

GLAS

Ustanovitelji: obč. konference SZDL
Jesenice, Kranj, Radovljica, Sk. Loka
in Tržič. — Izdaja CP Gorenjski tisk
Kranj. — Glavni urednik Igor Janhar
— Odgovorni urednik Albin Učakar

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA ZA GORENJSKO

Večja zaposlenost v škofjeloški občini

V škofjeloški občini opažajo v prvem polletju letos pospešeno naraščanje števila zaposlenih, na drugi strani pa s povečano gospodarsko rastjo naraščajo tudi potrebe po kadrih. Zato se letos v škofjeloški občini srečujejo tudi s pomanjkanjem delovne sile in zato številne potrebe delovnih organizacij po novi delovni sili ostajajo nepokrite ali pa se le postopoma uresničujejo. V prvem polletju letos je bilo na področju škofjeloške občine zaposlenih povprečno 8162 oseb, skupaj z učenci v gospodarstvu pa 8477, kar pomeni 2,7 odstotka več kot v preteklem letu. Največji porast zaposlenih je imela industrija, delno pa tudi gradbeništvo in obrt.

les in Alpina — in sicer v večini primerov za poklicne delavce ter delavce brez strokovne izobrazbe. Precej nezasedenih mest je še za strokovnjake s srednjo, višjo in visoko izobrazbo.

Konec junija je imel komunalni zavod za zaposlovanje v svoji evidenci 75 nezaposlenih oseb, od tega 42 žensk. Med njimi so bili 3 z višjo šolo, 8 s srednjo, 2 z nižjo strokovno šolo, 15 s poklicno, 10 priučenih, medtem ko je bilo 37 prijavljenih brez strokovne izobrazbe ali priučitve.

Vili G.

Letos je prek komunalnega zavoda za zaposlovanje iskalo zaposlitev 754 oseb, skupaj s tistimi, ki so bili nezaposleni že lani, pa 904. Industrijska in druga podjetja so v šestih mesecih letos prijavila 930 prostih delovnih mest, do konca junija pa je bilo zasedenih že 787 delovnih mest. Še vedno so prosta delovna mesta v industriji — Jelovica, LTH, Termika, Alp-

za vsakogar
nekaj
v trgovinah
ŽVILA
v
K
KRANJ

Srečanje internirank v Kamniku

V nedeljo, 7. septembra, dopoldne se bodo v Kamniku zbrale preživele interniranke iz nemškega taborišča Aichach na Bavarskem. 15. avgusta in 29. septembra 1944. leta so namreč v omenjeno taborišče z dvema transportoma prepeljali iz ženske kaznilnice v Begunjah na Gorenjskem 146 obsojenk Slovenk.

Med obsojenkami so bile tri zapornice obsojene na smrt, vendar so jim kasneje obsodbo znižali na dosmrtno ječo, medtem, ko so bile druge zapornice obsojene za zaporne kazni od dveh do 20 let zapor. Pobudo za omenjeno srečanje je dal odbor za internirance pri občinskem odboru zveze borcev v Kamniku.

vir

Troboj športnikov slovenskih železarn

Danes se bo na prenovljenem nogometnem igrišču pod Mežakljo začel šesti troboj oziroma tradicionalne letne športne igre treh slovenskih železarn, in to Jesenice, Store in Ravne. Železarji bodo tekmovali v atletiki, nogometu, plavanju, rokometu, streljanju z malokalibrsko puško in v namiznem tenisu. Skupno bo nastopilo 150 tekmovalcev in tekmovalk.

Uradna otvoritev troboja bo danes popoldne ob 15. uri na nogometnem igrišču. Tekmovalce bo pozdravil direktor železarne Jesenice ing. mag. Peter Kunc.

Tekmovanje bo nedvomno pripomoglo k večjemu zblizovanju treh slovenskih železarn, kar je v dneh pred referendumom še posebnega pomena.

J. Vidic

V prvih septembrskih dneh bo skozi na novo odprta vrata gorenjskih šol stopilo v učilnice blizu 20.000 mladih ljudi. Šola se pričinja...

Tej veliki množici mladih ljudi, ki ji je treba omogočiti življenjska spoznanja, posvečajo gorenjske skupščine posebno skrb. Moč jo je zaznati v intenzivnih prizadevanjih vseh delovnih ljudi Gorenjske in občinskih skupščin za izgradnjo sodobnejših učnovzgojnih in varstvenih objektov. Tako rastejo danes šole po vsej Gorenjski. Takšnih naporov seveda ne bi zmogli, če ne bi vsi delovni ljudje bili prepričani o pravilnosti začrtane poti in prepričani, da je potrebno, da bodo njihovi otroci stopali v prihodnjih letih v nove sodobnejše šolske prostore ter se v njih ob sodobnejših učilih in sodobnejših učnovzgojnih metodah pripravljali za življenje.

Na območju Jesenic, Kranja, Radovljice, Škofje Loke in Tržiča se je lani v osnovnih šolah šolalo prek 18.000 učencev. Od tega jih je bilo ob zaključku leta 2698 odličnih, 4883 prav dobrih, 6563 dobrih, 2118 zadostnih; torej je osnovno šolo izdelalo 16.262 učencev. Ne glede na to, da ta podatek ni povsem točen, saj mnogi učenci prav te dni opravljajo popravne izpite, smo z lanskoletnimi uspehi lahko zadovoljni.

Uspeh pa je seveda moč pripisati samo delu. Letos smo na naših šolah prvič uvedli šestdnevni dopolnilni pouk za učence, ki so imeli popravne izpite. Uspeh ni izostal. Nekatere uvedene novosti — predvsem, da učenec lahko napreduje v višji razred z eno negativno oceno in da lahko dobi spričevalo o dovršeni osnovni šoli tudi če ni opravil popravnega izpita iz tujega jezika — so vsekakor pripomogle k manjšemu »osipu«, a hkrati navrgle šolnikom in nam vsem skupaj kopico vprašanj za razmišljanje.

Med uspehi preteklega leta ne smemo mimo malih šol. Na Gorenjskem je manj kot 10 odstotkov vseh otrok vključenih v vzgojno-varstvene ustanove. To vznemirljivo številko smo uspešno nadoknadili z dvomesečnimi malimi šolami. Te naj bi torej prispevale svoj delež k oblikovanju mladega šolarja k njegovi socializaciji. 95 odstotkov v prvi razred vpisanih otrok, vključenih v male šole, je lep uspeh. Upamo, da bo letos še boljši.

K uspehom preteklega leta pa je prispevalo svoj delež tudi urejevanje materialnega položaja pedagoškega kadra. V oceni smo si edini. Začrtana pot je dobra. Treba jo je uresničiti.

Leto se torej pričinja. Z upi, z izkušnjami, s spočitimi močmi. Upajmo, da bo uspešno.

Odprt XV. vinski sejem

Ljubljana, 29. avgusta — Na Gospodarskem razstavišču so danes popoldne odprli že XV. mednarodni vinski sejem, na katerem sodeluje 464 razstavljalcev iz 18 držav. Vzoredno z vinskim sejmom je odprt tudi sejem gostinjske opreme. Na dosedanjih vinskih sejmih v Ljubljani

je s svojimi vzorci vin in alkoholnih pijač sodelovalo 38 držav z vseh petih kontinentov, skupno pa so doslej ocenili 13.886 vzorcev. Med zanimivostmi naj omenimo še to, da je letos Zvezna republika Nemčija poslala na sejem več vzorcev kot Jugoslavija.

vg

V
današnji
številki

3. stran

Jabolka letos cenejša

»Prodajna cena bo vsekakor nižja od lanske in tudi nižja od predlanske. Za primerjavo naj povem, da smo lani prodajali jabolka po dvesto, predlanskim pa po sto osemdeset starih dinarjev za kilogram.«

5. stran

Vodovod, ceste, turizem

Krajevna skupnost Naklo: 1962 smo uredili pokopališče, 1965 smo postavili spomenik pred šolo. Od 1966. leta do letos pa smo opravili dve pomembni akciji: zgradili smo vodovod in asfaltirali cesto Naklo - Strahinj.

8. stran

Ali lahko carinik zamaži na eno oko?

12. stran

Ankaran: sindikalno letovišče

22. stran

»Nož ni za klanje ljudi.«

mešanica kav
EKSTRA

VSAKOMUR PRIJA
KAVA ŠPECERIJA

Malo Gorenjcev v vojaških šolah in akademijah

Pristojni organi, predvsem oddelki za narodno obrambo pri gorenjskih občinskih skupščinah se iz leta v leto prizadevajo, da bi v vojaške šole in akademije vstopilo čim več mladih in s tem okrepilo starešinski kader JLA. Zaradi tega so v preteklem šolskem letu skupno z zavodi za zaposlovanje in poklicno usmerjevalnico pripravili vrsto predavanj na osnovnih in srednjih šolah, na katerih so podrobno obrazlagali vojaški poklic ter njegove dobre in slabe strani.

Kakšen je bil odziv? Koliko mladih je že v vojaških šolah in koliko se jih je letos vpisalo? Na oddelkih za narodno obrambo v Kranju, Radovljici, Trzinu, Skofji Loki in na Jesenicah so nam povedali takole:

Kranj. Štipendijo republiškega sekretariata za narodno obrambo že prejema pet dijakov srednjih šol, letos pa sta jo dobila še dva. Omenjeni mladinci se šolajo na elektrotehnični srednji šoli strojne in elektro smeri, dva pa sta na gimnaziji.

Jesenice. Letos je njihov oddelk za narodno obrambo prejel dve prijavi za vpis v vojno akademijo, eno pa za podoficirsko šolo. Razen tega ima pet dijakov iz njihove občine vojaško štipendijo na srednjih šolah, kar jih obvezuje, da bodo po končanem šolanju prestopili v vojne akademije in vsaj deset let ostali v vojaški službi.

Skofja Loka. Lani so trije dijaki gimnazije prejeli štipendije republiškega sekretariata za narodno obrambo in bodo po končanem šolanju vstopili na vojaško akademijo. Letos pa se na razpis ni prijavil nobeden.

Radovljica. Dva mladince sta prejela letos republiško štipendijo. Vpisala sta se na gimnazijo. Eden je z Bleda drugi pa iz Bohinja.

Trzin. Letos so enega sprejeli na letalsko šolo v Mostarju in dva na podoficirsko šolo. Razen tega je en mladinec prejel štipendijo sekretariata za narodno obrambo za šolanje na tehnični srednji šoli. Tudi njega čaka po kon-

čani srednji šoli vojaška akademija in vsaj deset let aktivne vojaške službe.

Ceprav je naš pregled skop, nam marsikaj pove. Mladi Gorenjci se premalo vpisujejo na vojaške šole in akademije. Zakaj? Vzrokov zato je več. Niso samo materialnega značaja, ampak splošno življenjskega. Kam po morebitnem izstopu iz vojaške službe. Ali bo oficirju družba priznala kvalifikacijo, ki jo je dobil v vojaški šoli ali ne? Storjeni so že prvi koraki, a kljub vsemu to še marsikaterega mladega, ki bi bil pripravljen vstopiti v vojaški poklic, moti.

J. Košnjek

Seja IO občinske konference SZDL Radovljica

Septembra volilne konference KO SZDL

V četrtek popoldne je bila v Radovljici seja izvršnega odbora občinske konference SZDL. V prvi točki dnevnega reda so razpravljali o pripravah na volilne konference krajevnih organizacij socialistične zveze v občini in o sklicu občinske volilne konference.

Clani izvršnega odbora so sklenili, da bodo prihodnji mesec v vseh krajevnih orga-

nizacijah socialistične zveze v občini krajevnih volilnih konferenc, na katerih bodo izvolili med drugim tudi člane za občinsko konferenco SZDL. Pred tem pa bodo o vsebinskih, kadrovskih in organizacijskih pripravah na konference razpravljali tudi krajevni politični aktivisti. Sklenili so, da bo občinska volilna konferenca sredi oktobra letos.

V nadaljevanju seje pa je predsednik radovljiške občinske skupščine Stanko Kajdiž seznanil člane izvršnega odbora o pripravah na gradnjo novih šol v občini, za katero so se občani in delovne organizacije odločili na referendumu o samoprispevku. Poudaril je, da se osnovni načrti do sedaj niso nič spremenili, in da se bo prihodnje pomlad začela gradnja vseh osnovnih šol hkrati. Tako trenutno teče postopek okrog ureditve oziroma razlastitve zemljišča, decembra pa bo občinska skupščina obravnavala in sprejela dokončne načrte za vse šole. Takoj za tem pa bo dan tudi razpis za gradnjo. »Skratka, vse priprave normalno potekajo,« je dejal tovariš Kajdiž.

V nadaljevanju pa so razpravljali o spremembah zakona o gozdovih, kjer so podprli stališča republiške konference SZDL in sklenili, da bo sekcija za gozdarstvo pri občinski konferenci SZDL septembra in oktobra pripravila pogovore z lastniki gozdov o predlaganih spremembah. Razpravo so končali s pripombami na odlok o javnem redu in miru, vprašanih odnosa odbornikov in poslancev do volivcev itd.

A. Z.

V Radovljici poslanska pisarna

Clani izvršnega odbora občinske konference SZDL v Radovljici so na zadnji seji v četrtek popoldne sklenili, da bodo v prostorih občinske konference SZDL odprli poslansko pisarno. Za ta sklep so se odločili, da bi bila v prihodnje povezava med volivci in poslanci ter odborniki čim bolj neposredna.

Poslanci bodo navoljo za pogovore z volivci oziroma občani enkrat na štirinajst dni. S tovrstno obliko sodelovanja volivcev s poslanci nameravajo začeti v sredo, 10. septembra. Poslanska pisarna bo ta dan v prostorih občinske konference SZDL v Radovljici odprta od 16. do 18. ure.

A. Z.

Praznik krajevnih skupnosti Blejska Dobrava

28. avgusta 1941. leta so prvoborci Janez Zvan iz Gorij, Stane Kersnik z Dobrave, Alojz Prešeren iz Grabna in Franc Konobelj-Slovenko minirali na Blejski Dobravi steber elekričnega daljnovoda. To je bila prva udarna akcija, ki je močno odjeknila po okoliških vaseh. Istega dne so Nemci v skupini petih talcev v Spodnjih Gorjah ustrelili tudi Jožeta Pikona, prvega talca z Blejske Dobrave. V spomin na te dogodke sla-

vi krajevna skupnost zadnje dni avgusta krajevni praznik. Osrednja proslava bo jutri, v nedeljo, dopoldne pred spomenikom žrtvam fašističnega nasilja. Krajevni odbor združenja borcev je na praznovanje povabil tudi vse dobriške prvoborce. Organizirali so tudi srečanje staršev padlih borcev, prvoborcev in aktivistov s področja krajevnih skupnosti Blejska Dobrava.

J. V.

V Gorjah bodo praznovali

Krajevna skupnost Gorje v radovljiški občini vsako leto 28. avgusta praznuje krajevni praznik. Tako bodo imeli tudi danes (sobota) ob 18.30 slavnostno sejo sveta krajevnih skupnosti in vodstev krajevnih družbenopoli-

tičnih organizacij, ob 19.30 pa bo v domu TVD Partizan v Gorjah slavnostna akademija. Nastopili bodo godba ma pihala v narodnih nošah, folklorna skupina Gorje in učenci osnovne šole iz Gorij.

A. Z.

ZDRAVSTVENI DOM KRANJ

proda

naslednja vozila:

1. ZASTAVA kombi

v voznem stanju z 92.000 prevoženimi kilometri

2. campagnola

terensko vozilo s pogonom na štiri kolesa s 23.000 prevoženimi kilometri v zelo dobrem stanju.

Vozilo pod 1. je na ogled vsak dan v reševalni postaji v Kranju, vozilo pod 2. je na ogled vsak dan, razen sobote in nedelje v Zdravstvenem domu Trzinu.

ZELITE ZASTONJ

OSEBNA AVTOMOBILA FIAT 850

ali eno od 200 nagrad?

POTEM VARCUJTE PRI

GORENJSKI KREDITNI BANKI

ki razpisuje stalna nagradna žrebanja lastnikov:

- VEZANIH HRANILNIH VLOG
- DEVIZNIH RACUNOV
- IN VARČEVALCEV (ZA STANOVANJE)

POGOJ: vloga 1000 din

vezana na odpovedni rok dveh let

ali vloga 2000 din

vezana na odpovedni rok enega leta, oziroma varčevanje od dveh let dalje za stanovanjske varčevalce.

Prvo žrebanje je bilo

13. avgusta 1969 v Trzinu.

Drugo žrebanje bo

11. februarja 1970 v Kranju.

BLAD — JESENICE — KRANJ — TRZIN
— RADOVLJICA — SK. LOKA

KREDITNA
BANKA

»Z letošnjo letino jabolok smo kar zadovoljni.« — Foto: F. Perdan

Kmetijska zadruga Jelovica Radovljica

Jabolka letos cenejša

Izredno dober pridelek jabolok v nasadu v Podvinu

Glavni proizvod kmetijske zadruge Jelovica v Radovljici, kjer je 69 zaposlenih, je mleko. Zadruga ima namreč v dveh obratih — na Bledu in v Poljčah — tristo krav, razen tega pa jim mleko dobavljajo tudi kooperanti. Razen proizvodnje mleka, ki bo po računih letos znašal okrog milijon in pol litrov, pa je zadruga v zadnjih letih zabeležila lepe rezultate tudi v sadjarstvu. Na 35 hektarih zemljišča imajo namreč zasajeno sadno drevje — predvsem jablane; od tega 30 hektarov v Podvinu in 5 hektarov na Bledu.

Ko smo pred kratkim obiskali direktorja zadruge inž. Antona Černeta, nas je zanimalo, kolikšen bo letošnji pridelek jabolok.

»Z letošnjo letino smo kar zadovoljni. V Podvinu bo pridelek za več kot polovico večji od lanskega in kaže, da bomo v tem nasadu letos obrali okrog 300 ton jabolok.«

— Kakšne vrste jabolok pa imate v Podvinu?

Imamo samo jesensko-zimске vrste jabolok; tako koxoranžno reneto, zlato parmeno, jonatan, zlati in rdeči delišes ter nekaj grafenštajna. Pripomniti pa moram, da so vse jablane še razmeroma mlade, saj je nasad star še sedem do osem let. To pomeni, da so drevesa še na začetku rodnosti, kajti največjo

rodnost te vrste jablan dosežejo nekako po petnajstih letih.

— Mimogrede, če bo letošnji pridelek za več kot polovico večji od lanskega, kakšna pa bo potem prodajna cena?

»Prodajna cena bo vsekakor nižja od lanske in tudi nižja od predlanske. Za primerjavo naj povem, da smo

lani jabolka prodajali po dvesto, predlanskim pa po sto osemdeset starih dinarjev za kilogram.«

— Kako pa je s prodajo?

»Za zdaj nimamo sklenjenih še nobenih dokončnih pogodb, le Slovenija sadje se zanima, da bi odkupila okrog sto ton. Sicer pa bomo jabolka tako kot prejšnja leta tudi letos prodali kar v nasadu in mislim, da zaradi ugodne prodajne cene ne bomo imeli posebnih težav.«

Nazadnje pa smo inž. Černeta povprašali, s kakšnimi težavami se srečujejo v zadrugi.

»Težav je vsekakor dovolj, so pa podobne težavam, s katerimi se srečuje vse naše kmetijstvo. To so vsekakor dokaj nizke prodajne cene, precej visoki proizvodni stroški, oboje pa potem zavira modernizacijo in boljše ter uspešnejše gospodarjenje. Menim pa, da je položaj naše zadruge v primerjavi z nekaterimi drugimi še malce težji. Kot sem že omenil, je namreč pri nas glavna proizvodnja mleko in sadjarstvo, skupaj s kooperanti, ki jih je prek 400, pa skrbimo še za proizvodnjo semenskega krompirja in plemenskih telic. S tem sem pa naštel že tako rekoč vse.

Naša dejavnost je torej dokaj specifična in prav zato že nekaj časa razmišljamo, da bi v prihodnje nekatere težave rešili z neko pametno integracijo, do katere pa bi moralo priti na podlagi skupnih dolgoročnih interesov.«

A. Zalar

Elita
Kranj

Pri specializirani prodajalni otroškega blaga BABY na Titovem trgu 23 v Kranju je odprt

ODDELEK ZA OPREMO DOJENČKA

v isti stavbi z vhodom iz Jenkove ulice

Pri nakupu kompletne opreme za dojenčka ali otroškega vozička odobrimo kredit brez porokov!

OBISCIITE TUDI NASO PRODAJALNO BABY IN OGLEDITE SI ZALOGO OTROSKE JESENSKO ZIMSKE KONFEKCIJE, PLETENIN IN IGRAC!

**Predstav-
ljamo vam:**

Tovarno usnja Kamnik

Kolektiv tovarne usnja iz Kamnika UTOK se lahko letos pohvali z zelo dobrimi rezultati. Konec prejšnjega meseca so namreč že izvozili za nekaj več kot milijon dolarjev svojih izdelkov, medtem ko je njihov letni plan izvoza milijon 200.000 dolarjev. Zato upravičeno pričakujejo, da bodo že prihodnji mesec izpolnili celoletni izvojni načrt in kar je mogoče najpomembnejše, ves njihov izvoz je namenjen konvertibilnemu tržišču v Zahodni Nemčiji, Italiji in v ZDA. Zanimivo je tudi dejstvo, da kamniški usnjariji za svoje izdelke dosegajo na zunanjem tržišču dosti bolj ugodno ceno kot na domačem trgu. Poleg izvoznih uspehov so letos povečali tudi vrednostni obseg proizvodnje, in sicer za 16,7 odstotka in so doslej že izpolnili 51,8 odstotka celoletnega proizvodnega načrta.

V UTOKU so se letos odločili za načrtno modernizacijo strojne opreme in gradnjo skladiščnih prostorov. Tako so pred kratkim že odprli moderniziran obrat za predelavo svinjske kože po kromovem postopku. Strojne so kupili v tujini in sedaj z enim samim strojem posuše usnje že v eni minuti, medtem ko so prej za to opravilo potrebovali kar dva dni. Poleg novega obrata so opremili tudi laboratorij, v katerem preizkušajo postopke strojenja in barvanja usnja. Do konca leta bodo za nove stroje in gradnjo skladiščnih prostorov namenili okoli šest milijonov dinarjev. Ze sedaj pa se pripravljajo na mednarodni sejem usnja in obuvene, ki bo jeseni v Parizu in od katerega si precej obetajo.

V. G.

Razstava stanovanj in stanovanjske opreme pod naslovom

STANOVANJE DANES

OD 6. DO 15. SEPTEMBRA V STOLPIČU PRI »SUPERMARKETU UNION« (NOVA BLAGOVNA HIŠA NASPROTI ŽELEZNIŠKE POSTAJE) NA JESENICAH. RAZSTAVA BO ODPRTA VSAK DAN, TUDI OB NEDELJAH, OD 9. DO 18. URE

Obisk v domu dr. Franca Berglja

Daleč stran od avtomobilske ceste in hrupnega življenja stanovanjskega naselja Plavž na Jesenicah — ob vzhodu ceste v jeseniške rove — stoji že iz let pred vojno velika stavba socialno zdravstvenega zavoda dr. Franceta Berglja. Po skrbno pometenih stopnicah in dvorišču, na katerem ni niti koščka zavrženega papirja, pride obiskovalec na teraso, kjer ob lepih sončnih dneh počivajo ljudje, ki jih je pot usode v jeseni njihovega življenja pripeljala semkaj.

»Trenutno imamo v zavodu 120 oskrbovancev, od tega jih je okoli 40 toliko sposobnih, da pomagajo pri vsakdanjih opravilih v zavodu, skoraj tretjina pa je težkih bolnikov, ki so več ali manj priležani na posteljo,« pravi tovariš upravnik, »v zavodu imamo štiri oskrbovanke, ki so starejše od devetdeset let in so še kar dobrega zdravja. Prav iz vseh krajev Gorenjske prihajajo k nam, največ jih je iz radovljiške in jeseniške občine. Večinoma so upokojeanci, nekaj pa je

tudi popolnih socialnih podpirancev.

Pri negi bolnikov nam poleg redne zdravniške službe vsako leto pomagajo tudi gojenke medicinske šole na Jesenicah. Vsak mesec imamo sestanek stanovalcev zavoda, prirejamo pa tudi izlete in proslave, med katerimi še s posebno skrbjo proslavo za 7. april, dan zdravja. Letos poleti smo priredili izlet v Velenje, ki se ga je udeležilo 36 oskrbovancev. Pozimi pa bodo stanovalci preživeli večinoma kar v domu, ob gledanju televizije, branju časopisov in poslušanju radia. Lokacija našega zavoda je zelo primerna, tudi prostori dobro rabijo namenu, čeprav je stavba že starejšega datuma. V prihodnje bomo preuredili nekaj prostorov, prav tako pa bomo začeli z gradnjo prizidka.

Oskrbovanci so se začeli zbirati v veliki jedilnici, kajti bil je čas kosila, sestre pa so s pladnji hitele po hodnikih in nosile hrano tistim bolnikom, ki so zaradi bolezni priklenjeni na posteljo. Po kosilu pa so oskrbovanci posedli na terasi ali se odpravili na vzorno urejen vrt pred zavodom, kajti izza oblakov je posijalo toplo poletno sonce.

D. Sedej

KOVINOTEHNA

veletrgovina s tehničnim blagom
izvoz-uvoz, CELJE, Mariborska 17

objavlja prosto delovno mesto

blagajnika

Kandidati za zasedbo delovnega mesta morajo imeti srednjo strokovno izobrazbo ekonomske smeri in vsaj eno leto delovne prakse v fin. računovodskih poslih.

Osebnih dohodki po pravilniku o delitvi osebnih dohodkov. Podjetje s stanovanjem ne razpolaga. Prijave sprejema kadrovska služba podjetja do 15. septembra 1969. Prijavi je treba priložiti dokazila o zahtevani strokovnosti in dosednji delovni praksi.

Sprašujemo

predsednika Lovske zveze za Gorenjsko tov. Miloša Kelih

»Gorenjska s svojimi naravnimi lepotami je že tako ali tako izrazito turistična dežela in ima na tem področju tudi v prihodnje še velike perspektive. Malce manj pa je morda na Gorenjskem poznani tako imenovani lovni turizem.

Tovariš Kelih, vi ste predsednik Lovske zveze za Gorenjsko. Povejte nam prosim, kako se Lovska zveza oziroma lovske družine na Gorenjskem pripravljajo na sezono, kakšno je zanimanje tujcev za tovrstno turistično dejavnost in kako lovske družine oziroma Lovska zveza skrbijo za razvoj takšnega turizma?

»Vse lovske družine kakor tudi Lovska zveza se zavzemajo, da bi se lovni turizem na Gorenjskem čimbolj razvil. Zato družine vsako leto rezervirajo določeno število divjadi za odstrel. Tako so letos rezervirale 31 gamsov, 119 srnjakov, 113 zajcev, 2 divja prašiča, 21 velikih petelinov, 8 ruščevcev, 12 jerebov, 435 fazanov, 164 poljskih jerebic itd.

Zanimanje tujcev za odstrel divjadi na Gorenjskem vsako leto narašča. Tako letošnje jesen pričakujemo veliko Italijanov, ko se bo 1. oktobra začel tako imenovani poljski lov. Pa tudi Nemcev je vsako leto več, vendar se ti bolj zanimajo oziroma navdušujejo za visoko divjad oziroma divjad visokega lova.

Prav zato pa lovske družine iz leta v leto skrbijo za vlaganje žive divjadi oziroma osvežitev krvi. Lani so tako lovske družine na Gorenjskem vložile 235 zajcev in 1259 fazanov. Vrednost letih pa presega 8,5 milijona starih dinarjev. Podobna pa bodo vlaganja za osvežitev krvi tudi letos.

Kako močno je razvit lovni turizem na Gorenjskem, pa nam najlepše pove podatek, da je lani znašal izkupiček od tovrstne dejavnosti v vseh petih gorenjskih občinah nekaj več kot deset tisoč dolarjev. Za letos pa lahko računamo, da bo ta še večji.

A. Zalar

Razpisna komisija pri svetu delovne skupnosti upravnih organov skupščine občine Kranj

razglaš

a) po 43.a členu Temeljnega zakona o delovnih razmerjih naslednja izpraznjena delovna mesta:

1. vročevalca (kurirja) pri Krajevnem uradu Predvor za nedoločen čas s 4-urno zaposlitvijo;
2. vročevalca (kurirja) pri Krajevnem uradu Jezersko za nedoločen čas z 1,5 urno zaposlitvijo;
3. snažilko pri KU Goriče za nedoločen čas z 1,8-urno zaposlitvijo;
4. snažilko pri Krajevnem uradu Mavčiče za nedoločen čas z 1,5 urno zaposlitvijo;
5. izdajatelja spričeval za živino za nedoločen čas z 1 urno zaposlitvijo;
6. konjača za okoliš Cerklje za nedoločen čas z 1,5-urno zaposlitvijo.

b) dve prosti delovni mesti vročevalcev (kurirjev) s polnim delovnim časom za nedoločen čas.

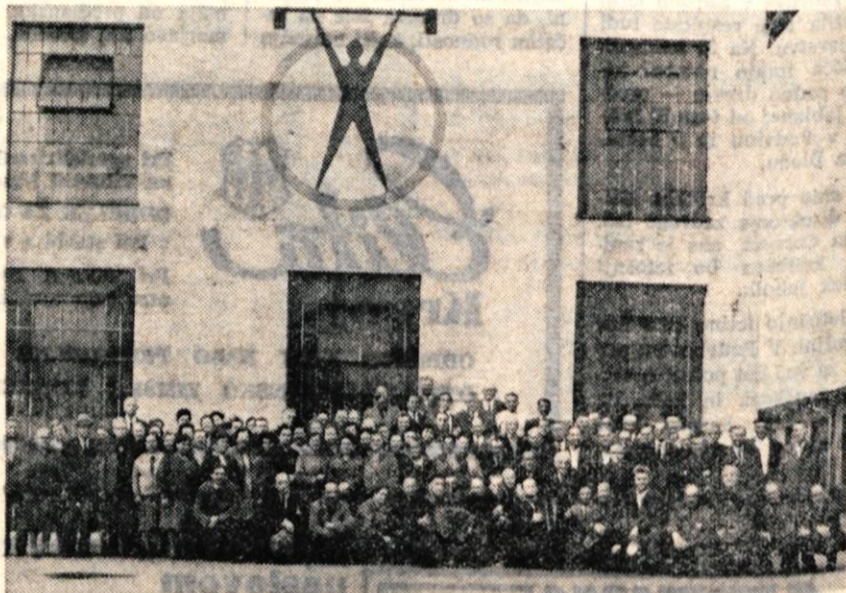
Pogoji:

- a) pod 1 in 2: osnovna šola, 3 mesece delovnih izkušenj
- pod 3 in 4: nekvalificiran delavec ali delavka
- pod 5: osnovna šola
- pod 6: osnovna šola, zaželena praksa v mesarski stroki
- b) osnovna šola, 1 leto delovnih izkušenj; prednost imajo kandidati z območja Kranja.

Rok za prijavitev je 15 dni po objavi.

Kandidati naj vložijo ponudbe s kratkim življenjepisom, kolkovane z 2,00 din ter dokazila o strokovnosti in delovnih izkušnjah na naslov: Razpisna komisija pri svetu delovne skupnosti upravnih organov skupščine občine Kranj.

Vabilo upokojevcem tovarne SAVA Kranj

Industrija gumijevih, usnjenih in kemičnih izdelkov SAVA Kranj vabi vse upokojene člane kolektiva na dvodnevni brezplačni izlet v Crikvenico.

Odhod izpred obrata II. bo 8. septembra ob 15. uri. Prijave sprejema oddelek za socialno varstvo do 4. septembra.

Krajevna skupnost Naklo

Vodovod, ceste, turizem

»Naša krajevna skupnost ima v prihodnje še lepe perspektive. Z uresničitvijo nekaterih načrtov bo postala pravo predmestje Kranja.«

Krajevna skupnost Naklo z naselji Naklo, Malo Naklo, Strahinj, Okroglo Cegelnica, Pivka Polica in Zeje leži severozahodno od Kranja. Od mesta je oddajena dobrih pet kilometrov, zaradi gorenjske ceste pa je dobro povezana z vso Gorenjsko posebno pa s Kranjem. Predsednik krajevnega skupnosti je eno leto upokojenec Janez Mohar, ki je bil pred tem dolga leta njen tajnik.

V zadnjih štirih, petih letih se je ta krajevna skupnost hitro razvijala. Število hiš v vseh osmih naseljih se je povečalo za okrog 110, vsaka druga do tretja hiša ima že televizor, skoraj vsaka hiša radioapar. Trenutno ima krajevna skupnost okrog dva tisoč prebivalcev, zaradi hitro se razvijajočega turizma (v Naklem je zraslo namreč več novih hiš s turističnimi sobami) pa se v poletnih mesecih število prebivalcev tudi močno poveča. Pa tudi sicer je sestav prebivalcev precej raznoličen; nekako 70 odstotkov je delavcev in 30 odstotkov kmetov.

Ko smo pred dnevi v Strahinju 87 obiskali predsednika krajevnega skupnosti Janeza Moharja (prebivalci ga poznajo kar pod imenom Mohar), nam je povedal, da se krajevna skupnost lani po nekem čudnem naključju ni najbolje odrezala v akciji Leto krajevnih skupnosti.

»Imeli smo nekaj organizacijskih težav in tako nismo prikazali vseh delovnih uspehov. Vendar pa še zdaleč ni res, da prebivalci krajevnega skupnosti v minulem in prejšnjih letih niso nič naredili. Če namreč pogledamo nekatere akcije v zadnjih letih, potem te zgovorno kažejo na prizadevanja vseh občanov.

Tako smo na primer 1962. leta uredili pokopališče, naslednje leto smo podrli Kramerjevo hišo, 1964. leta smo povečali število svetlobnih teles v javni razsvetljavi, 1965. leta postavili spomenik pred

druga naselja v krajevni skupnosti imajo v prihodnje še lepe perspektive. Gradila se bodo javna skladišča in tovarna postaja, predvidena je gradnja nove osemletke, prav gotovo se bo razvijal tudi turizem. Skratka, po uresnitvi teh in še nekaterih drugih načrtov se mi zdi, da bo Naklo postalo v prihodnje pravo predmestje Kranja.

— Kaj pa nova šola?

»Vem, na kaj mislite. Trenutno sta v razpravi dve varianti. Osebo se bolj navdušujem za varianto A, vendar pa je to zemljišče močvirnato, razen tega pa se prav na tem zemljišču ob večjih naliivih zlivajo trije hudourniki: iz Malega Nakla, Cegelnice in Strahinja. Treba bi bilo urediti hudournike in izsušiti zemljišče. Morda pa ne bi bilo slabo razmisliti tudi o tretji varianti, severno oziroma zahodno od Nakla (glede na Duplje in Podbrezje).«

— — —

Pogovor je potem stekel o kulturni in športni dejavnosti ter o drugih prizadevanjih. Tovarš Mohar pravi, da je kulturno življenje kar živahno, lahko pa bi bilo tudi boljše. Vendar pa jih tare največja težava; treba bi bilo popraviti kulturni dom, ki že skoraj razpada.

Zelo prizadevni pa so v Naklu mladinci TVD Partizana. Ti bodo za domom s prostovoljnimi delom pripravili

šolo. Od 1966. leta do letos pa smo opravili dve pomembni akciji: zgradili smo vodovod in asfaltirali cesto Naklo—Strahinj.«

»Če se ne motim, ste se za gradnjo vodovoda odločili na referendumu o samoprispevku?

»Da, 1. in 2. oktobra 1966 smo imeli referendum, kjer smo se odločili za gradnjo vodovoda. In akcija je uspela. Lani smo z izgradnjo vodovoda rešili dolgoletni problem pomanjkanja vode v Strahinju in drugih naseljih. Podobno pa smo pred kratkim uredili tudi asfaltiranje ceste Naklo—Strahinj. Nekaj so prispevali prebivalci, nekaj krajevna skupnost ostalo pa občinska skupščina oziroma Cestno podjetje Kranj.«

— In kakšne želje oziroma potrebe imate v prihodnje?

»Želja in potreb je več kot jih zmoremo. Naklo pa tudi

Janez Mohar

roketno igrišče, ki ga bodo kasneje s pomočjo Partizana, krajevnega skupnosti in Cestnega podjetja asfaltirali.

»Pa tudi sicer so bili mladinci Partizana pri raznih akcijah kar prizadevni; žal pa moram reči, da mladinska organizacija ni več tako živahna, kot je bila morda pred petimi, šestimi leti. Sicer pa ne mislim ocenjevati dela nekaterih krajevnih organizacij. Rad bi povedal le to, da bi bila včasih med njimi oziroma svetom krajevnega skupnosti potrebna večja povezanost ob nekaterih večjih akcijah.«

A. Zalar

Vaš stolpec

«Prijazen oskrbnik»

Ko sta v petek, 22. avgusta, okoli 11. ure dopoldne dve premočeni planinki vstopili v Tičarjev dom na Vršču, sta si oddahnili, saj sta mislili, da bosta lahko posušili premočeno obleko.

Strežajko in kuharico v domu sta zaprosili, če lahko posušita le par pumparic in srajco. Oboje je strežajka odnesla v kuhinjo, pa se je kmalu z njihovo premočeno obleko vrnila z besedami, češ oskrbnik doma ne pusti, da bi sušili. »Res lep oskrbnikov odnos do premočenih planink.« Verjetno se bosta drugič raje izognili Tičarjevemu domu. —dh

Nevaren prehod

Odkar imamo na Bohinjski Beli novo samopostrežno trgovino je treba pogosto hoditi čez cesto, kar pa je včasih kar precej tvegano, ker je dosti promet.

Mislím, da bi bilo potrebno, da bi se potegnili bela črta za prehod pešcev ter znak za omejeno hitrost.

M. Gril

Bohinjska Bela

Ne pretiravajmo

V uredništvo prejemamo pritožbe na račun avtobusnih podjetij. Vsak mesec bi za to, če bi hoteli vse objaviti, napolnili eno stran. Strinjamo se, da kritika pomaga, toda ne pretiravajmo. Najbrž bi imeli kako pripombo tudi sprevedniki in vozniki na račun potnikov. Kaj pravite? Prispevke s tako vsebino bomo v bodoče objavljali le, če boste napisali št. avtobusa, progo, datum in uro. Pa še podpišite se.

Uredništvo

Svet samskega doma ISKRA KRANJ

razpisuje

na osnovi Tem. zakona o delovnih razmerjih prosta delovna mesta s skrajšanim delovnim časom 4 ure dnevno:

- VRATARJA nočni čuvaj 3 delovna mesta
- KURJACA
- ČISTILKE

Prednost pri zaposlitvi imajo delavci v bližini Kranja.

Stanovanj ni na razpolago. Rok prijav je 15 dni.

RAZGLASAMO

prsto delovno mesto

kurirja

z zaposlitvijo s polnim delovnim časom.

Pogoji: končana osnovna šola.

Poskusno delo bo trajalo 3 mesece. Zaposlitev možna takoj. Zaposlitev primerna za mlajšo osebo, lahko tudi žensko. Prijave dostavite v 8 dneh na Podjetje za stanovanjsko in komunalno gospodarstvo Kranj Cesta JLA 6/V.

Zaposlimo takoj

DVE RAZNASALKI (ca) za dostavo časopisa Delo naročnikom na dom za teren Primskovo in mesto Kranj

DOBER ZASLUZEK!

Ponudbe sprejema ČPG Delo, podružnica Kranj, Koroška c. 16

Z otvoritve ceste Naklo—Strahinj. Foto: F. Hribernik

Šolskih knjig je več kakor lani

Tako, kakor vsako leto smo se tudi letos pozanimali, katere učne knjige za osnovne in srednje šole so letos v prodaji in katere ne. Razveselila nas je ugotovitev, da je letošnja založenost s šolskimi knjigami veliko bogatejša kot lanska. Res je, da nekaterih v učnih načrtih predpisanih knjig še ni moč dobiti, pa založniki obljublajo, da se bodo na knjižnih policah pojavile takoj po začetku šolskega leta. Največ učnih knjig so prodali takoj po 15. avgustu, kar ni nič čudnega, saj si takrat denarnice opomorejo. Knjige seve-

da nekaj stanejo. V knjigarnah pa pričakujejo večji navala še takoj po prvem septembru.

V knjigarni Simon Jenko v Kranju so nam povedali, da je nekaterih knjig že zmanjkalo, nekatere pa bodo izšle ob začetku šolskega leta ali pozneje. Pošli so naslednji učbeniki: Berilo in Zgodovina za šesti razred, Vaje in naloge iz matematike za peti in šesti razred, Matematika za osmi razred in Zgodovina za tretji razred gimnazije.

Naše tiskarne pa tiskajo naslednje knjige: Spoznavanje narave za peti razred, Slovenska jezikovna vadnica za šesti razred, Fizika za sedmi razred in Biologija za osmi razred. Razen tega bodo nekaj dni po začetku šole izšle še naslednje knjige: Slovenska književnost I. del in Svetovna književnost II. del za gimnazije, Ilešičeva Gospodarska in politična geografija sveta, prav tako za Gimnazije in Toporišičeva knjiga Slovenski knjižni jezik IV.

Dijaki ekonomske srednje šole lahko kupijo vse predpisane knjige, razen, če vodstva šole ne predpiše drugih. Za srednjo tehnično šolo kovinske stroke je v tisku knjiga Strojeslovje, ostale knjige pa so na voljo kupcem.

Mogoče bodo koga zanimali še slovarji in jezikovni priročniki. V tisku je učbenik poljskega jezika in poljsko-slovenski slovar, slovensko-francoski slovar, italijansko-slovenski slovar, priročnik Möchten sie slowenisch sprechen? in špansko-slovenski slovar. J. Košnjek

30-letnica loškega muzeja

Muzejsko društvo v Škofji Loki in loški muzej slavita v nedeljo, 31. avgusta, tridesetletnico svojega delovanja. Proslava bo v nedeljo dopoldne v galeriji na loškem gradu. Istega dne popoldne pa bo v Plavčevi hiši v Železnikih otvoritev razstave prenovljenih muzejskih zbirk fužinarstva ter gozdnega in lesnega gospodarstva.

Ideje o ohranitvi narodnega blaga in predmetov muzejske vrednosti so se oprijeli škofješki učitelji in profesorji že kmalu po tridesetih letih. Kmalu po obrtni razstavi v Škofji Loki leta 1936 pa so začeli z zbiranjem. Takrat so se tudi odločili za ustanovitev muzejskega društva. Člani so bili pravi navdušenci, ki so svoje delo opravljali radi in seveda brezplačno.

»Takrat ni bilo nič čudnega,« pripoveduje prof. France Planina, eden od ustanoviteljev muzejskega društva, »če so člani društva potiskali po loških ulicah naložen voziček s starinami. Vsakdo je imel določeno področje oziroma hiše, ki jih je moral obiskati ter se pogovoriti z ljudmi, naj bi predmete odstopili za kasnejši muzej. Kasneje so prav člani muzejskega društva rešili propada in ropa tudi pohištvo in druge predmete z višoke graščine. Tri polne voze so pripeljali v Škofjo Loko.

Prve muzejske prostore so si muzejski entuziasti izbrili na Starem rotovžu. Med vojno so predmete hranili v kapucinski cerkvi, šele po vojni pa so dobili skromne prostore na gradu Puštal. Ze-

leta 1948 jim je stanovanjska komisija dodelila loški grad, kjer naj bi uredili muzejske prostore, vendar se je to zgodilo šele leta 1959.

Delo, ki so ga opravili člani muzejskega društva za nastanek in ureditev loškega muzeja, je nedvomno izredno pomembno. Loško muzejsko društvo, ki je tudi strokovni svet loškega muzeja, je menda edino v Sloveniji. V njem se sedaj delajo ljudje, ki so bili pobudniki njegove ustanovitve. Tako je na primer dr. Pavle Blaznik že 33 let predsednik društva, prav toliko časa pa dela v njem tudi prof. Planina.

Za razširitev muzejske dejavnosti se je muzejsko društvo odločilo, da v Železnikih ustanovi svoj pododbor. Stalza zbirka v Železnikih je sicer nastala že pred leti na pobudo Tehniškega muzeja. Loški muzejski delavci pa si prizadevajo, da bi podobno stalno razstavo o gospodarstvu Poljanske doline odprli tudi v Žireh ali morda tudi kje drugje. Zbirka v Železnikih tudi ni prva zbirka, ki jo je muzej organiziral zunaj Loke. Sodelovali so tudi pri ureditvi spominske zbirke mladostnih del Ivana Groharja v Sorcih.

Letos pa pripravljajo spominsko zbirko posvečeno narodnemu heroju Jožetu Gregoričiču v vojašnici v Škofji Loki. »Kasneje pa imamo v načrtu,« je pripovedoval direktor loškega muzeja Andrej Pavlovec, »da bi Tavčarjevo spominsko zbirko prenesli na Visoko. Sedanji lastnik je pripravljen odstopiti prostore. Saj Tavčarjevi spominski predmeti brez dvoma sodijo tja.«

Muzej pa ima pred seboj še veliko dela. Do občinskega praznika nameravajo izpopolniti in dokončno urediti zbirko NOB. Prav za tridesetletnico muzeja pa bodo sedanje muzejske zbirke obogatili še z numizmatično zbirko, v kateri pa bodo zajeti samo novci, ki so bili v obtoku na loškem področju.

L. M.

B. Česen

FILM

Pred tednom dni smo prisostvovali krstu nove projekcije v kinematografu Center v Kranju. Prvič v Sloveniji je stekel 70 mm širok trak prek mogočne naprave. Slika se je razlila po 14 m dolgem in 6 m visokem vboknjenem platnu. Vse skupaj je bilo pravo doživetje. Petinpetdeset zvočnikov za zaslonom in šestnajst ob straneh je dopolnjevalo sijajno čisto sliko. Po šestih kanalih se zvok razširja iz zvočnika v zvočnik in marsikdaj ima občutek, da si sredi mogočnega orkestra, kjer slišiš vse podrobnosti izvajanja. Se nekaj je zanimivo: ob gledanju se počutiš tako, kot da bi bil sredi filmskega dogajanja. Fantje v kabini se morajo pošteno potruditi, da spravijo film na pravo mesto, kajti težak je od 150—200 kg. Seveda so posamezni zvitki lažji, toda kilogramov je še vedno na pretek.

Na mesec bodo predvajali po dva filma. Kakšna pa bo izbira? Izvedeli smo, da bodo na vrsti v glavnem »spektakli«, kjer je poudarek predvsem na živopisnem podajanju zgodbe. Videli bomo francoski Grand prix, v katerem imajo dirkalni avtomobili prvenstveno vlogo, potem ameriški vojni Vzhodno od Jave, in seveda tudi Jugoslovanski nadfilm Bitka na Neretvi itd.

Kranjsko podjetje se je smelo odločilo iti po poti modernizacije svoje dejavnosti. Za nameček pa bodo kupili še dodatno aparaturo za predvajanje 16 mm filma posebej za naslednji mednarodni festival turističnih in športnih filmov, ki bo od 8.—13. septembra drugo leto.

Ob koncu pa še beseda o Šeherezadi, prvem celotnem filmu, ki bo stekel po 70 mm projektorju. Legendarna zgodba je malce prirejena in se spogleduje predvsem z zunanji učinki. Barvitosti v tem delu ne manjka.

Z divjega ameriškega zahoga pa prihaja po normalni cinemascope tehniki kavbojka, ki je napeta in obratov polna. Slavna John Wayne in Kirk Douglas prispevata po svoje k razburljivejšemu dogajanju.

Jezik ni kar tako

Po sestanku je zgedal naravnost klavrn.

Po sestanku je bil videti kar klavrn.

Grupe št. 1 in št. 2 sta bile zadolžene za organizacijo, in sicer preskrbovalne narave.

Skupina št. 1 in št. 2 sta bili odgovorni za preskrbo.

Zaradi odpovedi oderskega mojstra je bil položaj v gledališču zaskrbljujoč.

Ker je odrski mojster odpovedal službo, je bil položaj v gledališču negotov.

V roku 8 dni je plačati račun, sicer vas damo v postopek sodišču.

V osmih dneh je treba plačati račun, drugače vas bo mo tožili.

Oglejte si močnejše tiskane besede in popravljene stavke.

V garelji Prešernove hiše razstavlja akademski slikar France Godec —Foto: F. Perdan

GORENJSKI MUZEJ V KRANJU — V Mestni hiši je odprta stalna arheološka, kulturno-zgodovinska, etnografska in umetnostno-zgodovinska zbirka, v Galeriji v Mestni hiši pa razstava kiparja Petra Jovanoviča.

V Baročni stavbi v Tavčarjevi ul. 43 je v I. nadstropju na ogled republiška zbirka: Slovenska žena v revoluciji in v II. nadstropju etnografska razstava Planšarska kultura na Gorenjskem.

V Prešernovi hiši je odprt Prešernov spominski muzej, v galeriji v isti stavbi pa razstava akad. slikarja Franceta Godca.

Galerijske in muzejske zbirke so odprte vsak dan od 10.—12. in od 17.—19. ure.

**Lojze
Zupanc:**

Fantastične hlače

Ce kdo misli, da je zgodovina hlač stara kot človeštvo, se bridko motil! Poznamo namreč obdobja, ko so ljudje hodili po svetu brez hlač.

Moderni časi pa so vse stare navade postavili na glavo. Gorje, če bi včasih postavil fant dekle na glavo! Dandanes pa si lahko to vsakdo privoščiti, ne da bi zaradi tega koga pohujšal. Odkar nosijo hlače tudi ženske, človek nikoli ne ve, kdo hodi pred njim — fant ali dekle. Može smo prišli ob poslednji simbol moči in ugleda. Kar poskusite pa recite sosedu v prepiru da je copata, češ da on ne nosi hlač, ampak nje-

gova žena. Zasmel se vam bo v brk in dejal, da se njegova žena pač ravna po modi in da koraka skozi življenje z duhom časa...

Nečakinjo imam. Sestnajst let ji je, a si močno prizadeva, da bi postala — dama. Ima najmodernejšo pričesko; takšno je imela moja babica, kadar je prišla iz kopalnice, si lakira nohte in doma nikdar ne pomije posode, ker se boji, da bi si pri delu ne polomila nohtov. Na slikarijo se odlično razume — ustnice si barva z višnjevim črtalom. Če jo pogledam, sem vselej zaskrbljen, če je morebiti ne trese mrzlica.

Umetnica je, ker si zna nalepiti na trepalnice umetne trepalnice, da z zasanjanim pogledom omalovaževalno gleda izpod njih ta ničvredni svet.

Zadnji krik mode pa so postale — hlače. Oni dan me je obiskala, mi planila okrog vratu in zaščebetala nežno ko sinička:

»Kajne striček, da nisi zadnjaški človek?«

»No, kaj pa bi spet rada?« sem zmedeno odvrnil in vdiharal prijeten vonj njene kože, ki je izdihavala kolonjsko vodico 4711.

»Kajne, da so hlače zdaj takoo moderne?« je zategnila.

Nisem ji mogel reči, da mi ženske v hlačah niso prav nič všeč, čutil pa sem, kam merijo njeni nenadejani preobrati in srce mi je skoraj prenehalo utripati, ko je zaprosila: »Ali mi hočeš pokloniti kakšne svoje hlače? Si vilja mi jih bo predelala in bom v njih šik ko BB.«

Globoko in radostno se je oddahnila, meni pa se je kakor v sanjah pričela prikazovati preteklost, ko je bila še otrok štirih let, ko dolgoega krilca ni trpela na sebi, pa je jokala in tulila, češ da mora biti krilce kratko, da se vidi hlače. Pomislil sem, če ni morda obremenjena s kakšnimi atavističnimi predsodki. Rad jo imam, moja sorodnica je in na sorodnike se pošten človek ne sme nikoli pokašljati. Odprl sem torej omaro in ji rekel, naj si izmed vseh mojih hlač izbere tiste, ki so ji najbolj všeč.

Toda glejte! Nobene ji ni bilo všeč. Stopila je pred ogledalo, si prečesala frizuro tako, da so ji dolgi lasje prekrili polovico obraza, si s črtalom popravila čubice in zapela z vprašujočim glasom:

»Oh, striček, ali imaš še tiste hlače, ki ti jih je zapustil dedek?«

Moj oče je bil kovinar. V delavnici je vedno nosil hlače iz modrega gradlja. Trdil je, da so trpežne. Ko me je nekoč videl, da sem žagal drva v čednih hlačah, mi je prinesel svoje gradljaste, ki so njemu že zdavnaj odslužile, ter dejal: »Prav nič nisi varčen. Zagaš v hlačah, v katerih hodiš v službo. Na, preobleci se! Stare so, ampak za umazano delo so še uporabne.«

Potlej sem se vselej preoblekel v njegove hlače, kadar sem cepil drva, prekopal na vrtu gredice, nosil iz greznice gnojnico itd. Ko pa je oče umrl, sem njegove delovne hlače obesil v omaro, da bi imel od njega vsaj nekaj v spomin.

Te stare, oguljene in zapackane hlače si je izbrala moja nečakinja. Te so ji bile najbolj všeč. Ko jih je raz-

prostrla in jih ogledovala z žarečimi očmi, je veselo vzkliknila.

»Kajne, striček, da bodo to imenitne hlače! Takorekoč prima hlače, fantastične hlače! Takih ne bo imela nobena sošolka, ko mi jih bo šivilja še malce preuredila. Oh, tisočkrat hvala, ljubi striček!« je čebrijala in me v zahvalo za hlače, ki sem jih zlahka pogrešal v lastni garderobi, potjubil na lice, na čelo, na nos...

Nisem razumel četudi sem se na vso moč pretvarjal, da razumem njen zanos. Pomislil sem, če se ji morda ne blede.

»Oh, kaj bi se neki zahvaljevala!« sem se je otepal. »Ni zakaj! Hlače so stare in v omaro sem jih obesil v spomin na dedka. No, le odnesi jih! Rad ti jih dam!«

Odšla je s hlačami pod pazduho.

In zdaj? V petek in svetek hodi moja ljuba nečakinja v teh hlačah iz gradlja. Hlačnice ima tako ozke, da so se ji na kolenih izbuhnile nekakšna kravja kolena. Takšne ji je ukrojila namreč šivilja, ki pozna dekliske muhe in ve, kaj je šik. Dvomim, če moja nečakinja ve, da so takšne ozke hlače že v prejšnjem stoletju nosili kravji pastirji ki so se po argentinskih pampah podili za kravji čredami. Ampak njene hlače so zadnji krik mode in zaslužijo sodobno ime: kavbojke!

Ce so zares lepe, sem tudi jaz papež! Prav grde so, oguljene, zapackane s strojnimi oljem in ponekod že močno obledede, toda nečakinji so všeč, ker so moderne — četudi s kravjimi koleni.

Jaz pa sem tudi ob teh hlačah spoznal, da postajam najzadnjaški človek, staro testo, ki se na »estetski čuti« današnje mladine ne razume ker skratka nima pojma, kaj je »prima«, »šik«, in »fantastično.«

Zgodbice o Drejčku

O Drejčkovi zibelki

Drejček je ležal v zibelki. Lepo so ga oblekli, da je bil sam s seboj sila zadovoljen. Zato je pomežiknil na levo oko.

Ko je mamica to opazila, je rekla: »Glej ga, kako je velik?« Očka je ponosno spregovoril: »Kmalu ga bo polna zibelka.« Babica je hvalila: »Takega fanta ni, kot je naš.« Dedek pa je zabundal: »Kmalu se bo z medvedom metal.«

Te besede so ga tako razveselile, da je pomežiknil še na desno oko.

Mamica je vzkliknila: »Pameten je, profesor bo!« Očka pa: »Inženir bo.« Oglasila se je babica: »Jaz mislim, da bo sodnik.« Dedek pa je ugovarjal: »Kakšen sodnik neki. V seljak bo. Ali vidiš, kako pomežikuje?« In ko je Drejček junaško kihnil, je pristavil: »Trobentač bo, močan glas ima!«

Babica je rekla, da ne. In mamica je izjavila, da ne bo inženir, da pozna svojega Drejčka. Očka pa je trdil, da bo. Dedek pa je zapel skozi nos: »Trobentač bo!« Beseda je dala besedo in so se počteno sprickali. Mala Polonica pa je zavrisnila »Grdeč bo!«

Tako so se veselo pričkali, kaj bo iz Drejčka. Drejček pa se je začel dolgočasiti, zato je naredil šobo in zavekal.

Mamica je preplašeno skočila k zibelki in ugovarila: »Lačen je.« — »Zvenjen je,« je sklenil očka. Babica je trdila: »Bolna je, prehladil se je.« Dedek pa je godrnjal: »Vročje mu je, pretoplo je oblečen,« in je odprl okno.

Vsi so bili čisto iz sebe. Mamica ga je privila k prsim, da bi mu dala jesti, očka je tekal okoli in iskal pomarančni sok,

babica si je nataknila očala in se trudila, da bi našla knjigo »Nega dojenčka«, dedek pa je odprl še vrata na stežaj, da bi prezračil sobo.

Drejčku je pošla dobra volja, pa se je skremžil in zagodel: »Bu-Bu.«

Mamica je hitro uganila: »Rad bi sedel.« Očka je vzkipeł: »Kaj bo sedel, nosil ga bom!« Babica je zatarnala: »Zavij ga in položi k pečli!« Dedek pa je hladnokrvno razsodil: »Svežega zraka potrebuje. Utrditi ga je treba, da se ne bo prehladil za vsak nič.«

Pograbil je Drejčka in stekel z njim na vrt. Za njim je tekla babica z odevjama in termoforko, mamica z vozičkom, očka pa si je vihal rokave, da bi ga vzel v naročje.

Tako so dirjali po vrtu. Nekdo je Drejčka oblačil, drugi slačil, tretji ga je posajal v voziček in zavijal v odeje, četrti ga je slačil in nosil golega po vrtu.

Na večer so se utrudili. Posedli so okrog mize in govorili. Mamica je rekla: »Zdaj bo zaspal.« Očka se je razburil: »Prezgodaj je!« Babica je svetovala: »Daj mu dudico!« Dedek pa je vzkliknil: »Kdo izmed naših fantov pa je sesal dudico« in jo vrgel v kot. Nagajivka Polonca pa je rekla: »Poujčkala ga bom in prevrnila.«

In so se spet veselo sprickali.

Drejček pa je mirno spal. Trdno je spal, ker ga je obdajala globoka ljubezen domačih.

Ti pa so se pričkali: Profesor bo — sodnik bo — trobentač bo — odeti ga je treba — prezračiti sobo...

PRODAJALNA

NA KLANGU

**ZOPET
ODPRTA**

**Elita
Kranj**

Prodajalna konfekcijskih oblačil **KONFEKCIJA** na klancu, Vodopivčeva 7

ZOPET ODPRTA

Prodaja letno in zimsko konfekcije **SAMO PO ZNIZANIH CENAH!**

V zalogi imamo najkvalitetnejše izdelke za žene, moške in otroke:

ženske letne obleke od 15,00 do 99,00

ženske kostime 150,00

ženske prehodne plašče od 50,00 do 250,00

moške hlače od 45,00 do 80,00

Na ogled zaloge vas vljudno vabi

**SGP TEHNIK
SKOFJA LOKA**

razglaš

prosta delovna mesta:

1 KV kuharice

1 KV ključavničarja

1 snažilke

5 KV tesarjev

6 mest vajencev
za učenje tesarske stroke

2 mesti vajencev
za uk železokrivske stroke

Razglas velja do zasedbe delovnih mest. Interesenti dobe natančne informacije v kadrovski službi podjetja.

Mejni miličnik in carinik Ela Petrovič na mejnem prehodu v Ratečah. — Foto: J. Vidic

Ali lahko carinik zamiži na eno oko?

Kopica vprašanj o službi carinikov na meji v Ratečah —
Kaj Gorenjci najraje kupujejo v sosednji Italiji? — Pogovor
s trgovcem onstran državne meje.

Tihotapci so ljudje posebnega kova. Med njimi najdemo profesorje, advokate, študente, delavce, kmete, cigane in obrtnike. S tihotapstvom se pečajo bogati in siromašni, pobožni in brezverci, ljudje vseh ras, držav in narodnosti. Trgujejo z raznovrstnim blagom od otroških igračk, nogavic in raznih praškov do pravega orožja.

V nenehnem boju s tihotapci cariniki uporabljajo različne mreže. Če se vanje zaplete tihotapec z devizami ali mamili, potem cariniki pravijo, da so ujeli veliko »ribo«; če pa v mreži opazijo potnika s pralnim praškom, metlo in kričočim ključem (ki ga tudi pri nas ne manjka), potem na carinarnici pravijo, da so ujeli malo »ribo«.

Čeprav o delu carinikov veliko pišemo, nam je njihovo delo še vedno precej skrivnostno. Zato sem odpotoval v Rateče s trdnim namenom, da v odkritem pogovoru s cariniki zvem kaj več o njihovi službi.

KDO STEJE POTNIKE NA MEJI?

V časopisnih in radijskih poročilih često zasledimo novice, da je prek tega ali onega mejnega prehoda prišlo ali odpotovalo iz Jugoslavije toliko in toliko potnikov in avtomobilov. Ko pa sem v Ratečah opazoval gost promet na mejnem prehodu sem opazil, da nihče ni beležil ali štel potnikov, oziroma motornih vozil.

»Kako pa veste, koliko potnikov vstopi ali zapusti državo?« sem radovedno začel pogovor s Francos Muznikom, vodjo carinske izpostave v Ratečah. »Nihče ne šteje potnikov,« je zatrdil Muznik, »lahko pa rečem, da je bilo letos več potnikov, ki so prestopili mejo, kot lani.«

»Kaj pa mejna milica? Morda oni štejejo potnike in vozila?« »Ne, nihče ne ve točno, koliko potnikov je prestopilo mejo. Poročila so sestavljena po naši približni oceni.« Torej so tudi časopisna poročila lahko dvomljiva (zaradi dvomljivih uradnih poročil).

O DOLZNOSTIH CARINIKA

»Tovariš Muznik, povejte nam, katere so osnovne dolžnosti carinika na mejnem prehodu?«

»Naša dolžnost je, da vsakega potnika vprašamo, kaj nosi s seboj. Pri izstopu nas predvsem zanimajo plačilna sredstva (znano je, da potniki mnogokrat nosijo s seboj več dinarjev ali druge valute kot je dovoljeno), pri vstopu vse blago.«

Zanimalo me je, če cariniki dobijo nalog, naj tega ali onega potnika skrbneje pregledajo in izprašajo. Nekaj časa sem bil v skrbeh, če nisem šel s svojo radovednostjo predaleč. Pa ne. Po resnem in hladnokrvnem odgovoru sem ocenil, da tovariša vprašanje ni iznenadilo. Verjetno nisem bil prvi, ki sem mu zastavil takšno vprašanje. »Uslužbenci so pri svojem delu samostojni. Sami odločajo, katerega potnika bodo, kako in koliko pregledali. Normalno pa je, da o vseh važnejših dogodkih obvesti predstojnika, ki odredi, kako ukrepati v določenem primeru. Ali bo carinik

pogledal v prtljajnik, pod sedež šoferja, morda še kam drugam, ali pa se bo zadovoljil z izjavo potnika, da nima ničesar. O tem odloča sam carinik. Vodja carinske izpostave na meji usklajuje stališča, ki pripomorejo, da bi vsi uslužbenci na meji približno enako ravnali in imeli približno enaka merila na osnovi obstoječih predpisov.«

KAJ SE NE OCARINI?

Pri vstopu v državo se ocarini vsako blago. Znano pa je, da ločimo tri vrste potnikov glede na vrsto dovoljenja s katerim potujejo prek meje. Tu mislim na dvo-lastnike, ljudi, ki živijo v obmejnem pasu in potnike s potnimi listi.

Dvo-lastniki so naši državljani, ki imajo zemljo na drugi strani in gredo lahko nemejeno čez mejo, s seboj pa lahko peljejo stroje in druga sredstva za obdelovanje zemlje.

Ljudje, ki živijo v obmejnem pasu od Rateč do vključno Gozd-Martuljka in lahko nesejo s seboj mesečno 10.000 S din in za ta denar lahko prinesejo s seboj blago brez carinskih dajatev (toda za ta denar ne smejo prepeljati nazaj gradbenega materiala).

Vsi drugi potniki, ki imajo potne liste, pa nimajo nobenih olajšav.«

ALI CARINIK KDAJ ZAMIŽI NA ENO OKO?

»Carinik zamiži na oba očesa samo takrat, kadar spi.« je hudomušno odgovoril Muznik in nadaljeval, »morda podnevi mlad carinik rad

pomežikne zalemu dekletu na cesti, a nikakor med službo.« Zvedeli smo torej, da potnik s potnim listom nima pravice prinesiti prek meje ničesar brez carine. Iz vsakodnevne prakse pa vemo, da se cariniki na meji le ne držijo preveč strogo teh predpisov. Želel sem zvedeti, ali o tem odloča sama carinska izpostava na meji, ali pa imajo cariniki poleg zakonskih predpisov še neka posebna navodila. Gorenjci kupujemo v Trbižu raznovrstne drobnarije. Kje je pravzaprav meja med vrsto in količino blaga, ki nam jo na meji ne bodo ali pa bodo ocarinili? S tem vprašanjem sem precej časa mučil tovariša Muznika, a dje od načelnega odgovora nisva prišla. Takole je povedal: »Se enkrat povem, da ocenimo vsako blago. Sicer pa naj bralci sami ocenijo, ali smo na carinski izpostavi na meji preveč ali premalo strogi. Letos je potovalo v Trbiž okrog 120.000 Jugoslovancev, predvsem Slovencev. Od vseh 120.000 jugoslovanskih potnikov jih je le 3600 plačalo carino za blago, ki so ga kupili v tujini. Z drugimi besedami povedano, od sto potnikov, ki potujejo prek meje, le trije plačajo carino, čeprav skoraj vsak nekaj prinese iz zamejstva. V Trbižu gre dnevno dva do tri milijone našega denarja, ocarinimo pa le vrednost blaga od 30.000 do 400.000 S din (to je carinska osnova in ne carinska dajatev).«

KAJ NAJRAJE KUPUJEMO V TRBIZU?

Spisek je precej dolg. Pa vendar, preberimo seznam »ljubege« blaga tujega izvora: vino, riž, sredstva za čiščenje (praški), otroške igrače, bunde, puloverji, perilo, dežni plašči, hlače kavbojke, razni deli za avtomobile, kamni za brušenje kos, ročne žage, razni obeski, pomaranče, limone, razni servisi pa tudi nabožne slike.

Glede carinskih davščin pa so cariniki zelo strogi pri uvozu ploščic za oblaganje zidov, pri predmetih za kopalnice in sanitarije, umetnih kožah, prtljajnikih za avtomobile in drugih rezervnih avtomobilskih delov (javna tajna je, da se je začel »veliki pohod« motoriziranih potnikov, ki želijo onstran meje ceneje kupiti zimske avtomobilске gume).

Ko že govorimo o tem, koliko so naši cariniki strogi, naj povem, da Italijani plačajo za 1 kg mesa, uvoženega iz Jugoslavije, 480 lir carine. Zgodilo se je že, da je italijanski potnik prinesel nazaj 1 liter olja ali 1 kg sladkorja, ker so mu zaračunali preveč carine (na italijanski strani).

STROGA ELA

Ko sem bil na carinski izpostavi v Ratečah, je bila v službi Ela Petrovič. »Gorenjci pravijo, da sem najbolj strog carinik,« je potožila

Ela, čeprav sam tega še nikjer nisem slišal. Ne bi dejal, da je stroga, ker dela le po zakonu, rekel pa bi, da je resna. Sicer pa ne vem, kako bi bila drugače sploh lahko v tej službi.

»Sem pristna Jeseničanka,« je povedala Ela, »pri carinarnici delam že 14 let, na carinski izpostavi pa 19 mesecev. Opravila sem izpit za carinika. Obiskovala sem tečaj za nemščino in angleščino. Delno razumem italijansko.«

»Nekateri potniki naštevajo samo male stvari, na večje pa pozabijo,« pravi Ela. Do 50.000 S din vrednosti blaga, ki ga potnik ne prijavi, se potnik poleg odvzema blaga lahko takoj kaznuje na meji.«

Cariniki na meji v Ratečah se jezijo, ker je njihova stavba zelo slaba. »Prvi vtis o Jugoslaviji dobi tujec na meji,« pravijo na carinski izpostavi v Ratečah.

Cariniki dobijo na vsaki dve leti brezplačno eno zimsko in eno letno obleko.

RADOVEDNOST ONKRAJ MEJE

Zahvalil sem se carinikom za prijaznost in se odpeljal prek meje. Pred tem sem jim naročil, naj me dobro pregledajo, ko se vrnem. Blizu meje na italijanski strani so tri trgovine. Nekaj časa sem opazoval, kaj vse naši ljudje kupujejo, nato pa sem se spustil v razgovor s slovenskim trgovcem. Nad trgovino piše BOSCA.

»Tod imam trgovino že deset let,« je povedal Bosca. »Koliko prometa imate mesečno?« sem radovedno spraševal.

»Okrog deset milijonov lir (20 milijonov S din),« je odvrnil, jaz pa sem razmišljal, če ni ta številka enaka njegovim gibljivim cenam.

»Kdo so vaš kupci?«

»Predvsem Jugoslovani.«

»In kako plačujejo Jugoslovani? Z dinarji ali lirami?«

»90 odstotkov plačajo v dinarjih.« (Dokaz, da gre precej denarja in to dinarjev skrivaj prek meje).

Pred trgovino se je ustavil avtobus in množica Gorenjcev je napolnila trgovino. Počasi sem se obrnil in odšel proti vratom. Za seboj sem zaslišal glas trgovca: »Ja, kakšno službo pa imate vi, da ste tako radovedni?«

Ko sem se vrnil do naše carinarnice v Ratečah, me je carinik Ela Petrovič ljubeznivo vprašala: »Prosimo, imate kaj za ocariniti?«

»Seveda,« sem junaško odgovoril in zdelo se mi je, da mi je verjela.

»In kaj imate?«

»Novice, ki mi jih je brezplačno dal trgovec onkraj meje.«

»Saj res,« se je zasmejala Ela, »pozabila sem povedati, da so novice do sedaj še vedno brez carine.«

J. Vidic

Te dni po svetu

PRAGA, 23. avgusta — V Českoslovaški so že uveljavili izredne zakonske ukrepe, po katerih bodo po naglem postopku sodili ne samo udeležence nedavnih demonstracij, temveč tudi tiste, ki so na kakršenkoli način podpirali te akcije. S tem so praktično razveljavili dosedanji pravni princip o enakosti vseh državljanov pred zakonom.

BUKAREŠTA, 23. avgusta — Z veliko parado vseh rodov romunske vojske so slovesno proslavili 25-letnico osvoboditve Romunije. Tako proslava kot parada sta izražali močno podporo državnemu vodstvu z Nicolajem Ceausescuom na čelu.

TEL AVIV, 24. avgusta — Izraelske oblasti so sporočile, da je Michael Rohen priznal požig zgodovinske mošeje Al Aksa. Rohen je preiskovalcem povedal, da je polil steno mošeje z bencinom in jo nato zažgal.

HELSINKI, 24. avgusta — Začelo se je srečanje solidarnosti mladine in študentov z vsega sveta, ki žele podpreti boj vietnamskega ljudstva. Na tem srečanju sodeluje okoli 600 predstavnikov iz 65 držav.

LONDON, 25. avgusta — Britanske čete so doslej vkorakale že v več severnoirskih mest. Britanski notranji minister Callaghan pa je »inšpekcijsko« obiskal Severno Irsko.

TOKIO, 26. avgusta — Predstavnik sovjetske akademije znanosti je izjavil, da ima SZ že dve leti rakete na atomski pogon in da so doslej že izstrelili dve raketi tega tipa.

SAIGON, 27. avgusta — Sile FNO so z raketami in minometalci napadli 35 oporišč ameriških sil v Južnem Vietnamu. Ameriški predstavniki so sporočili, da so imele ameriške čete pet mrtvih in 49 ranjenih.

DUNAJ, 27. avgusta — Predstavniki avstrijske policije so sporočili, da se je atentator na kanadsko veleposlaništvo na Dunaju sam prijavil policiji. V silovitem požaru, ki je zajel veleposlaništvo, so izgubili življenje trije ljudje, 30 pa jih je bilo huje ali lažje ranjenih.

AMAN, 28. avgusta — Jordanski kralj Husajn je izjavil, da je vojna z Izraelom neizogibna, medtem ko je egiptovski zunanji minister dejal, da se Izrael hoče otresti vsake odgovornosti za požig mošeje Al Aksa v Jeruzalemu.

Na Severnem Irskem vlada zdaj zatišje. V deželo so prišli britanski vojaki, barikade so izginile, toda požgane hiše še vedno slepo strmijo v nebo in pričajo ne samo o tistem, kar je bilo, ampak so tudi grozljivo znamenje za prihodnost. Zakaj nihče se ne slepi, da so s prihodom britanskih vojakov v to deželo šestih okrožij, ki jo imenujejo tudi Ulster, umrle tudi strasti, sovraštvo in nezaupanje, ki se je kopičilo skoraj tri stoletja.

Severna Irska je del irskega otoka, ki se po prvi svetovni vojni ni priključil na novo ustanovljeno republiko Irski. Ostal je del Združenega kraljestva oziroma Velike Britanije, toda s svojo lastno vlado in parlamentom (Stormontom). Kar zadeva krajevno samoupravo, je Ulster popolnoma neodvisen. Le obramba, gospodarstvo in zunanja politika so v rokah londonskega parlamenta v Westminsteru.

Severna Irska je bila že davno — pred dobrimi tristo leti — angleška kolonija, kakor je bila kolonija vsa Irska. Toda medtem, ko se na Irskem naseljevali vojaki, uradniki in veleposelniki, da bi držali katoliško deželo v pokorščini,

Zatišje

so se na Severno Irsko trumoma naseljevali tudi kmetje obrtniki in trgovci iz Anglije in Škotske. Vsi ti so bili protestanti.

Sedanje sovraštvo med protestanti in katoličani na Severnem Irskem izvira še iz konca sedemnajstega stoletja, ko je katoliški kralj Jakob II, ki so ga pregnali iz Londona, z vojsko prišel na Irsko in poskušal tam premagati združene protestante. Ko bi bil zmagal bi mu bila pot v Anglijo odprta. Toda Jakob II. je bil poražen in protestantizem je slavil zmago.

Se danes se protestanti vsako leto spominjajo zmage nad katoliškimi silami — to je tako, kakor če bi se Čehi in Avstrijci sovražili zaradi tridesetletne vojne —. Protestanti se pridružajo, da ne bodo nikoli dovolili, da bi jih »zaslužnil Rim«. Nočejo združiti s katoliško republiko Irsko in v katoliškem prebivalstvu v Ulstru vidijo tistega trojanskega konja, ki bo uničil njihovo oblast.

V resnici pa je tako, da se trideset milijona protestantov na Severnem Irskem boji čedalje številnejšega ka-

toliškega prebivalstva — katoliške družine imajo več otrok od protestantskih — predvsem pa se bojijo, da bodo ti katoličani čedalje odločneje in silneje zahtevali enakopravnost, ker so zapostavljeni na vsakem koraku. Drug drugega se bojijo, toda vera ima s tem malo opraviti. — Nekateri hočejo ostati gospodarji, drugi pa nočejo biti hlapci. V tem je bistvo nedavnih neradov v Ulstru. Zato ni pričakovati tam tako kmalu miru.

Obletnica 21. avgusta, ko so lani čete varšavske peterice okupirale ČSSR, je potekla žalostno. Drugače ni moglo biti, saj je ČSSR v pravem pomenu okupirana država in ljudstvo se s tem dejstvom še ni povsem sprijaznilo.

Sprijaznilo se nikoli ne bo — pač pa je že izgubilo sleherno upanje, da bi okupacijske čete v doglednem času izginile iz dežele. Kljub temu je prišlo do številnih spopadov po mestih in je bilo nekaj mrtvih. Skoraj bolj pomembno je dejstvo, da se je skoraj vsa ČSSR odzvala pozivu na petminutno splošno stavko opoldne 21. avgu-

sta, da se delavci in drugi prebivalci tistega dne niso vozili z avtobusi, da niso nakupovali v trgovinah in podobno. Ocenjujejo, da je bil pasivni protest 80-odstoten.

Spričo vseh varnostnih ukrepov in spričo tega, da je vlada mobilizirala tudi vojsko in da so bile v pripravljenosti sovjetske tankovske enote, je bila ostrina nepričakovano močna in je presenetila tujino kakor tudi Moskvo. Zdej je obletnica mimo in vijk se je začel še močneje privijati. Českoslovaško ljudstvo ve, da mu ne more nihče pomagati. Tako je, kakor da silak sredi ceste davi svojo žrtev, medtem ko ljudje na pločniku opazujejo ta prizor in vijejo roke, ker žrtvi ne morejo pomagati.

Ljudje in dogodki

Elektro Kranj

DE Kranj razpisuje po sklepu delavskega sveta

javno licitacijo

za prodajo osnovnih sredstev:

1. MOTORNO KOLO PUCH — Tomos 175 v voznem stanju
2. MOPED KOLIBRI T 13 v nevoznem stanju.

Potrebne informacije daje vsak dan od 9. do 14. ure avtopark Kranj, Partizanska cesta 20.

Licitacija bo 4. septembra 1969 ob 9. uri v prostorih avtoparka Kranj, Partizanska 20.

Kadrovska komisija DS pri podjetju

Puškarna Kranj razglašča

naslednja prosta učna mesta:

1. 2 učni mesti za poklic ORODJAR
2. 3 učna mesta za poklic REZKALEC
3. 4 učna mesta za poklic STRUGAR
4. 4 učna mesta za poklic PUSKAR

Pogoj:

uspešno dokončana osemletka!

Pismene vloge sprejema Uprava podjetja do zasedbe učnih mest.

DELAVSKA UNIVERZA RADOVLJICA

razpisuje vpis

v osnovno šolo za odrasle — 5., 6., 7. in 8. razred
v delovodsko šolo za kovinsko stroko
v delovodsko šolo za gradbeno stroko
v upravno-administrativno šolo
v ekonomsko srednjo šolo
v tehniško šolo za strojno stroko

Razpise s pogoji smo razposlali vsem delovnim organizacijam. Prijave sprejemamo do 5. septembra 1969.

Prijavite se lahko osebno ali pismeno. Informacije po telefonu 70-265.

MESARSKO PODJETJE TRŽIČ

RAZPISUJE

prosta delovna mesta
ZA SPREJEM:

- dveh vajencev

s končano osemletko

- štirih kvalificiranih mesarjev

vajenih vseh del v klavnici in predelavi

Stanovanja ni na razpolago.

Prijave je treba dostaviti na Mesarsko podjetje Tržič, Trg svobode 18.

OBLEGANJE LENINGRADA

2. nadaljevanje

Njihov namen je bil zavaru-ovati severne pokrajine in skoro vse leningrajske obrambne čete so bile razporejene ob novi rusko-finski meji. Zdaj pa je Zdanov naenkrat pojasnil vojaškemu poveljstvom, da je odslej glavna naloga graditi obrambno linijo na jugu in zahodu mesta.

Utrjevati so začeli pas ob Lugi, nekako 120 km južno od mesta. Gradujo utrdbe so poverili poveljniku pionirskih čet, polkovniku Byčevskemu. Pod vodstvom njegovih pionirjev je 45.000 leningrajskih prostovoljcev z največjo naglico kopalo strelske järke, utrjevalo strojniška in topniška gnezda in gradilo pasti za tanke. Delali so neutrroma, ženske, starci, študenti in študentke.

Med prostovoljkami je bila tudi poveljnikova najstarejša hči, ki je ravno začela s študijem na leningrajskem vseučilišču. Oče ji je svetoval, naj vzame s seboj nahrbtnik s posteljnimi perili, sladkorjem in kruhom. »Nikar se ne šali, očka,« mu je smeje odvrnila. »Nobena od nas ne bo vzela ničesar s seboj. Spale bomo kjerkoli na senu. Reci mami, naj nikar ne skrbi, v kratkem bom spet doma.«

Pa ni bilo tako. Prostovoljcev dolgo ni bilo nazaj. In ko so se končno vrnili, so bili zaviti v cunje, imeli so razpokane roke, polne žuljev in ranjene noge. Koliko jih je bilo ranjenih, koliko jih je padlo, ne ve nihče. Mnogo so jih pokopali, mnogo pa jih je nepokopanih obležalo tam, kjer so jih pomorila tik nad zemljo hrumeča sovražna letala. In vendar so vztrajno gradili dalje. Tako je ob Lugi nastala 300 km dolga obrambna linija, kljub sovražnim napadom iz zraka, kljub izgubam, kljub izčrpanosti in čeprav graditelji navadno niso imeli drugega orodja v roki kot kramp in lopato.

Zdanov in vojaško poveljstvo mesta sta si bila kmalu na jasnem, da tepene, naglo se umikajoče čete redne armade same ne bodo mogle braniti obrambne linije — po osemnajstdnevni borbi so vrgli Nemci sovjetsko armado 500 km nazaj. Izgubila ni le vse svoje značne opore, temveč tudi mnogo tankov in drugega orožja. Nič manj kot 28 divizij (okrog 420.000 mož) je bilo popolnoma uničenih, sedemdeset pa tako zdesetkanih, da so štele le še polovico prvotnega moštva.

Edino upanje, ki je še ostalo, kako braniti novozgrajene postojanke, je bila vseljudska vojska. Na prvi poziv se je v enem tednu prigraslilo nad 160.000 Leningraščanov, med njimi 32.000 žensk. Tudi komponist Dimitrij Sostakovič je bil med mobiliziranimi. »Doslej sem poznal le miroljubno delo,« je dejal, »sedaj pa sem pripravljen, prijeti za orožje — boriti se moramo, da bomo lahko obdržali človečnost.« Niso ga sprejeli, ko pa le ni odnehal, so ga dodelili protivariantski zaščiti.

Prostovoljci so bili stari od 17 do 50 let. Vojaško izvežbanih med njimi je bilo komaj polovica. Ena teh prostovoljskih divizij je imela celo samo 50 odstotkov v orožju izvežbanih častnikov. Kljub temu pa se je 10. julija odpeljala po železnici I. prostovoljska divizija na fronto. Pred odhodom so jim razdelili ročne granate. Pušk ni bilo dovolj za vse. Mnogo moških je imelo s seboj krampe, lopate, sekire ali lovske nože, mnogo pa jih je odšlo praznih rok, toda junških src.

SOVRAŽNIK ZE PRED VRATI

Čeprav je potekala fronta že tik ob liniji, je 60.000 delavcev, ne da bi se dalo ovirati, vztrajno gradilo linijo dalje. Vlak s prvo prostovoljsko divizijo je prispel na fronto ravno v času hudega zračnega napada. Moštvo je poskakalo iz vagonov in z robci na očeh in nosu prodiralo skozi dušeci dim gorečih vasi in se gnetlo med množico beguncev, da bi čimprej doseglo strelske järke.

Možje druge divizije, ki je prišla štiri dni kasneje, so bili prepričani, da bodo zasedli miren del linije, da bodo lahko izpopolnili svoje pomanjkljivo vojaško znanje, vendar so se znašli takoj sredi najhujših bojov. Sovražnik je s svojim bliskovitim načinom bojevanja spet enkrat prehitel branilce in z dvajsetimi tanki vdrl v vas, ki je ležala v liniji sami. Nastal je neizprosni boj na življenje in smrt. Branilci, nevedeči bojevanja, so padali v gostih vrstah, deloma ubiti, deloma ranjeni, živji in zdravi pa so se s stisnjenimi zobmi borili dalje, ne meneč se za ogromne vrzeli, ki so nastajale med njimi. Pri padlih so pobirali orožje in municijo, predvsem pa ročne granate in jih metali pod tanke. In tako se je temu srditemu odporu končno vendar-

le posrečilo užugati sovraga. Nemci so se morali umakniti — na veliko srečo za Leningrad, kajti če bi se jim bilo posrečilo prodreti linijo na tem odseku, bi bilo mesto čez nekaj dni v njihovih rokah.

Tako je na tem mestu fronte v pomanjkanju rednih čet, opravila prvo veliko delo prostovoljska četa, neizvežbana in slabo oborožena, toda z izgubami, ki so jih izkušeni častniki imenovali »naravnost škandalozne«.

V splošnem pa je na lугanski fronti vladalo brezupno razpoloženje. Da bi zaustavil umikanje armade, je segel maršal Vorošilov, junak sovjetske državljanske vojne, kateremu so poverili poveljstvo nad leningrajsko fronto, po drakonskih sredstvih. Odstavil je hrabre generale, tri od njih je poslal v Moskvo, kjer so bili takoj ustreljeni, s finske fronte je pripeljal sveže čete. Toda, če je okrepljen odsek in ga utrdil, se mu je zrušil sosednji. Nprestano so rasle izgube, nezadržno so se bližali nemški tanki bolj in bolj.

V Leningradu so vedno in vedno znova zbirali prostovoljske čete za utrjevalna dela na fronti in za obrambo. Pozivi so viseli povsod, v tovarnah in pisarnah. Konec julija je bilo mobiliziranih nad pol milijona Leningraščanov, med njimi politični zaporniki in štirinajstletni otroci.

Z besnim odporom je Vorošilov zadrževal sovražnika na fronti ob Lugi od 10. julija do 8. avgusta in s tem odvzel tempo njegovemu bliskovitemu načinu bojevanja ter tako prevrnil napadalcev načrt.

Pri Nemcih je začel junaški odpor na Lugi vzbujati ne le spoštovanje do branilcev, temveč celo strah. Odhod na lугansko bojišče jim je kmalu pomenil odhod v smrt. Šef generalnega štaba generaloberst Halder je zapisal v svoj dnevnik: »Kaže, da smo velikana Rusijo vendarle podcenjevali. Zmagoslavno parado, ki jo je Hitler hotel imeti 21. julija na leningrajskem grajskem trgu, je treba vedno znova prelagati.«

Toda junaštvo in krvave žrtve branilcev prodiranja Nemcev niso mogle zadržati. Leeb je svoje čete znova razporedil in 8. avgusta spet napadel.

Poročevalec leningrajske Prave je poročal o strahotnih prizorih, ki jih je videl na kraju, kjer so Nemci prodrli. Ceste so bile zatrpane z bežečimi kmeti, ki so jih spremljali tuleči in lajajoči psi. Pred seboj so gonili svoje krave in prašiče, sami pa so vlekli vozičke, natrpane s hrano in gospodinjstvi potrebnostmi. Njim so sledile trume umikajočih se vojakov, izčrpanih, amazanih, potrlih — nikogar ni bilo, ki bi jih zadržal in vodil. Poročevalec je govoril z nekaterimi,

Tudi srca živali

Dr. Christian Barnard, znameniti kirurg, meni, da ni več daleč čas, ko bodo lahko kirurgi presajali v telesa ljudi tudi živalska srca. Tako bo lahko čista resnica, če se bo za nekoga reklo, da ima »levje« srce. Za sedaj se bo dr. Barnard ukvarjal samo s presajanjem človeških src. V septembru namerava opraviti dve novi operaciji.

Razočaranje

Debelo sta pogledala dva mladoletnika, ki sta v Mostarju ukradla iz avtomobila tri težke kovčke. Na obali Neretve, kjer sta navadno plen delila, sta kovčke odprla, ven pa so vsuli samo levi pari novih čevljev. Zmikavta sta namreč vdrla v avtomobil trgovskega potnika, ki je imel seveda samo vzorce.

Presenečenje po pošti

Pred dnevi so nekateri zahodnonemški, italijanski, francoski in britanski časopisi prejeli po pošti nenavadno pošiljko. Neznani pošiljatelj jim je poslal na vpogled najbolj zaupne ameriške načrte za jedrsko, bakteriološko in kemično vojno v osrednji in vzhodni Evropi. V pismu, ki ga je pošiljatelj priložil, je rečeno, da je gradivo zbral nekdanji generalmajor Wendland, pomočnik šefa zahodnonemške obveščevalne službe, ki je lani storil samomor. Ameriška obveščevalna služba je potrdila, da so načrti pravi in sedaj mrzlično iščejo vo-huna.

Rešitev Benetk

Po mnogih razpravah, kako rešiti Benetke pred nezadržnim potapljanjem, je zbudila mnogo zanimanja zamisel milanskega arhitekta Enrica D. Bone. Arhitekt predlaga, naj bi čez ves severni del Jadrana zgradili nasip, ki bi segal od italijanskega mesta Chioggije pa do zahodne Istre. Po nasipu bi bila speljana avtomobilska cesta in železnica. Za nemoteno plovbo ladij pa bi bili v nasipu številni prehodi. Nasip naj bi varoval Benetke pred uničujočimi valovi, razen tega pa bi kot prometna žila poživiljajoče vplival na tržaško gospodarstvo.

Milijonska mesta

Na svetu je danes 135 mest z več kot milijon prebivalci. V teh mestih živi skupaj 316 milijonov ljudi. Pred stotimi leti je bilo na svetu le šest mest, ki so se ponašala z milijonskim številom svojih prebivalcev. To so bili: London, Pariz, Dunaj, Peking, Tokio in New York. Zanimivo je, da so se milijonska mesta hitreje širila na severni zemeljski obli. Južno od ekvatorja jih je manj, vendar pa se v zadnjem času tudi tu širijo. V Latinski Ameriki je 13 milijonskih mest, v Afriki 4, v Avstraliji pa dve. V zahodni Evropi je 27 milijonskih mest, v Sovjetski zvezi 9, v Severni Ameriki 32 in v Aziji 48.

O presaditvi organov

Doslej so zdravniki na svetu že 272-krat presadili človeške organe. Operacijo je preživelo 48 bolnikov. Sto štirideset ljudi je dobilo tuje srce, danes jih živi še 32. Od dvajsetih, ki so jim presadili pljuča, živi samo eden. Prav tako živi samo en bolnik, ki so mu kakor drugim desetim presadili trebušno slinavko. Od stotih presaditev jeter je uspelo 14 operacij. Druge ledvice je dobilo 2321 ljudi. Pri presaditvi ledvic je važno, da je dajalec ledvice v sorodu z operiranim. Na ta način preživi 87 odstotkov bolnikov, sicer le 42.

Moderni otroci

Na osnovi dolgoletnih raziskav so psihologi ugotovili, da moderni otroci menjajo svoj besedni zaklad. Prva beseda, ki se je nauče, je sicer še vedno »mama«, na drugem mestu pa ni »ata«, pač pa — »avto«. Beseda »ata« je v večini primerov šele na tretjem mestu...

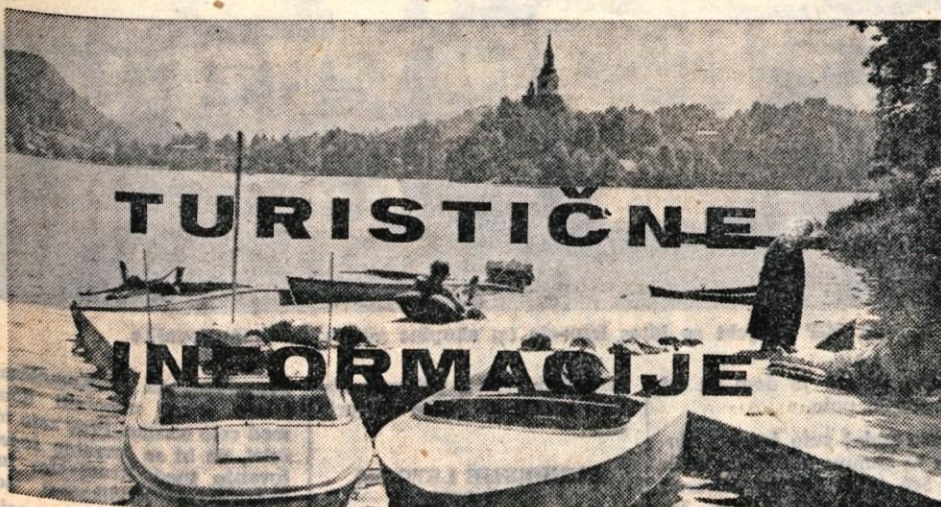
Ni bikov

Slavne bikoborbe so v nevarnosti. Živali, ki jim je usojeno umreti v eni od španskih bikoborskih aren, morajo tehtati vsaj 400 kilogramov, bikov pa je vedno manj. Lani so v Španiji na bikoborbah zaklali 6012 bikov.

Pravijo

Najbolj brana ali bolje rečeno gledana literatura je gola literatura.

INFORMAZIONI TURISTICHE

FREMDEXVERKEHRSNACHRICHTEN

Ugodna blejska turistična sezona

Slabo vreme, ki traja že ves teden, je na Bledu skrjalo glavno turistično sezono približno za deset dni. Vendar pa blejski turistični delavci niso še malo toliko zaskrbljeni kot so bili pred sezono. Res, da bi bilo lepo vreme v avgustu še kako dobrodošlo, vendar pa pravi, da bo še vedno za 12 do 14 tisoč več prenočitev kot avgusta lani.

Ugodni rezultati, ki jih vsak dan slišimo o letošnji turistični sezoni po vsej državi, se kažejo tudi na Bledu. Za glavno blejsko turistično sezono je bil namreč letos značilen velik porast domačih in tujih gostov in prav tako precejšnje povečanje domačih in tujih prenočitev. V prvih šestih mesecih letos je bilo na Bledu 7200 več domačih in tujih gostov kot lani v prvem polletju. Do

konca julija pa je bilo število prenočitev domačih in tujih gostov za 32.133 večje kot v lanskim sedmih mesecih. Tako je Bled v prvih šestih mesecih letos obiskalo 39.612 domačih in tujih gostov, število prenočitev pa je do konca julija znašalo 204.007.

Predvsem zanimiv in ugoden je porast domačih gostov na Bledu. V prvih šestih mesecih jih je bilo kar 3446 več kot lani (lani 15.145), število prenočitev domačih gostov pa je bilo do konca julija za 26.166 večje od lanskim sedmih mesecev. Pri tem pa je treba poudariti, da gre letošnje povečanje domačih gostov na Bledu predvsem na račun prvih štirih mesecev v letu; med glavno turistično sezono je bilo na Bledu približno toliko domačih gostov kot lani, število prenočitev pa se je celo povečalo v primerjavi z lani. Skratka, sodeč po teh podatkih bi lahko rekli, da je bil letos Bled za domače goste bolj odprt kot preje.

Med tujimi gosti pa so v glavni turistični sezoni na Bledu prevladovali Holanci, v avgustu pa so bili na prvem mestu Nemci, le tri

dni okrog 15. avgusta so Bled dobesedno preplavili Italijani. Celo blejski Golf hotel, ki je imel zaradi prelozene otvoritve na začetku nekaj težav za zasedenostjo oziroma obiskom, je bil od 2. do 18. avgusta skoraj poln (90 odstotkov). Za primerjavo pa povejmo, da niti slabo vreme ni povsem onemogočilo turistične sezone na Bledu. Trenutno, oziroma v četrtek, je bilo na Bledu še vedno okrog dva tisoč gostov, Golf hotel pa je bil ta dan približno eno tretjino zaseden.

Kaj pa v prihodnje? Blejski turistični delavci pravijo, da jim le slabo vreme po sezoni lahko ponagaja. Sicer pa pričakujejo še vedno precejšen obisk Nemcev, Holancev, Angležev in drugih.

In čeprav bi bilo še preuranjeno do podrobnosti ocenjevati letošnje turistično sezono na Bledu, že sedaj lahko zapišemo dve ugotovitvi, ki opozarjata na postopno ureditev. Tako kot še nikoli se je letos na Bledu pokazalo pomanjkanje turističnih trgovin, občutne pa so bile tudi težave s postrežbo v trgovinah.

A. Zalar

● V Ratečah, Planici, v Podkorenu in Gozd Martuljku imajo dovolj prostih postelj v hotelih, počitniških domovih in pri zasebnikih. Tudi planinske kočice na Vršču imajo dovolj prostih ležišč. Na plazu pod Prisojnikom vozi smučarska vlečnica. Sedežnica na Vitrancu ne obratuje, ker je v obnovi.

● Na Jesenicah, Planini pod Golico, na Črnem vrhu in v okolici Jesenic imajo dovolj prostih postelj.

● V Bohinju sta zasedena hotela Bellevue in Mladinski dom. V ostalih hotelih in pri zasebnikih imajo dovolj prostih postelj. Žičnica na Vogel od 1. septembra dalje ne bo obratovala. Turistično društvo v Bohinju izdaja ribolovne dovolilnice za ribolov v jezeru in Savi Bohinjki.

● Na Bledu imajo dovolj prostih postelj v hotelih in pri zasebnikih. Prosti so tudi počitniški domovi.

● V Begunjah na Gorenjskem in v okoliških vaseh ter v planinskih postojankah in Krvavcu imajo še dovolj prostora. Žičnica na Krvavec redno obratuje. Jutri bo žičnica vozila že od sedme ure dalje.

● V Kranju, Predvoru, na Smarjetni gori, na Jezerskem in Krvavcu imajo še dovolj prostora. Žičnica na Krvavec redno obratuje. Jutri bo žičnica vozila že od sedme ure dalje.

● Na Ljubelju, v Trziču, Podljubelju in v planinskih domovih na Zelenici, Košuti, pod Storžičem, na Kriški gori imajo dovolj prostora. Žič-

nica na Zelenico bo začela redno obratovati v začetku septembra.

● V Skofji Loki ima proste sobe restavracija Krona. Prav tako tudi pri zasebnikih v Poljanah, v Srednji vasi, Gorenji vasi, Selcah, Zeleznicah in Sorici. Tudi hotel Dom pod Planino v Trebiji ima dovolj prostih postelj. Proste so tudi planinske postojanke na Lubniku, na Starem vrhu in Soriški planini.

Prireditve

● V galeriji na loškem gradu bo jutri proslava 30-letnice muzeja v Skofji Loki. Proslava se bo začela ob desetih dopoldne. Po kulturnem programu bo predavanje dr. E. Cevca »Umetnost na loškem gradu«.

● Isti dan popoldne ob pol štirih bo v Plavčevi hiši v Zeleznicah otvoritev renoviranih muzejskih zbirk fužinarstva, gozdnega in lesnega gospodarstva. Po otvoritvi bo kratek kulturni program.

● V nedeljo bo na Krvavcu tako imenovani Krvavški praznik s pestrim programom: Ocenjevanje mleka in podelitev nagrad, nato pa ples.

● Na Jesenicah bodo športne igre slovenskih železarjev.

● Naslednjo nedeljo pa bo v Trziču tradicionalna Suštarska nedelja, združena s prikazom nekdanjega dela in običajev čevljarjev in celov. Na prireditvi bodo kuhali trziško bržolo. Pripravili so tudi srečolov in zabavo s plesom.

7. septembra
suštarska
nedelja
v Trziču

Transturist hoteli Transturist hoteli Transturist hoteli

TRANSTURIST

— Hoteli Bohinj — Bohinj

Obiščite DANCING BAR.

Vsak dan (razen ponedeljka) od 21. ure dalje v Hotelu JEZERO v Bohinju igra kvartet pod vodstvom Julije Pascu.

Izkoristite prijetno vožnjo
PO NOVI CESTI
BLED — BOHINJ

Sprehod ob istrski obali

Ankaran: sindikalno letovišče

Poletna sezona in z njo sezona glavnih letnih dopustov gresta počasi h kraju. Le še kakšnih deset dni in počitniški domovi različnih delovnih organizacij ob istrski obali se bodo zaprli. Menili smo, da ne bi bilo prav, da prav letos, ko o našem turizmu vsak dan slišimo, da smo potočkli vse dosedanje rekorde in doživeli pravo invazijo tujih turistov, ne bi pogledali, kako in kje letujejo gorenjski delavci in njihove družine. Vemo namreč, da imajo ob istrski obali mnoga gorenjska podjetja svoje počitniške domove, slišimo pa tudi, da obalne občine resno razmišljajo, da bi severni del jadranske obale čimbolj odprle inozemskemu turizmu.

Prav zato nas je zanimalo, kako so vodstva domov kos takšnim in drugačnim pritiskom, kakšen je sestav gostov v domovih, kakšne so bile cene, kakšna hrana in kako so naši člani sindikata zadovoljni z letovanjem ob morju. Ko smo v uredništvu delali program našega sprehoda ob istrski obali, smo ugotovili, da bi bil le-ta malce predolg, če bi hoteli obiskati domove vseh gorenjskih podjetij. Zato smo se odločili le za tri kraje, kjer je po našem mnenju letos letovalo največ Gorenjcev. To so Novigrad, Strunjan in Ankaran.

S tajnikom občinskega sindikalnega sveta v Kranju Slavkom Kalanom sva v soboto zgodaj zjutraj odrinila iz Kranja. Vreme je kazalo precej slabo. Kmalu pa se je pokazalo, da sva se pametno odločila. Slavko je namreč predlagal, da odrineva zgodaj zjutraj in ne na večer prejšnjega dne. — Cesta je bila tako rekoč prazna in le kak tovornjak s prikolico sva prehitela ter dohitela ali srečala nekaj nedeljskih turistov. Najprej sva obiskala Novigrad, kjer je dom Zavoda za klimatsko zdravljenje otrok (razen tega pa ima na Pineti počitniške hišice še več drugih slovenskih podjetij). Od tam sva potem krenila v dom oddiha občinskega sindikalnega sveta Škofja Loka v Strunjanu, najino potovanje pa sva končala v Ankaranu.

Ko sem potem doma listal po beležki in urejal zapiske,

sem ugotovil, da je čisto vseeno, kje začnem z opisovanjem. Pa pogledjmo najprej Ankaran.

POČITNIŠKI DOM SGP PROJEKT KRANJ

Splošno gradbeno podjetje Projekt iz Kranja je počitniški dom v Ankaranu nekaj sto metrov od obale gradilo več let. Dom je zelo lepo urejen ima 50 postelj, kamp, kuhinjo, kjer lahko pripravijo 70 obrokov, jedilnico, bife, sanitarije itd. Letos so ga odprli 15. junija in bo odprt do 13. septembra. Zanimivo je, da dom že dve leti upravlja občinski sindikalni svet v Kranju. Morda je malce čudno, vendar upravnik doma upokojenec Rajko Starc iz Kranja, mi je povedal, da je v domu malo ali skoraj nič Projektovih delavcev. Menda so se ti Ankarana že malce naveličali in raje letujejo drugje. Pa pustimo to.

V kampu SGP Projekt so letos letovale tri skupine gostov iz Češkoslovaške

Važno je, da je dom že od 15. junija poln.

»Do sedaj smo imeli v domu in kampu že 430 domačih in 540 tujih gostov oziroma skupaj 5400 prenočitev. To pomeni, da je bila zasedenost doma do sedaj okrog 95-odstotna. Pa tudi za naprej — do 13. septembra — imamo že vse zasedeno. Tako bo zadnjih deset dni letovala v domu skupina socialno ogroženih članov sindikata iz Kranja.«

»Katerih gostov pa je bilo do sedaj največ v domu?« sem poprašal upravnika Starca.

»Največ je bilo seveda članov sindikata iz Kranja. Veliko sindikalnih delavcev pa je bilo tudi iz kamniških delovnih organizacij, iz Tržiča, Ljubljane itd. Razen tega pa je bilo v treh izmenah po deset dni tudi 130 članov sindikata iz Češkoslovaške. Ti so letovali v svojih šotorih v kampu.«

Prav ta hip je najin pogovor zmotila skupina češkoslovaških gostov iz Uherskyga Broda. Njihov vodja tovariš Mudrah se je s skupino prišel posloviti od upravnika in kuhinjskega osebja.

»Čeprav bi radi še ostali, se moramo žal posloviti. Imeli smo se lepo. Zahvaljujemo se vam za skrb in prijetno bivanje in prepričani smo, da se bomo prihodnje leto prav

tako lepo imeli pri vas. Pa tudi zagotovo bomo še prišli.«

PRIHODNJE LETO NA SVIDENJE

Pri vходу v jedilnico sem potem srečal koroškega Slovenca, inženirja iz Borovelj. Žal je zaprosil, da njegovega imena ne objavimo. Sicer pa to ni niti tako pomembno. Rekel je, da že nekaj let prihaja z družino letovat v Ankaran.

»Do sedaj sem bil vedno zelo zadovoljen. Hrana je odlična, prav tako postrežba, pa tudi cene niso previsoke. Mislim, da je za 2800 starih dinarjev na dan tukaj pravo razkošje. Zato že sedaj lahko rečem: Prihodnje leto na svidenje.«

»In zakaj prihajate ravno v Ankaran?«

»Predvsem zaradi otrok. Imava štiri otroke in želim, da bi vsi, ko bodo odrasli, znali slovensko. Razen tega pa razdalja do Borovelj ni prevelika, če bi se zgodilo, da bi moral nenadoma odpotovati domov.«

»Kaj pa morebitne pripombe?«

»Zapišite, da smo vsi zelo zadovoljni. Pripomnil bi le, da bi bilo v prihodnje treba urediti odtok fekalij. Te namreč sedaj odteka v bližnji potok in naprej v morje. To pa v sopenih dneh povzroča precej neprijeten vonj.«

DOM NAJ OSTANE ZA ČLANE SINDIKATA

Dom v Ankaranu posluje na svojem ekonomskem izračunu. In čeprav po mnenju gostov cene niso previsoke, bo promet letos še enkrat večji kot lani. Kaže, da bodo imeli do konca sezone okrog 20 milijonov starih dinarjev prometa.

Predsednik občinskega sindikalnega sveta Kamnik Vinco Dobnikar, ki je bil med našim obiskom tudi v domu, pravi, da so Kamničani z letošnjim sodelovanjem s Kranjem zelo zadovoljni.

»Kamniške delovne organizacije ob slovenski obali nimajo dosti svojih počitniških domov. Zato naši člani sindikata še kako pozdravljajo tovrstno sodelovanje. Letos jih bo v Ankaranu letovalo okrog 140. Za prihodnje leto pa sem

prepričan, da bi Kamničani lahko sami napolnili dom med celo sezono. Prav zato bi želel, da bi se tovrstno sodelovanje med kranjskim in kamniškim sindikatoma še razširilo in da bi dom v prihodnje ostal res za letovanje članov gorenjskih sindikatov.«

»Mimogrede, Gorenjci smo včasih tudi na dopustu malce zahtevni; vsaj kar se hrane in postrežbe tiče. Kako ste zadovoljni?«

»Nimam nobenih slabih pripomb. Sicer pa mislim, da je to odvisno predvsem od iznajdljivosti uprave. Upravnik in osebje doma zasluži vso pohvalo. Žal mi je le, da se Kamničani, ki letujejo v bungalovih Transturista Bled v Ankaranu ne počutijo tako dobro. Pravijo, da hrana ni dobra. Sicer pa, če želite oceno, poprašajte znanca Alojza Voldriha.«

Alojz Voldriha, ki je zaposlen v Agrokombinatu Ljubljana - obrat Duplica, je bil tokrat prvič na dopustu v Ankaranu. Rekel je, da je zelo zadovoljen v Projektovem domu in da bo doma naredil takšno reklamo, da bo prihodnje leto polovica delavcev iz tega obrata prišla letovat v Ankaranu.

PRIJETNO SLOVO

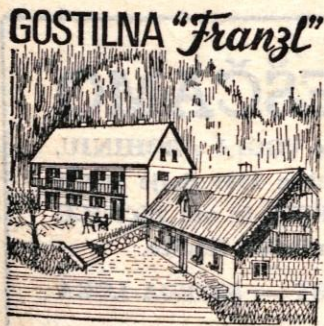
Medtem pa so predstavniki nekaterih kranjskih delovnih oziroma sindikalnih organizacij v kampu pripravili piknik za goste občinskega sindikalnega sveta — člane sindikata iz Uherskyga Broda. Zadoljni tako eni kot drugi so obujali spomine in sklenili, da je v prihodnje treba sodelovanje med Kranjem in Uherskim Brodom še razširiti. Oblik in možnosti je veliko, treba jih je le uresničiti.

Če bi po obisku v Ankaranu hoteli oceniti kako letujejo gorenjski delavci — člani sindikata z družinami ob slovenski in istrski obali, bi bila lahko malce nepopolna in morda tudi neobjektivna. O Ankaranu namreč lahko rečemo le vse dobro (razen kritičnih pripomb o fekalijah in počutju Kamničanov v bungalovih). Kaj pa Novigrad in Strunjan? O tem pa prihodnjic.

Besedilo in slike: Zalar

Zadnja skupina iz Uherskyga Broda

Oglejte si izredno lepo sotesko na poti v KORTE (Trögern) • Trögernerklamm in obiščite gostilno FRANZL — samo 11 km od Železne Kaple

GOSTILNA MULEJ
PO TO KI
domača hr. na
izbrane pijače
prenočišča
VABLJENI

vsak dan
MALI GOLF
V KRANJU

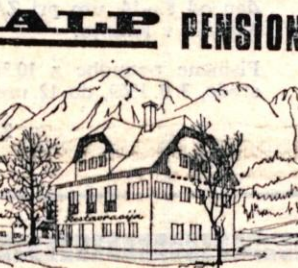

CAMPLIN — AVTOPLIN
Kraj polnjenja:
Kamping v Zaki — BLED
PLINARNA LJUBLJANA,
Vodovodna cesta (za Lito-
strojem)
telefon 316-798, 315-759

CAMPLIN — AUTOGAS
Fühlungsstelle:
Camping in Zaka — BLED
PLINARNA LJUBLJANA, Vo-
dovodna cesta (hinter Lito-
strij)

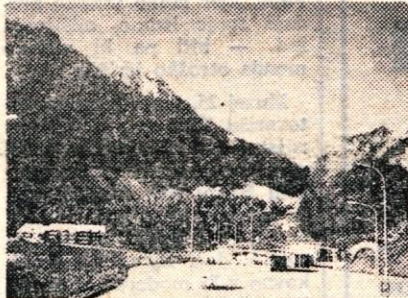
Hotel in restavracija
PLANINKA Kamnik
Besuchen Sie uns. Sie wer-
den mit einheimischen
Speisen und Getränken
sehr gut bedient!
Willkommen!

Alp Pension
HERLEC ELA IN ROMAN
TUPALICE 38 P. PREDDVOR
Obiščite nas — domača hra-
na — pristna kapljica —
Pension od 30 do 35 N din
Gorska vodniška služba

Prijazno vas vabi **GOSTILNA MLEČNIK**
Kirschentauer — Kožentavra
15 km od ljubeljskega predora ob cesti v Celovec

- avtomatično kegljišče
- kopalni bazen
- ugodna menjava
- solidna postrežba
- zmerne cene
- govorimo slovensko

obiščite **KOMPAS GARNI HOTEL KOMPAS**
Z AVTOMATSKIM KEGLJIŠČEM
IN RESTAVRACIJO NA LJUBELJU.
Ljubelj

Za reprezentance podjetij da-
jemo posebne popuste.
Vabljeni Kompas GARNI HOTEL
BLEJ in Kompas MOTEL
KRANJSKA GORA

Tomaž Moschitz
zlatarna — urarna
Tarvisio — Trbiž
VIA VITTORIO VENETO 12
(300 m od tržnice)
Na zalogi imamo švicarske ure,
NEVOIS
po tovarniški ceni, zlato za zobe in ostali izdelki iz
zlata. Zagotovljena kakovost. Priporočamo se.

HOTEL LEV
LJUBLJANA VOŠNJAKOVA 1

Se priporoča in vabi v svoje sodob-
no opremljene sobe in apartmaje
Prijetne restavracije, restavracijski
vrt in terasa.
Velika izbira kulinarčnih specialitet
in odlična vina.
V dancing baru ples, glasba in
mednarodni artistski program.
Lastni parkirni prostori in garaža.
Za obisk se priporoča

Hotel LEV Ljubljana
tel. 310-555
telex. 31-350

Svilanit
Vi offre
frottir a metri — as-
ciugatoi per pista —
casa e viaggi — cra-
vatte di sintetica, taglio
il piu modernissimo
**TUTTO POTETE COM-
PERARE NELLA NO-
STRA CASSA DI VEN-
DITA A KAMNIK**
kamnik

Obiščite
BISER HORTIKULTURE
ARBORETUM
VOLČJI PÓTOK
PRI KAMNIKU

Časopis
za vse
Gorenjce

OBISČITE GOSTILNO
ZG. DUPLJE
pri **KLEMENČKU**
kjer vam bomo postregli
s postrvmi in specialiteta-
mi na žaru.
Lep pozdrav in nasvidenje
v Zg. Dupljah.
Gostilna pri
KLEMENČKU

obiščite
MINI-MARKET
FUSINE
Z
MINI-CENAM
priporočamo se!

CREINA
turistično
prometno
podjetje
KRANJ

Jesen
čas izletov
PO VASI ŽELJI JIH ORGA-
NIZIRA TURISTICNI ODDE-
LEK PODJETJA CREINA,
KRANJ, KOROSKA C. 4, TE-
LEFON 21-022.

Predlagamo vam:
nedeljski piknik, trgatav na Stajerskem, Dolenjskem ali Primor-
skem, obisk kulturnih in drugih znamenitosti po Sloveniji, Istri
in bližnji Hrvaški.
Izleti v inozemstvo:
Dolomiti, Grossglockner, Koroška, Benetke, Dunaj, Praga, Mün-
chen (Oktoberfest), Budimpešta itd.
NA SVIDENJE NA PRIJETNEM IZLETU! CREINA — KRANJ

Sprehod po Beogradu

Velikega mesta kot je milijonski Beograd, človek zlepa ne spozna. Vedno odkriva nove in nove stvari. Povabimo vas s sabo, da si ogledamo še to in ono.

(Nadaljevanje)

ZNAMENITOSTI

Lahko greš okrog istega kipa, a ne zveš, čemu in komu je postavljen. Sklenil sem, da bom izkoristil priložnost, ki jo nudi turistično-transportno podjetje Putnik. Vsak dan namreč organizira ogled znamenitosti z vodnikom za deset novih dinarjev. Starejša ženska, ki je vodila ogled, je najprej vprašala od kod smo. Razlagala je v dveh jezikih, v angleškem in našem, ker v drugih ni bilo potrebno.

Avtobus je odpeljal od kipa konjenika s Trga revolucije. Spomenik je izdelal Italijan Pazzi v čast knezu Mihajloviću. Vodnica nas je potem vseskozi opozarjala z mikrofonom v roki na posebnosti. Poznana je ulica Skadanija, kjer je čas obstal, ko so šli po njej bohemski starega Beograda. Ta ulica ima še danes pristen videz; pravijo, da je to beograjski Montmartre. Tu so živeli poznani igralci, pesniki in pisatelji. Nato nas je opozorila na džamijo ob cesti, ki je bila zgrajena 1651. leta.

Na Kalemegdanu smo izstopili. Zvedeli smo, da pomeni Kalemegdan dvorišče. O njem sem pisal že zadnjič. Natančneje sem spoznal, kaj so zgradili Rimljani, kako so potem gradili Turki s kamenjem in blatom in pozneje Avstrijci z opeko. Obrambni zid proti Savi in Donavi sedaj obnavljajo, da bo videti kot nekdanj. Ob ogledu zgradbe, kjer je nekdanj sultan imel harem — 40 žena, je nekdo pripomnil, da je moral biti zelo srečen. Neke možak pa je pripomnil, da se verjetno ni počutil tako dobro, saj je moral imeti prav toliko tudi tašč.

Nudil se nam je razgled na Novi Beograd, na hipi-mesto, kot je rekla naša razkazovalka. Dobro so se videlo znamenite zgradbe — zveznega izvršnega sveta, sodobne galerije in družbenopolitičnih organizacij.

Ob poti do stavbe patriarha pravoslavne cerkve Germana je zanimiva francoska ambasada na marmorja. V pravoslavni cerkvi ležita dva velika jugoslovanska moža: Vuk Stefanović Karadžić, reformator srbohrvatskega jezika, in Dositej Obradović, pisatelj, ki je vse svoje bogato premoženje dal za šolstvo. V cerkvi so nenavadno lepe freske. Ohranjene so tudi svi klopi, ena za patriarha in dve za kralja in njegove. Drugače je brez sedežev, oltar je v steni, le na sredini je postavljen klečalnik, kjer vernike križajo po čelu s pepelom. Poseben vtis naredi še lepo zlito korsko petje. Zraven cerkve stoji kavarna še iz turških časov z zanimivim imenom — Kavarna pri vprašaju. Namesto napisne table stoji le ločilni znak vprašaj.

Mimo srbske akademije znanosti in umetnosti smo se pripeljali do hotela Majestic, kjer je poznana igralnica. Ni za naše žene, je pripomnila razlagalka. Zvedeli smo, po čem se imenujejo Terazije. Tu je nekdanj stal vodnjak z dvema pipama. Turki so vsak dan delili vodo ljudem — dve merici na eno družino. Vodo so merili, tehtali — terazije pomeni tehtnica.

Po glavni ulici maršala Tita smo se pripeljali mimo Kidričevega spomenika do sejmišča. Ker urejajo cestišča za novi most

čez Savo, imenovan Gazela, je cel Trg branilcev preurejen. Dolgo nismo smeli priti potem iz kolone. Avtomobilisti so s svojimi železnimi konjički silili proti Adi Ciganliji — veliki beograjski plaži ob Savi, ker je bilo res vroče.

Nato smo se znašli na bulvaru, ki je menda podoben poznanemu pariškemu — otok, v katerega se steka sedem cest z nasadi. V bližini je tudi beograjski Hyde Park, kjer lahko vsakdo prodaja svoje izume, mišljenja ipd. — biti pa bi moralo menda otroško igrišče.

Muzej 25. maja je podarjen tovarišu Titu za sedemdeseti rojstni dan. V njem so shranjeni pokloni, ki so jih maršalu Brozu dali tuji državniki na obiskih in predmeti, ki so jih naši ljudje podarili za rojstni dan. Zgradba je oblikovno zelo moderna. Pod njo je v lahkem spustu postavljenih 17 bazenov, tako da se voda iz prvega pretaka v drugega, iz drugega v tretjega itd. Ti bazeni so simbol Plitvičkih jezer.

Zatem smo se peljali mimo stadiona Partizan, ali stadiona JNA, kot ga imenujejo, ker ga je zgradila JLA takoj po osvoboditvi. Malo niže gradijo Zvezdin stadion, ki bo sprejel še enkrat več obiskovalcev (stadion JNA jih sprejme 60 tisoč). V globino se spušča 15 metrov.

Na Dedinjah — obrobni četrti mesta — stoji znani Beli dvor, kjer sprejema tovariš Josip Broz-Tito obiske iz drugih držav. V času prebivanja v Beogradu tuji državniki žive v Kraljevem dvoru, ki stoji poleg. Zraven je še pravoslavna kapela, ki ne služi veliko namenu.

Vračali smo se po bulvaru JNA, po katerem so vkorakali osvoboditelji 20. oktobra 1944 v Beograd. Malo pred 16-nadstropnim hotelom Slavija gradijo knjižnico, ki bo sprejela tri milijone knjig. Baje bo največja v Evropi.

Mimo trga s cvetjem ob ulici maršala Tita smo zavili proti Takovski ulici, ob kateri leži pionirski park s stalno razstavo modernih skulptur — samo poleti. V bližini je za otroke luna park. Veliko veselja imajo s Colorado expresom. Stadion Tašmajdan z dvema olimpijskima bazenom in športno palačo je bila naša naslednja točka ogleda.

Na staro mesto na Trgu republike smo se vrnili mimo zgradb zvezne skupščine, doma sindikatov in doma mladine, samih poznanih in karakterističnih objektov.

Popoldne sem izkoristil po svoje; v kinu, na razstavi in v slaščičarni. Zvečer pa sem po stari vojaški navadi odkrižal en dan v vojaškem koledarju, zraven pa še pripisal: zanimiv. I. Sivec

OBVEŠČAMO

vse cenjene obiskovalce VOGLA v BOHINJU, da bodo od 1. septembra 1969 dalje zaprti SKI HOTEL, BRUNARICE in vse ŽIČNICE zaradi rekonstrukcije nihalne žičnice.

TRANSTURIST — SKOFJA LOKA

S POSREDUJEMO PRODAJO

karamboliranih vozil

1. os. a. SIMCA 1300, leto izdelave 1966, s prevoženimi 83.000 km.
Začetna cena 14.500,00 din.
2. os. a. CITROEN DIANA, leto izdelave 1968 s prevoženimi 17.000 km.
Začetna cena 10.000,00 din.
3. os. a. NSU pretis 1200 C, leto izdelave 1969 s prevoženimi 11.000 km.
Začetna cena 12.500,00 din.
4. os. a. CITROEN ID 19, leto izdelave 1969 s prevoženimi 5.000 km.
Začetna cena 25.800,00 din.
5. os. a. FIAT 1300, letnik 1969 s prevoženimi 8.500 km.
Začetna cena 9.000,00 din.

Ogled vozila pod točko 4 je možen vsak delovni dan pri ALMIRA RADOVLJICA — upravna stavba Radovljica, Ljubljanska c.

Ogled vozil od 1—3 in 5 pa je možen vsak delovni dan od 8.—14. ure pri ZAVAROVALNICI SAVA PE KRANJ v Kranju.

Pismene ponudbe z 10 % kavcijo sprejemamo do srede, 3. 9. 1969, do 12. ure.

ZAVAROVALNICA SAVA
PE KRANJ

OBRTNIK

ŠKOFJA Proizvajamo

LOKA

Blaževa ulica 3,

in nudimo izdelavo opreme po želji naročnika in izmerah stanovanja po lastnih načrtih.

prodaja

po UGODNIH CENAH vse vrste obloge za porde, kakor TAPISOM, PARKET, LIKOLIT, PODOLIT IN DRUGE PLASTICNE MASE.

Nudimo

tudi vse vrste uslug, gradbeno obrtnih storitev s strokovnimi nasveti.

Izkoristite

UGODNOST IZREDNO NIZKIH CEN ZA OBLOGE PODOV.

Kovačevi z Javornika (2)

»Svete štenge«
na Joštu

Ko se privijuga cesta do vrha grebena, sva na drugi strani, kakšnih 30 m nižje, zagledala Kovačevo hišo. Bili so veseli najlnega prihoda, posebno še teta, ki že več let ni videla mojega očeta. Jaz sem teto takrat prvič videl; bila je že starejša, težko je hodila, zato ni šla več daleč od doma. Takoj nama je postregla. Oče in stric sta najprej popila kozarček domačega borovničarja, meni pa je teta prinesla na krožniku strd (med) v satju in kos kruha.

Gotovo je večina bralcev Glasa že jedla strd v satju; če je tako, bo moral vsak priznati, da se pred njo kar se dobrote tiče, lahko skrrijejo vsi bonboni in čokolade na svetu. Potem nam je teta skuhalo čaj, meni pa povedala, da na strd ne smem piti vode, da me ne bo bolel želodec.

Tako smo sedeli in se pogovarjali približno uro, potem pa smo odšli (stric, oče, sestrična Franca in jaz) v cerkev na kakšne pol ure hoditja oddaljeni Jošt; maša je bila ob desetih, Teta je ostala doma, ker je težko hodila. Sestrična Franca, 20-letno dekle, je odgovarjala na moja radovedna vprašanja in mi razkazovala posamezne kraje na Sorškem polju; zame je bilo to nekaj posebnega,

namreč tisti razgled. Z Rovnika nad Besnico sem sicer večkrat gledal kraje od Kranja gori proti Radovljici, razgled proti jugu pa od tam zapirajo hribi med Joštom in Mohorjem. Zdaj pa sem prvič videl ravno Sorško polje, ki je bilo s svojimi njivami kot ogromna šahovska deska; to se mi je takrat neizbrisno zarisalo v spomin.

Na vrhu Jošta je stara romarska cerkev, ki je bila včasih zelo obiskovana in poznana daleč okrog. Do let pred prvo svetovno vojno so enkrat na leto prišli na Jošta tudi Stajerci iz Savinjske doline, in sicer v zelo velikem številu. Z Jošta so šli potem peš skozi Besnico in Podnart v Ljubno, od tam pa na Brezje in naprej na blejski otok. Ljubno je bila v

srednjem veku zelo obiskovana božja pot, ki pa so jo proti koncu prejšnjega stoletja spodrinile Brezje. Romanje na Brezje — in s tem tudi Brezje same — se je posebno razvilo po prvi svetovni vojni, ko so največje slovenske božje poti — Višarje in Sveta gora pri Gorici — ostale zunaj državnih meja.

Ljubno je gotovo ena najlepših gorenjskih vasi. Sosedje Ljubencanov so na drugi strani Save Dobravčani. Prebivalci teh dveh vasi se zelo radi dražijo med seboj. Spominjam se zelo zanimivega dogodka, kateremu sem bil priča nekaj dni pred prvo svetovno vojno v gostilni v Podnartu; naj ga opišem v nekaj besedah.

V tisti gostilni sta se dražila en Ljubencan in en Dobravčan, od njih pa so se vsi drugi gostje dobro zabavali. Med drugim reče Dobravčan, da Ljubencani niso kaj prida, saj jim je še Marija zbežala na Brezje; tako da so zgubili božjo pot. Ljubencan se je seveda branil, da to ni res, češ da imajo v Ljubnem Marijo s kladivom udarjeno, medtem ko je na Brezjah Marija pomagaj; če ne verjame, naj pride pogledat.

Božja pot v Ljubnem je nastala v srednjem veku na ta način, ker je zidar, ki je popravil oltar, zadel s kladivom Marijino podobo. Legenda pripoveduje, da se je takrat na Marijini glavi na sliki pokazala kri.

Romarski cerkvi na Joštu so na zahodni strani prizidane »svete štenge«. Meni so takrat povedali, da legenda pripoveduje, da so to stopnice, po katerih je Jezus nosil križ, ko ga je Pilat obsodil na smrt. Toda — tako so mi povedali — od teh stopnic jih je samo tretjina na Joštu, druga tretjina je nekje v Spaniji, tretjina pa je ostala v Palestini.

Po »svetih štengah« se mora iti kleče. Na vsaki stopnici je treba zmoliti najmanj en očenaš. Ko se pride na vrh, je treba spustiti v puščico nekaj denarja za vzdrževanje cerkve. Nazaj po stopnicah se ne sme, izhod je čez kor v cerkvi.

Ta pot po »svetih štengah« je bila zame, 8-letnega fanta, nekaj nenavadnega.

Cerkve na Joštu ima dva zvonika; nista visoka, ker pa stojita na vrhu gore, se zdi človeku, da sta višja. Zvonika sta imela včasih baročno streho, podobno tisti, ki jo ima rožnenska cerkev v Kranju. Nekaj let po prvi

svetovni vojni je vanju tresčilo in na obeh zvonikih je takrat streha pogorela. Ko so to pozneje popravili, pa niso naredili po starem, ampak so dali na zvonika čisto navadno streho. Škoda — prej je bil pogled na cerkev na Joštu dosti lepši!

Podobno se je zgodilo tudi v Kranju z zvonikom cerkve na Pungertu. Na starih slikah in fotografijah se vidi, kakšen je bil zvonik včasih; škoda, da ga niso popravili v prvotni obliki. Italijani to drugače delajo in tudi Poljaki so porušeno Varšavo obnovili v prejšnji obliki. Pri nas imamo za take stvari premalo smisla!

Franc Kozjek
(Prihodnjič naprej)

Razcestja

MIHA KLINAR
(MESTA, CESTE
IN RAZCESTJA)

IV. DEL

30

Tudi takrat na Rožniku ga je krcnil in priznal, da mu zavida, ker leži na gorkem in mehkejšem vse do jutra, ne da bi ga kdo vrgel iz postelje s kaplarskim lajanjem. Auh! Janez pa se ni mogel načuditi, kako je mogel on, Francelj, droben, majhen in šibak zaiti med vojake, kakor je rekel.

— Tudi ti boš! V vojni so še konji, namenjeni šintarju, dobri — ma je rekel.

— To imaš prav. A jaz se bom vseeno izmazal, še preden bi me poslali v klavnico.

— Res, v klavnici ni bilo prijetno... A kaj sem mogel. Pošljejo ti vpoklic! Najdejo te, pa če bi bil na koncu sveta. Tudi mene so, čeprav sem romal po Slavoniji. Ravna zemlja. Ravne ceste. Zrak, da bi ga jedel. Dnevi kakor praznik. Življenje poceni. Malo dela, dobro življenje. Celotno ženske so me zamikale. Hotel sem se oženiti, pa ti pride vojska prekleta.

— Prekleta, — je Janez pritrdil, potem pa vprašal, zakaj je bil ranjen.

— Čudno vprašanje. Zato nas pošiljajo v vojsko. Da nas pobijejo in pohabijo. Eh, dragi moj, mnogo mrtvih, mnogo ranjenih tam na Dnjestru.

— Kaj, na Dnjestru si jo skupil? — mu Janez ni verjel.

— Kakopak! Drugače bi se ranil sam. Pa mi ni bilo treba. V rovu čepim kakor drugi. Sam ne vem, kako se je zgodilo. Zasvetilo se je, kakor da se je podrlo nebo. Tresnilo kakor v kamnolomu. Malo me je zaskelilo. Od svetlobe, si mislim, ker me je zaskelilo najprej v oči. Bolečine v roki in nogi še nisem čutil. Sele kri, ki je brizgala iz leve roke, mi je rekla: glej, skupil si jo. Hočem seči po obvezi, pa se ne morem premakniti. Desna noga je mrtva. Kakor iz kamna... Eh, pa sem se kljub temu zakrohotal, ko vidim Jurija, skopuha, kakršnega le redkokdaj

srečaš. Nikoli ti ni privoščil niti dima iz cigarete, čeprav ni kadil in je cigarete, ki jih je dobival, prodajal. Prodajal za drag denar in si s to kupčijo zaslužil denarja za pravo bogastvo. A ta denar je imel v nahrbtniku. V nahrbtniku, ki je ostal tam zunaj na ravni, ki jo je kosil z ognjem sovražnik... Skoro jokal je in tarnal za nahrbtnikom, po katerega si ni upal! V nahrbtniku pa denar, veš, Janez! Denar, za katerega bi zapisal dušo hudiču, življenja pa seveda ni hotel izgubiti. Kaj ti bo bogastvo po smrti? Bogataši se tega zavedajo in zato jih je smrti tako strah. Revežu je smrt marsikdaj edino odrešenje, bogatašu pa je smrt zares smrt: konec uživanja, konec življenja. Tudi Jur je sanjaril, kaj vse bo počel s tistim denarjem, ko bo vojne konec. Računal je, koliko bo še izkupičil za svoje cigarete in si želel, da bi vojna še dolgo trajala, samo da bi postal velik bogataš. Nihče ga ni maral. Tudi jaz ne. Pozabil sem nase, ko sem ga videl bednega in nesrečnega in pri tem užival. Mislim, da to ni noben greh, uživati nad nezgodo sebičnikov in pohlepnežev. Režal sem se mu, on pa se ustavi ob meni in mi pravi: Francelj, bankovce, vse bankovce imam v ruksaku! Francelj, skoči ponj! Pečak, cel petak ti dam...

Tako je pripovedoval Janezu. Pripovedoval pred tremi leti. Prespal je pri njem, zjutraj pa sta šla dol v gostilniško izbo na močan čaj. Mraz je bil in v obleki, kakršno so mu dali, ko so ga izpustili iz bolnišnice je drhtel. Janez je to opazil. Ni mu mogel dati toplejše, saj je tudi sam imel letno na sebi, oziroma tisto, v kateri sedaj leži na parah.

»Jezus, kaj je zares mrtve?« se vnovič zgrozi nad bratovo smrtjo. To ni pravično. Mlajši je od njega. Še bi moral živeti, saj pred tremi leti še ni bil videti tako slab, da bi bil že zrel za smrt. Celo dobro je zgledal. In smejal se je. Smejal, kakor sta se smejala oba.

— Romarja sva, Francelj! Oba sva romarja, večna romarja, — je govoril.

— Romarja, Janez, — je pritrdil in dvignil palico, pravo drobno gosposko sprehodno palico, ki so mu jo dali, ko so ga odpustili iz bolnišnice.

— To ni romarska palica, — se je Janez za trenutek zresnil.

— Seveda ne! Dali so mi jo, da ne bom pozabil, da sem bil v vojski! Dali so mi jo čisto zastonj! Dobri ljudje so to, Janez, dobri ljudje, mar ne, — se je krohotal, potem pa ga je Janez vprašal, kam misli sedaj.

Te Janezove besede so zvenele kakor očeteve. Kakor da bi spregovoril oče in ga vprašal, ali se ni že odpočil.

— Eh, da, kam sedaj? — je vzdihnil in pogledal brata. Tudi tam gori na cesarskem Dunaju, ki zdaj ni več cesarski, so ga vprašali, kam bo šel, čeprav bi rad ostal, saj v bolnišnici ni bilo slabo, privadil se je je, življenje je bilo zastonj, hrana boljša kakor zunaj ali v vojašnicah, kjer so stradali, nikamor se mu ni mudilo, oni pa so ga verjetno bili že siti in bi se ga radi znebili. Rekli so mu to obzirno kakor včasih oče, on pa je vedel, da bo moral na pot. Ker ni takoj odgovoril (vse je prišlo tako nenadoma), so ga vprašali, kje je doma, pa se je spomnil na lepe čase v Slavoniji in mu je z jezika zdrsnilo, ne da bi pomislil, da je invalid in da tam doli nima več kaj iskati in da najbrž ne bo več srečal tistega dekleta v Popovači.

— V Popovačo, misliš? — ga je Janez pogledal.

— Kajpak! Tako sem jim rekel že tam gori. Kam pa naj bi šel? — je rekel, si zapel suknič in vzel palico, na katero se naslanja tudi sedaj, ko čaka, da bo še pravočasno prišel do mrtvega brata, ki leži v Narodnem domu kakor v kaki cerkvi in ki ga bodo pokopali s slovesnostmi kakor kakega škofa.

»Janez, Janez, kaj bi jim zabrusil, ko bi se prebudil iz smrti in se dvignil iz krste. Ni solze v mojih očeh. Nikoli je ni bilo. Posušile so se mi že v otroških letih. In vendar sem te imel rad. Rad edino tebe in Karlo, sestro Karlo, ki je že zdavnaj nesrečno končala. Moj bog, kdaj je bilo že to,« se ne more spomniti. Mati je umrla leto poprej, preden se je prelomilo stoletje, očeta so pokopali pred dobrimi štirimi leti. Bilo mu jih je že čez sedemdeset. Ne bi se tega spomnil, da se tistega poznojskega dne pred tremi leti nista menila z Janezom tudi o tem.

— Mati se ji izgarala za nas, — je rekel Janez, ki se je vse življenje čutil krivega, ker v otroških letih ni znal ceniti vse mamine dobrote.

Pred 100-letnico smrti Simona Jenka

(Nadaljevanje)

Urejenemu človeku nerazumljiva strast seziganja knjig in rokopisov — lahko bi ji celo rekli bolezen — slovenski kulturi ni prizanašala: najprej je škof Hren vrgel na grmado slovenske protestantske knjige, potem so zgoreli v Kranju Prešernovi rokopisi, v Ljubljani pa je škof Jeglič vpepelil vso naklado Cankarjeve knjige pesmi Erotika. In tudi to smo morali doživeti, da se je oholi Tevton — potem ko je zasedel naše dežele — najprej znesel nad slovensko knjigo: že v prvih dneh okupacije so zagoreli kresovi, ki jim je bila netivo slovenska tiskana beseda.

SEZIG ROKOPISOV

Nič dosti bolje se ni gojilo Jenkovim rokopisom, ki jih je po smrti zapustil svojcem. Kar srhljivo nam je pri srcu, ko zremo da je tudi pri požigu Jenkove literarne zapuščine odigrala glavno vlogo pesnikova lastna sestra Mica! Kot Katra pri Prešernu...

Tudi pri Jenku se je ponovila ista zgodba kot pri Prešernu. Neuki sestri sta se podvrgli vplivu duhovne gosposke, ki za ljubezenske pesmi ni imela posluha. Zato so morale zgoreti Prešernove, Jenkove in Cankarjeve pesmi — bile so za nekatere preveč pohujšljive.

In če smo ob Prešernu krivili tudi njegove prijatelje, oba pisarja pa tudi sorodstvo, ker se niso dovolj pobrigali za pesnikovo literarno zapuščino — je v Jenkovem primeru povsem drugače: svojci so poskrbeli, da ni bilo ničesar izgubljenega, pesnikovi kranjski prijatelji pa so literarno zapuščino natančno popisali in jo predložili slovenski matici, da bi jo odkupila in pozneje objavila.

Bridke izkušnje s Prešernovimi rokopisi so bile še v živem spominu — saj je mi-

nilo od požiga komaj dvajset let. Zato se je skupina pesnikovih kranjskih prijateljev čutila dolžno, da izpolni svojo kulturno in narodno nalogo. V avgustu l. 1871 je poslala odboru Slovenske matice naslednje:

»Poročilo o Simon Jenkovej zapuščini.« — Koj po smrti Jenkovej so pričlo staršev pesnikovih prevzeli podpisani vso Jenkovo literaturno zapuščino. Storili so to zato, da bi se kje kaj odvzeti ali pridjati ne moglo. — Priložena je tu — kolikor moč vrejena — vsa Jenkova zapuščina. In sicer:

Tu sledi seznam rokopisov, dnevnikov in pisem — v 15. zaporednih točkah. Poročilo se konča:

»Sicer je vsaki posamezen listič kakor dobljen tako vestno tu priložen.«

»Podpisani bi slavni odbor Slovenske Matice prosili kupiti si Jenkovo zapuščino in skrbeti, da se, kar je še ne-natisnjena in za rabo, spravi med slovenski svet.«

»Ker starši Jenkovi borno žive v Prašah, vstreglo bi se jim s kupom zdatnejim.«

Potem prečitamo podpise predlagateljev tega poročila. Ti vrli in modri možje so bili: profesor Tomo Zupan, profesor Matej Vodušek in lekarnar Dragotin Švanik.

Po doljšem času se je odbor Slovenske Matice odločil, da rokopisno literarno zapuščino zavrne kot neuporabno za objavo. In tako je vse bratove rokopise dobil Ivan Jenko, ki je bil tudi sam pesnik, po poklicu pa gimnazijski profesor v Gorici.

Dokler je bila Jenkova pesniška ostalina še v bratovih rokah, je bilo vse v redu — literarnim zgodovinarjem je bila vedno na uvid.

Ko pa je Ivan Jenko umrl (17. maja 1891), je vse njegovo imetje pripadlo sestri Mini. Po njeni smrti (l. 1893) pa sestri Mici. Tej so se zdele bratove pesmi preveč pohujšljive — zato na ogenj z njimi! Po pripovedi pesnikove nečakinje Franciške, je bilo bratovih rokopisov v zapuščini za »poln jerbas in še čez« in da so »tehtali kar celih sedem funtov« (t. j. nekaj čez 4 kg).

Glavnina Jenkove literarne zapuščine je torej izgubljena za vedno. Morda bo še kdaj ugledalo beli dan kaj Jenkovega, ki se ne nahaja pri nas, pač pa na Dunaju in St. Pöltenu. Pri potomcih družine Herlein in Herzfeld.

Pač pa bi se utegnilo dobiti v Kranju in Kamniku kake pravne spise, ki jih je v imenu svojega šefa dr. Valentina Prevca, izdelal odvetniški koncipient. Enega takih je pisec teh vrstic dobil na Primorskem pri Kraju. Bilo bi zares lepo, če bi me kdo od občanov obvestil o nahajališčih teh listin.

Jenkoslovec France Bernik pripominja k tej žalostni zgodbi o izgubi pesnikove literarne zapuščine, da je vsaj v bodoče nujno, bolj razsodno ukrepati o tako pomembnih rečeh, kot je rokopisno gradivo naših pesnikov in pisateljev.

NAŠA NEMOČ

»Bolj koristno je, opozoriti na imperativ, ki izhaja iz povedanega, ma to namreč, da pripada rokopisna zapuščina besednega umetnika tako kot objavljena literatura vsej družbi in da so jo prav njene kulturne ustanove upravičene in dolžne hraniti. Nikakor pa se ne sme prepustiti dediščine besednih ustvarjalcev zasebnikom, morda celo njihovemu nerazumevanju ali samovolji, saj tako varuštvo pogosto le osiromaši literaturo narodne in družbene skupnosti. Jenkov primer žal prepričljivo dokazuje to resnico.«

Prav te misli smo že večkrat uvrščali v naše zapise »Po Prešernovih stopinjah«, od l. 1964 dalje... Dodajali smo še k temu imperativu utemeljivce: rokopisi v privatnih rokah so izpostavljeni nevarnostim zaradi vlage, požara ali drugačnega nestrokovnega ravnanja. Snobom je posest dragocenih rokopisov predmet baharije ali celo špekulacije. Ali pa bolešine utehe posestniške naslade. Če pa so rokopisi v javnem lastništvu in dostopni literarnim zgodovinarjem ob vsakem času — ima hramba vsekakor pravi in tudi racionalen smisel.

Da je zadeva zares bridko resnična, povem le nekaj primerov iz lastne izkušnje, ko sem se trudil, da bi za Prešernov spominski muzej v Kranju pridobil nekaj rokopisov, za katere sem zvedel, da so še v zasebnih rokah:

v Ljubljani živi starejša gospa A. L., ki je lastnica treh ali štirih Prešernovih pesnitev — v pesnikovem rokopisu! Ko pa sva jo s prijateljem (literarnim zgodovinarjem) obiskala in jo prosila, naj nama vsaj pokaže te rokopise — je izjavila, da jih ima trenutno sin, ki službuje v Sviči...

v Celju je živel profesor S., ki je imel v lastništvu rokopis Prešernovega trioleta — posvečenega prijatelju Anastaziju Grünu — Tri želje. Po profesorjevi smrti je prešel rokopis v roke njegove snabe — ta pa se je odselila v Nemčijo...

v argentinskem mestu La Plati živi slovenski glasbenik D. S., ki hrani pri sebi menda tri Prešernove rokopise sonetov v nemščini.

Navedel sem le tri primere, preče zato, ker so ti Prešernovi rokopisi daleč od dosega naših rok.

Črtomir Zorec

Roparski zaklad

JULIUS
MADER

30

Posebni referat VI-Wi je vodil dr. Robert Schmied eden izmed vodilnih gospodarskih teoretikov Hitlerjeve črne garde. Schmied je ob začetku vojne ponoči vodil fašistično napadalo kolono po Danzigu in okoli njega, podnevi pa kot honorarni docent na tamkajšnjem inštitutu za gospodarstvo in upravo tehnične visoke šole predaval o vojnem gospodarstvu. Malo pozneje se je odzval pozivu SS-obergruppenführerja Kaltenbrunnerja in služil kot gospodarski svetovalec pri nacističnem SS-gruppenführerju Hugu Juryju v Niederdonau in mu pomagal pri fašizaciji gospodarstva v okupirani Avstriji. Ko pa je oblekel uniformo SS-standartenführerja, ga je Kaltenbrunner poklical v državni varnostni urad v Berlin in mu zaupal skrivnostni posebni referat VI-Wi.

Tu je imel Schmied ob svoji strani celo falango Himmlerju, Kaltenbrunnerju in Schellenbergu zvestih in molčečih borznih špekulantov. Ta približno tridesetglava družina profesorja Schmieda je bila v nekem pogledu most med fašističnim zgornjim in spodnjim svetom. Skozi prste Schmiedovih najožjih sodelavcev so šli celi zavoji ponarejenih bankovcev. Teh gospodov niso več spravili v začudenje niti kot oreh veliki dragulji. Prispelo zlato v palicah jih je zanimalo samo toliko, da so preverili težo in žige. Vsak izmed njih je imel dan za dnevno opravka z vsaj šeststevilčnimi vsotami.

Okrog petdeset velikih nemških in tujih industrijskih podjetij, zunanje trgovine in bankarstva je bilo vpleteno v razprodajo nacističnih milijonov. To velja posebno za nemško rafinerijo zlata in srebra Roessler (Degussa) v Frankfurtu a/M. Ta koncern, ki je vladal na trgu plemenitih kovin, je doživljal za časa nacističnega režima zlate čase v pravem pomenu besede. V tajnih vojaških laboratorijih v Kummersdorfu pri Berlinu, v Hamburgu in v Celle je sodeloval pri Hitlerjevem projektu atomske bombe. Tudi serijska izdelava balističnih raket V-2 in udeležba pri drugih projektih Hitlerjevega »tajnega orožja« sta prinašali dobaviteljci Degussi izredne dobičke. V enakem obsegu se je Degussa pečala tudi z nakupovanjem in prodajo plemenitih kovin in z njihovim rafiniranjem, obenem pa tudi z vsakovrstnimi bančništvom in borznimi posli. To je bilo eno izmed monopolnih podjetij, čigar palice iz finega zlata so bile na svetovnem tržišču splošno priznane in so imele mednarodno veljavo. V zadnjih mesecih vojne je bila zato glavna naloga nekaterih oddelkov tega koncerna, da spremene obliko srebrnega, zlatega in platinkega nakita, ki je prihajal iz krematorijev koncentracijskih taborišč in požganih getov in od posebnega referata VI-Wi. Vse to je bilo treba prelititi v priročne palice, kakršne je zahtevalo svetovno tržišče. Tu so nastale zlate plošče s standardno težo 1,25 kg in z žigom zajamčeno čistočo 999,5, ki so bile v prometu na mednarodnih borzah. Vsaka od teh plošč je predstavljala vrednost najmanj 14 000 dolarjev. Vendar Degussi ni uspelo, da bi do konca vojne prikrila vse roparski zaklad SS, čeprav so delali v treh izmenah.

Ko je posebni referat VI-Wi spoznal, da Degussa in druge nemške topilnice ne bodo mogle spraviti vse nagrabiljene količine plemenitih kovin v tržno obliko, je pričel pošiljati naropani nakit v njegovi prvotni obliki v prednjeazijske države. Mnogi primeri tega mamutskega tihotapstva so prišli pred sodišča. Takšen primer je bil z agentom SS Willijem Götzom v Turčiji. Turška policija je ob koncu vojne odkrila v najetem safeju nekega Giuseppe Berette kilograme zlatega nakita, draguljev in svežnje valut. Dognali so, da je Beretta nastopal v Carigradu kot predstavnik mednarodnega rdečega križa. Pred sodiščem je najprej poskušal zanikati vsako krivdo. Ko pa je spoznal, da tako ne bo prišel nikamor, je priznal, da je s pomočjo službenega potnega lista Rdečega križa tihotapil za Götz, fašističnega vodjo agentov v Turčiji, valuto, nakit, dragule in briljante, ki so bili povečini last pomorjenih nizozemskih Židov. Götz pa je sodeloval tudi z direktorjem podružnice nemške banke Hansom Wiedemannom, ki je odkril in izkoristil luknjo v turskem zakonu o kovanju denarja in dal v tej državi pretaplati naropano zlato v palice.

Pri manipulaciji takega obsega je bilo razumljivo, da so celo z milijoni izvežbani mešetarji SD sčasoma izgubili pregled nad svojimi računi. O tem priča nered v knjigovodstvu.

DELO BO V KRATKEM IZŠLO PRI ZALOŽBI BOREC

Trgovsko podjetje
MURKA LESCE

objavlja
prosto delovno me to
šivilje

prodajalke
za poslovalnico
blagovnica Radovljica.

Pogoj za sprejem:

poklicna šola šiviljske stroke
in 5 let prakse; pösküs,
no delo 2 meseca; pred-
nost pri sprejemu imajo
tiste kandidatke, ki imajo
tudi veselje do prodaje.

Interesentke naj svoje
prošnje vložijo na upravi
podjetja z dokazili o izo-
brazbi do 15. septem-
bra 1969.

**Piše dr. Valič
Helena**

Najbolj pogoste nesreče otrok

Neprestano prirejšamo tečaj za prvo pomoč, vendar se na primer samo utopi vsako leto več ljudi, ki bi jih lahko s pravilnim reševanjem oteli s smrti. Med njimi so tudi majhni otroci, ki jih nesreča doleti v potoku ali v mlaki za hišo, v gnojnični jami ali kako drugače. Dostikrat jih najdejo še pravočasno, vendar pa reševalci v dobri veri izgubljajo čas z iskanjem zdravnika, namesto da bi takoj začeli z oživljanjem, tudi če je otrok navidezno mrtev.

Danes je edino pravilen način oživljanja umetno dihanje »usta na usta«, pri majhnem otroku pa skozi usta in nos obenem. Poizkusi izlivanja vode iz pljuč so po najnovejših medicinskih ugotovitvah odveč in čista izguba časa. Le če so nos, usta in sapnik zamašeni s sluzjo ali z grobo vsebino zadihane tekočine (pesek, trava), da zrak ne more v pljuča, osvobodimo ta zgornji del dihalnih poti s posebnim prijemom, katerega bi morali poznati vsi starejši. Tako bi lahko starši pomagali otroku, kadar mu zaide v sapnik grizljaj, tujek ali izbruh in se prične dušiti.

Otroka položimo na tla, sredinec desne roke mu vtaknemo globoko v usta, da s prstom zadene zadnjo steno žrela, jezik mu potiskamo s prstom navzdol in navzpred. Ne da bi prst potegnili iz ust, obračamo otroka preko desnega lakta na trebuh, z glavo proti tlu in ga z levo roko tolčemo po hrbtu med lopaticama.

Po očiščenju zgornje dihalne poti otroka spet položimo na hrbet, mu ga zmerno položimo, da visi glava nazaj. Z desnico od spodaj potisnemo spodnjo čeljust (brado) navzgor in naprej, da so spodnji zobje pred zgornjimi in jo tako ves čas držimo. Z levo roko primemo glavo na temenu in pričenemo s svojimi usti tesno ma otrokovih vpihavati svojo sapo v njegova usta (ali nos ali oboje skupaj). Pihamo dve sekundi, nato se odmaknemo, štejemo do dve in to ponavljamo v ritmu 15 vdihov na minuto. Če zrak prihaja v otrokova pljuča, se njegov prsni koš pri vdihu dvigne in se nato spet sam skrči.

Če tudi srce ne utriplje več, je obenem z umetnim dihanjem potrebna masaža srca (O tem več pri poškodbah z elektriko). Ne odnehajmo, ker utopljenec ožive lahko tudi po več urah trajajočem oživljanju. Smrt sme potrditi samo zdravnik!

Marta svetuje

Judy z Bleda: Kupila sem si črno blago za obleko, sedaj pa sem v zadregi, kako naj si jo dam sešiti. Rada bi imela kaj elegantnega in modernega. Stara sem 16 let, visoka 163 cm in tehtam 56 kg. Za odgovor se vam vnaprej zahvaljujem.

Tadeja z Bleda: Stara sem

Selotejpp

S selotejppom si večkrat pomagamo iz zadrege. Steklenička kolonjske vode se v torbici ne bo razlivala, če vrat oblepimo s selotejppom. Če je ročaj novega omela ali metle preveč hrapav, ga oblepite s selotejppom. S selotejppom lahko pokrpate tudi dežnik. Trak nalepite na notranjo stran dežnika. Tako lahko zalopite tudi strgan plastičen prt ali zaveso v kopalnici.

15 let, tehtam 58 kg in sem visoka 163 cm. Kupila sem črno blago za obleko. Prosim, svetujte mi kroji! Rada bi elegantno in moderno obleko. Za odgovor najlepša hvala.

Marta odgovarja: Ker sta vajini vprašanji, draga Tadeja in Judy, popolnoma enaki vama bom odgovorila hkrati. Izbrala sem tri modele, da se bosta lažje odločili in izbrali po svojem okusu. Vsi trije modeli so brez rokavov. Če pa želita obleko z dolgimi rokavi, naj bodo zelo ozki. Prvi model krasi gumbi in šivi. Spodnji del je rezan v zvon. Srednji model je obrobljen ob vratnem izrezu z belim robom in ima prav tako bel pas. Zadnja obleka pa ima bel ovratnik in na bokih patnico. Želim vama, da bi se v oblekah dobro počutili.

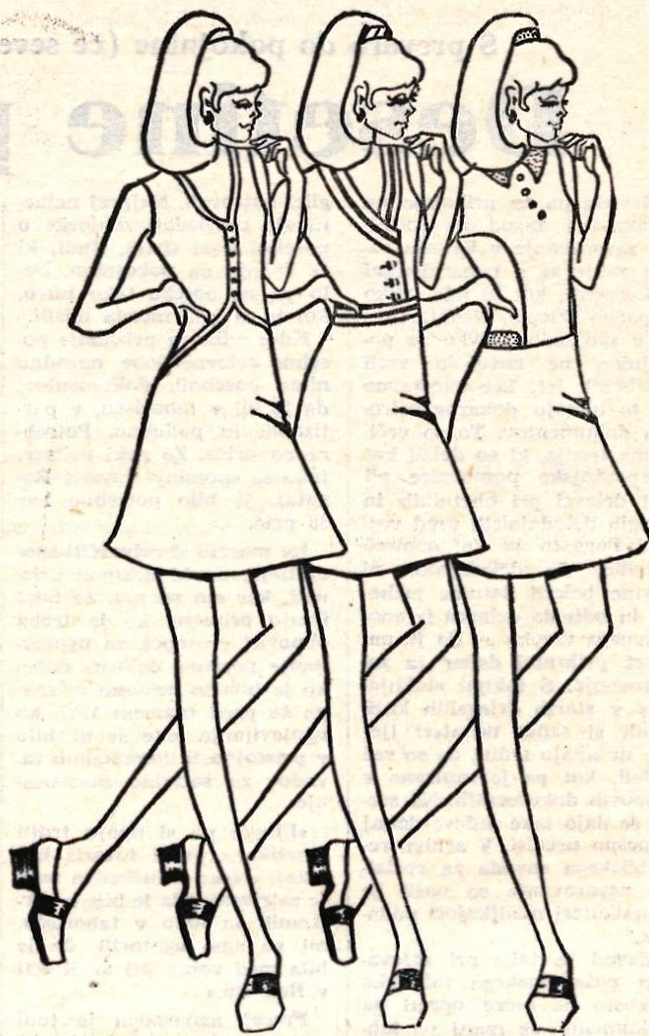

Hlačni komplet iz bele volne za sončne in hladne jesenske dneve. Jopica je zelo dolga in skoraj nadomešča plašč. Pleteni kvadratni vzorec na jopici je podoben frotirju. Model je iz kolekcije hlačnih kostimov Saše Zrime iz Radovljice.

Pred ozimnico

Odveč so razprave o tem, če je sokovnik predrag oziroma ali se nam nakup izplača. Če rastejo okoli hiše jabolka ali slive, potem nikar ne odlasajte z nakupom. Vse slabše vrste sadja, ki ga ne moremo shraniti ali vkuhati v patentnih kozarcih, lahko uporabimo v sokovniku. Sokovi, ki jih pripravimo na ta način, so celo prehransko

vrednejši od vkuhanega sadja. Sadje sočimo v sokovniku po priloženem navodilu. Stekelnice napolnimo takoj, naravnost iz sokovnika in takoj zapremo z gumijastimi kapicami. Ko se sok ohladi, se nekoliko skrči in tako nastane pod kapico brez-zračni prostor, ki varuje sok pred okuženjem in steklenico neprodušno zapira.

Kotiček za ljubitelje cvetja

Svetuje ing. Anka Bernard

Uredimo lep predhišni vrt

Vrtna kultura je pri nas še zelo mlada in si je le redkokje utrla pot v naše vrtove. Zato marsikje vidimo z enoletnicami in vsemogočim natrpane vrtničke ob cestah, drugje spet samo goloto, ker ljudje ne vedo, kako bi se prostor dal primerno urediti in kaj bi tam uspevalo.

V pretirani bojazni za cvetje so vrtnički obdani z masivnimi robniki, zasilnimi ali stalnimi ograjicami vseh mogočih oblik, ki so vse prej kot lepe. Ponekod vidimo same žive meje, ki že tako utesnjene vrtničke še bolj zakrijejo.

Vendar se da tak vrt pred hišo, pa naj bo še tako majhen, smotno in lepo urediti. Pri tem pazimo, da so robniki le tolikšni, kot je nujno potrebno. V vrtu naj bo čim manj betona.

Ograje nadomestimo s skupinami nižjih grmovnic, na izpostavljenih mestih lahko zasadimo bodeče češmi-ne ali na sončnem mestu mnogocvetne vrtnice. Ob njih se lepo prilaga zimzelen grm tise ali lovorikovca, brina in podobno.

Če je vrt dovolj prostoren, zasadimo v njem tudi manjše drevo ali večji okrasni grm, da nudi mimoidočim nekaj sence, delno zakrije nezaželene poglede iz hiše na cesto ter daje vrtu vtis prostornosti. V prav ozkem pasu med cesto in hišo pa tudi za posamezne večje grmovnice ni prostora. Tam zasadimo ob hišnem vhodu ali garaži primerno popenjavko. Na soncu izbiramo med kovačniki in vrtnicami, v polsenci pa so posebno zaželeni okrasni sroboti.

Namesto trate v majhnem vrtu zasadimo vso površino z nizkimi do srednjevisokimi trajnicami, ki kmalu prerastejo tla kot lepa zelena preproga, ki jo je lahko vzdrževati. Sprva je treba rastlinje okopavati in pleti, ko pa se razrastejo, tudi plevel med njimi ne more več uspevati.

(Konec prihodnjic)

S prevaro do pokojnine (če seveda uspe)

Desetine prič

Seveda pa ne prihajajo na komunalni zavod za socialno zavarovanje v Kranju samo zahtevki s ponarejenimi dokumenti, kot bi kdo lahko napačno sklepal. Nekateri celo v svojem zahtevku za pokojnino ne navajajo vseh službenih let, ker enostavno za to nimajo dokazov oziroma dokumentov. To so večinoma ljudje, ki so delali kot gospodinjske pomočnice ali kot delavci pri obrtnikih in drugih delodajalcih pred vojno. Pogosto se je namreč zgodilo, da delodajalec ni vestno beležil datume prihoda in odhoda delavca iz enostavnega vzroka — da je namreč prihranil denar za zavarovanje. S takimi »luknjami« v starih delavskih knjižicah si sedaj nekateri ljudje ne upajo trditi, da so več delali, kot pa je zapisano v njihovih dokumentih. Na srečo se dajo take zadeve dokaj uspešno urediti. V arhivu republiškega zavoda za socialno zavarovanje so našli že marsikateri manjkajoči podatki.

Zavod se tako pri reševanju pokojninskega zahtevka pogosto ne more opreti na dokumente, še manj pa lahko verjame besedam. Neznansko veliko denarja bi lahko izplačali iz pokojninskega sklada ljudem, ki zahtevajo dvojno delovno dobo ali vsaj enojno za delo med drugo svetovno vojno. Rok za vložitev zahtevka za posebne delovne dobe je bil 31. december 1966, vendar je teh zahtevkov nekaj tisoč. Zavod jih je prevzel od gorenjskih občin — kjer se je prej v posebnih komisijah ugotavljala posebna delovna doba — v marcu predlanskega leta. Vse te kupe zahtevkov bi radi čim hitreje rešili, vendar pa se pri tem skrbno varujejo spodrsnjavej, ki bi lahko na-

glici botrovali. Najprej namestijo pregledati zahtevke o posebni dobi tistih ljudi, ki že čakajo na pokojnino. Delo pa ne poteka tako hitro, kot bi si kdo morda mislil.

Kdor zahteva priznanje posebne delovne dobe, navadno nima posebnih dokumentov, da je bil v taborišču, v partizanih in podobno. Potrebne so prič. Za neki primer, tako se spominja tovariš Bogataj, je bilo potrebno kar 38 prič.

Ne morejo si privoščiti spodsrljaja, da bi nekomu priznali, kar mu ne gre. Ze tako imajo primere, ko je treba obnoviti postopek za ugotavljanje posebne delovne dobe, ko je bila ta nekomu priznana še pred marcem 1967, ko ugotavljanje le-te še ni bilo v pristojnosti komunalnih zavodov za socialno zavarovanje.

»Ljudje pa si upajo trditi marsikaj,« pravi tovariš Bogataj. »Neka uslužbenka nam je zatrjevala, da je bila v partizanih in nato v taborišču, mi pa smo ugotovili, da je bila med vojno pri svoji teti v Bohinju.«

Precej nenavaden je tudi primer nekega kmeta iz vasi v okolici Kranja, ki je prav tako uveljavljal dvojno delovno dobo. Med vojno je bil namreč v taborišču, vendar pa ne kot zapornik, pač pa je postal »kapo« in je imel pravico mučiti ljudi — tudi rojake. Nekoga, ki mu je očital, da mu je v taborišču poškodoval koleno, je tožil in tožbo tudi dobil. Sele kasneje se je zadeva razčistila in uredila.

Zato ni niti najmanj nenaavadna in »birokratska« zahteva zavoda, da za vse take primere povabijo na razgovor tudi desetine prič. »Skušamo biti vedno objektivni,«

pravi tovariš Bogataj. Vendar pa so tudi med pričami ljudje, ki so sprti z resnicoljubnostjo in se poživljajo na to, da je krivo pričevanje kaznivo. Jasno je, da hočejo nekateri na račun pokojninskega sklada, ki je last vseh delavcev, dobiti denar. Zavodu seveda niti najmanj ni do tega, niti jim niso mar razne grožnje z vsemogočimi »zvezami«, s katerimi hočejo tudi nekateri uspeti. Zakon je za vse enak, pravijo na zavodu. Pokojninski sklad pa ni tako velik, da bi si lahko privoščili neupravičene izdatke na račun ponarejenih dokumentov, lažnih pričevanj ter zvez.

L. M.

Prihodnjič: Kaj je odkrila revizija osebnih dohodkov?

Cenjeno občinstvo

OBVEŠČAMO

da otvoritve

gostilne

Blažun

zaradi nedokončanih del na fasadi ne bo 1. 9. 1969, kot je bilo predvideno. Dan otvoritve bo naknadno objavljen v Glasu.

Šest mesecev zapora za napad na miličnika

V četrtek je občinsko sodišče v Radovljici obravnavalo kar dva napada na radovljiške miličnike.

V nočnih urah nekega poletnega dne sta bila v gostilno Majdnek v Lesce poklicana službujoča miličnika Jože Avgustinčič in Dobrivoj Jevtič. V gostilni so bili fantje iz Radovljice in Lesc, ki so kalili nočni red in mir. Eden izmed njih je celo grozil s pištolo, ki jo je kazal pod mizo. Letega sta miličnika odpeljala, mu odvzela pištolo in ga zopet izpustila.

Čez nekaj časa so spet klicali miličnike v Lesce. 18-letni S. B., Radovljičan, je tedaj kričal na miličnike in jih zmerjal. Sam je na sodišču izjavil: »Videl sem Z. (tistega, ki je imel pištolo), ki je bil krvav. Vračal se je s postaje milice. Ko sta iz avtomobila izstopila miličnika, sem zakričal, da pri nas ni socializma, ker ljudi pretepajo kakor ži-

vino.« S. B. je namreč mislil, da so Z. pretepli miličniki. Z. je v navzočnosti S. B. in miličnikov povedal, da ga ni nihče udaril, ampak da je verjetno padel na cesti, ker pa je bil pijan, se točno ne spominja, kaj se je dogodilo. S. B. pa tega ni poslušal, ampak je skočil v miličnika in ga večkrat udaril.

Občinsko sodišče v Radovljici ga je obsodilo na šest mesecev zapora, miličniku Jožetu Avgustinčiču pa mora plačati premoženjsko pravni zahtevak v znesku 50.000 starih dinarjev. J. Vidic

Loterija

Poročilo o žrebanju 35. kola srečk, ki je bilo 28. 8. 1969.

Srečke s končnicami	so zadele N din
90	10
7430	200
52420	500
017160	50.000
335310	10.000
91	20
87551	500
620041	10.000
650331	10.000
0762	200
3672	200
29052	2.000
616092	10.000
43	10
19893	500
40293	500
504733	10.000
4	4
11174	504
13484	504
228284	10.004
462794	100.004
05	10
15	10
62385	500
613685	10.000
6	4
05226	1.004
18466	504
950796	10.004
917	50
01567	500
49617	2.000
844837	10.000
78	30
5218	200
25348	500
40468	1.000
39	20
929	100
4389	200
30519	1.000
436039	10.020

Vlom v trgovino Chemo

V noči na 26. avgust je neznanec vlomil v poslovalnico trgovskega podjetja Chemo v Kranju. Iz trgovine je odnesel 194 din, prazno ročno blagajno in barirane čeke od št. 260558 do št. 260600, ki so že podpisani in od št. 260338 do št. 260350, ki niso podpisani.

Kje je torbica?

V četrtek, 28. avgusta, je družina Van der Valk iz Holandije, ki je začasno na dopustu v campingu Sobec pri Lescah, prijavila izginotje ženske torbice. Dopoldne so jo pozabili pri spomeniku v Kropi. V torbici sta bili dve

majhni denarnici, vozniško dovoljenje, vozovnica za prevoz avtomobila skozi predor Tauer, 1100 holandskih gul-dov, nekaj šilingov in mork ter dinarjev. Zadevo raziskuje postaja milice v Radovljici.

IZID ZREBANJA nagradnih kuponov občinske strelske zveze Kranj, za streljanje v času gorenjskega sejma: Izžrebano številke: 1. nagrada št. 214, 2. nagrada št. 370, 3. nagrada št. 258, 4. nagrada št. 923, 5. nagrada št. 903, 6. nagrada št. 549, 7. nagrada št. 234, 8. nagrada št. 939, 9. nagrada št. 766, 10. nagrada št. 37, 11. nagrada št. 567, 12. nagrada št. 826, 13. nagrada št. 92, 14. nagrada št. 36, 15. nagrada št. 759. Nagrade dobite v pisarni občinske strelske zveze od 10. 9. 1969 do vstetega 30. 9. 1969.

Nesreče tega tedna

Na cesti drugega reda med Kranjem in Mengšem se je v sredo, 27. avgusta, opoldne pripetila prometna nezgoda v vasi Breg. Voznik osebnega avtomobila nemške registracije Janez Zarnik z Brega je zavijal v levo. Zapeljal je na sredino ceste in pravilno vključil levi smerni kazalec. Za njim pa je pripeljal tovorni avtomobil, voznik Vladimir Mihalič iz Čakovca in začel prehitovati osebni avtomobil. Tovornjak je pri tem oplazil Zarnikov avtomobil, nato pa je zavozil s ceste in se zaletel v drevo. Ranjen ni bil nihče, škode na vozilih pa je za 13.000 din.

Zaradi neprimerne hitrosti je v sredo popoldne zaneslo s ceste prvega reda v Podtaboru osebni avtomobil nemške registracije, ki ga je vozil Almayda Farzi. V nepreglednem ovinku je avtomobil zaneslo na desno, kjer je podrl občestni kamen, nato pa se je zaletel še v drevo. V nesreči je bila ranjena sopotnica v avtomobilu in so jo odpeljali v jeseniško bolnišnico. Škode na avtomobilu je za 10.000 din.

L. M.

Sporočamo vsem znancem in prijateljem, da nas je po dolgi mučni bolezni za vedno zapustila naša ljubljena mama, stara mama, sestra, sestrična svakinja in tašča

Franciška Višner

Pogreb bo v nedeljo, 31. avgusta, ob 16. uri izpred hiše žalosti Pot na Jošta 9 na kranjsko pokopališče. Prosimo tihega sožalja.

Zalujoč: hčerki Mili, Eda Višner ter drugo sorodstvo

Kranj, Ljubljana, Škofja Loka, 29. 8. 1969

Radio

Poročila poslušajte vsak dan ob 5., 6., 7., 10., 12., 13., 15., 17., 22., 23 in 24 uri ter radijski dnevnik ob 19.30 uri. Ob nedeljah pa ob 6.05, 7., 24. uri ter radijski dnevnik 9., 12., 13., 15., 17., 22., 23. in ob 19.30 uri.

SOBOTA — 30. avgusta

8.08 Glasbena matineja — 9.05 Počitniško popotovanje od strani do strani — 9.20 Čez travnike zelene — 9.50 Naš avtopost — 10.15 Pri vas doma — 11.00 Turistični napotki za tuje goste — 12.00 Na današnji dan — 12.10 Skladbe Jurija Mihevcina in njegovih sodobnikov — 12.30 Kmetijski nasveti — 12.40 Z domačimi ansambli in pevci — 13.30 Priporočajo vam — 14.05 Glasbena pravljica — 14.25 Melodije iz Pariza, Londona in Dunaja — 14.55 Kreditna bnaka in hranilnica Ljubljana — 15.20 Glasbeni intermezzo — 15.40 Poje sopranistka Sonja Hočevar — 16.00 Vsak dan za vas — 17.05 Gremo v kino — 17.35 Nastop zboru Srečko Kosovel iz Ajdovščine — 18.00 Aktualnosti doma in po svetu — 18.15 Top-pops II — 18.50 S knjžnega trga — 19.00 Lahko noč, otroci — 19.15 Minute z ansambлом Borisa Franka — 19.25 Pet minut za EP — 20.00 Sobotni večer z napovedovalko Vero Znidaršič — 20.30 Zabavna radijska igra — 22.15 Oddaja za naše izseljenke — 23.05 S pesmijo in plesom v novi teden

Drugi program

14.05 V ritmu z mladimi — 14.30 Zabavni zbori — 15.00 Cik-cak z majhnimi ansambli — 15.35 Z jugoslovanskimi pevci zabavne glasbe — 16.40

Izdaja in tiska ČP »Gorenjski tisk« Kranj, Koroska cesta 8. — Naslov uredništva in uprave lista: Kranj, Trg revolucije 1 (stavba občinske skupščine) — Tek. račun pri SDK v Kranju 515-1-135. — Telefoni: redakcija 21-835 21-860; uprava lista, malooglasna in naročniška služba 22-152 — Naročnišna: letna 32, polletna 16 ain, cena za eno številko 50 para. Mall oglasi: beseda 1 din, naročniki imajo 10 % popusta. Neplačanih oglasov ne objavljamo.

Počitniški cocktail — 17.35 Glasbeni variete — 19.05 Jazz na drugem programu — 20.05 Ljudje med seboj — 20.15 Sobotnih petinštrideset minut 21.15 Operni koncert — 22.30 Od preludija do kola — 00.05 Iz slovenske poezije

NEDELJA — 31. avgusta

4.30 Dobro jutro — 8.05 Radijska igra za otroke — 8.43 Drobne skladbe velikih mojstrov — 9.05 Srečanje v studiu 14 — 10.05 Se pomnite tovariši — 10.30 Pesmi borbe in dela — 10.50 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — 13.15 Obvestila in zabavna glasba — 13.30 Z novimi ansambli domačih viž — 13.40 Nedeljska reportaža — 14.05 Vrtljak zabavnih melodij — 15.05 Popoldne ob zabavni glasbi — 15.30 Humoreska tega tedna — 16.00 Pet minut za EP — 16.05 Po domače — 17.05 Nedeljsko športno popoldne — 19.00 Lahko noč, otroci — 19.15 Jugotonove glasbene razglednice — 20.00 V nedeljo zvečer — 22.15 Zaplešite z nami — 23.05 Literarni nokturmo — 23.15 Godala v noči

Drugi program

13.35 Pričnimo z plesom — 14.00 Melodije mediteranskih dežel — 14.35 Lahka glasba — 15.00 Odmevi z gora — 15.20 Glasbeni variete — 17.00 Ples ob petih — 18.00 Strani iz slovenske proze — 18.20 Iz operet, filmov, in glasbenih revij — 19.00 Naši kraji in ljudje — 19.30 V ritmu današnjih dni — 20.05 Športni dogodki dneva — 20.15 Večerna nedeljska reportaža — 20.25 Serenadni večer — 21.25 Koncert bamberskih simfonikov — 00.05 Iz slovenske poezije

PONEDELJEK, 1. septembra

8.08 Glasbena matineja — 9.05 Za mlade radovedneže — 9.20 Z orkestrom Monia Liter 9.45 Iz mladinskega glasbenega arhiva — 10.15 Pri vas doma — 11.00 Turistični napotki za tuje goste — 12.00 Na današnji dan — 12.10 V narodnem tonu — 12.30 Kmetijski nasveti — 12.40 Majhen koncert pihalnih orkestrrov — 13.30 Priporočajo vam — 14.05 Lepe melodije — 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — 14.55 Kreditna banka in hranilnica Ljubljana — 15.20 Glasbeni intermezzo — 15.40 Poje pittsburski Slovenski oktet — 16.00 Vsak dan za vas — 17.05 Odlomki iz Opere Don Juan — 18.00 Aktualnosti doma in po svetu — 18.15 Signali — 18.35 Iz arhiva lahke glasbe — 19.00 Lahko noč, otroci — 19.15 Minute z orkestrom Francija Puharja — 19.25 Pet minut za EP — 20.00 Rezervirano za SP JRT — 22.15 Za ljubitelje jazz — 23.05 Literarni nokturmo — 23.15 Z velikimi orkestri zabavne glasbe

Drugi program

14.05 Za oddih in razvedrilo — 14.30 Pol ure z orkestri — 15.00 Popevke na tekočem traku — 15.35 Ob lahki glasbi — 16.02 V plesnem ritmu z majhnimi ansambli — 16.40 Počitniški cocktail — 17.35 Glasbeni variete — 19.05 Z ansambli — 19.30 Popevke današnjih dni — 20.05 Pota našega gospodarstva — 20.15 S koncertnega repertoarja — 20.30 Svet in mi — 21.15 Ansambelska glasba — 22.00 Večeri pri slovenskih skladateljih — 00.05 Iz slovenske poezije

TOREK — 2. septembra

8.08 Operna matineja — 9.05 Počitniško popotovanje od strani do strani — 9.20 Morda vam bo všeč — 10.15 Pri vas doma — 11.00 Turistični napotki za tuje goste — 12.00 Na današnji dan — 12.30 Kmetijski nasveti — 12.40 Slovenkse narodne pesmi — 13.30 Priporočajo vam — 14.05 Iz albuma skladb za mladino — 14.20 Popoldanski koncert lahke glasbe — 14.55 Kreditna banka in hranilnica Ljubljana — 15.20 Glasbeni intermezzo — 15.40 Pri mladih instrumentalistih — 16.00 Vsak dan za vas — 17.05 Popoldanski koncert Simfoničnega orkestra RTV Ljubljana — 18.00 Aktualnosti doma in po svetu — 18.15 V torek nasvidenje — 19.00 Lahko noč, otroci — 19.15 Minute z ansambлом Pavla Kosca — 19.25 Pet minut za EP — 20.00 Radijska igra — 21.00 Parada popevk — 22.15 Nočni mozaik zabavne glasbe — 23.05 Literarni nokturmo — 23.15 Plesni orkestri in ansambli jugoslovanskih radijskih postaj

Drugi program

14.05 Popevke se vrstijo — 14.30 Z ansambli — 15.00 Pol ure z orkestri — 15.35 Za ljubitelje beat glasbe — 16.05 Drobne skladbe mojstrov zabavne glasbe — 16.40 Počitniški cocktail — 17.35 Glasbeni variete — 19.00 Novost na knjižni polici — 19.05 Melodije po pošti — 20.05 V korak s časom — 20.15 Ljubezenski prizori v operah — 21.15 Divertimento, concertino in suite — 22.00 Recital violinista Henryka Szerynga — 23.30 Simfonija št. 3 — 00.05 Iz slovenske poezije

SREDA — 3. septembra

8.08 Glasbena matineja — 9.05 Pisan svet pravljic in zgodb — 9.20 Z majhnimi ansambli zabavne glasbe — 9.45 Počitniški pozdravi — 10.15 Pri vas doma — 11.00 Turistični napotki za tuje goste — 12.00 Na današnji dan — 12.10 Sklepni prizor iz opere Ero z onega sveta — 12.30 Kmetijski nasveti — 12.40 Od vasi do vasi — 13.30 Priporočajo vam — 14.05 Koncert za oddih — 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — 14.55 Kreditna banka in hranilnica Ljubljana — 15.20

Glasbeni intermezzo — 15.40 Čar mladosti — suite — 16.00 Vsak dan za vas — 17.05 Mladina sebi in vam — 18.00 Aktualnosti doma in po svetu — 18.15 Iz solistične glasbe — 18.45 Kulturni kažipot — 19.00 Lahko noč, otroci — 19.15 Glasbene razglednice — 20.00 Koncert opernih melodij — 21.00 Mozaik zabavnih melodij — 22.15 S festivalov jazz — 23.05 Literarni nokturmo — 23.15 Godala v ratmu

Drugi program

14.05 Melodije iz filmov in glasbenih revij — 14.30 Popotovanje s popevkami — 15.00 Z Ljubljanskim jazz ansambлом — 15.35 Priljubljene slovenske popevke — 16.02 Za prijetno razpoloženje — 16.40 Počitniški cocktail — 17.35 Glasbeni variete — 19.00 Soferjem na pot — 19.10 Zabavni zbori — 19.30 Od tu in tam z majhnimi ansambli — 20.05 Ogledalo našega časa — 20.30 Mednarodna radijska univerza — 20.45 Slovenske narodne pesmi — 21.15 Simfonija za violo in orkester — 22.00 Razgledi po sodobni glasbi — 00.05 Iz slovenske poezije

CETRTEK — 4. septembra

8.08 Glasbena matineja — 9.05 Počitniško popotovanje od strani do strani — 9.20 Iz zakladnice resne glasbe — 10.15 Pri vas doma — 11.00 Turistični napotki za tuje goste — 12.00 Na današnji dan — 12.10 Iz koncertantne literature — 12.30 Kmetijski nasveti — 12.40 Narodne pesmi iz naših in sosednjih pokrajin — 13.30 Priporočajo vam — 14.05 Mladina poje — 14.20 Operetne melodije — 15.20 Glasbeni intermezzo — 15.40 Sklepni prizor opere Glumači — 16.00 Vsak dan za vas — 17.05 Četrтков popoldanski koncert — 18.00 Aktualnosti doma in po svetu — 18.15 Turizem in glasba — 19.00 Lahko noč, otroci — 19.15 Minute s pevko Marjano Deržaj — 19.25 Pet minut za EP — 20.00 Četrтков večer domačih pesmi in napevov — 21.40 Glasbeni nokturmo — 22.15 Z ameriških koncertnih odrov — 23.05 Literarni nokturmo — 23.15 Z jugoslovanskimi pevci zabavne glasbe

Drugi program

14.05 Popevke s tekočega traku — 14.30 V vedrem ritmu z velikimi orkestri — 15.00 Francoske popevke — 15.35 Za ljubitelje beat glasbe — 16.02 Z orkestrom »101 strings« — 16.40 Počitniški cocktail — 17.35 Glasbeni variete — 19.00 Filmski vrtljak — 19.05 Melodije po pošti — 20.05 Naš intervju — 20.30 Naši znanstveniki pred mikrofonom — 20.45 Glasba za kitaro — 21.15 Večerni koncertino — 21.50 Salon komorne jazz — 22.30 Kantata za soliste in orkester — 00.05 Iz slovenske poezije

PETEK — 5. septembra

8.08 Operna matineja — 9.05 Pionirski tednik — 9.35 Morda vam bo všeč — 10.15 Pri vas doma — 11.00 Turistični napotki za tuje goste — 12.00 Na današnji dan — 12.10 Šopek samospevov — 12.30 Kmetijski nasveti — 12.40 Čez polja in potoke — 13.30 Priporočajo vam — 14.05 Lahka glasba za razvedrilo 14.30 Pet minut za EP — 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — 14.55 Kreditna banka in hranilnica Ljubljana — 15.20 Napotki za turiste — 15.40 Vlaški plesi — 16.00 Vsak dan za vas — 17.05 Človek in zdravje — 17.15 Koncert po željah poslušalcev — 18.00 Aktualnosti doma in po svetu — 18.15 Razgledi po zabavni glasbi — 18.50 Na mednarodnih križpotjih — 19.00 Lahko noč, otroci — 19.15 Minute z ansambлом Vitala Ahačiča — 19.25 Pet minut za EP — 20.00 Skladbe tujih skladateljev poje Komorni zbor RTV Ljubljana — 20.30 Dobimo se ob isti uri — 21.15 Oddaja o morju in pomorščakih — 22.15 Plesna glasba — 23.05 Literarni nokturmo — 23.15 Razpoloženska glasba z velikimi orkestri

Drugi program

14.05 Začnimo z majhnimi ansambli zabavne glasbe — 14.30 S popevkami po svetu 15.00 Vesela godala — 15.35 Pisana paleta — 16.02 Z orkestri — 16.40 Počitniški cocktail — 17.35 Glasbeni variete — 19.00 Počitniški kažipot — 19.15 Minute z orkestri — 19.30 Popevke se vrstijo — 20.05 Od premiere do premiere — 20.50 Glasbena medigra — 21.15 Portreti opernih solistov — 22.00 Dunajski slavnostni tedni 1969 — 23.15 Starejša in novejša italijanska klavirska glasba — 00.05 Iz slovenske poezije

KZK
KMETIJSKO ŽIVILSKI KOMBINAT KRANJ
SKLADIŠČE (bivši Beksel)

obvešča

potrošnike krmil, da ima stalno na zalogi razna krmila za:

- kokoši nesnice in piščance
- krave molznice in tele-ta
- prašiče
- koruzo v zrnju, šrot, pšenico, pšenico, tropine itd.

Cene zmerne
Dostava hitra

Televizija

SOBOTA — 30. avgusta

15.30 Jahalni turnir (RTV Beograd) — 17.45 Novi ansambl — nove melodije, 18.25 Disneyev svet, 19.15 Srečanje s Senegalom — II. del, 19.45 Cik cak, 20.00 TV dnevnik, 20.30 Vijavaja, 20.35 TV magacin, 21.35 Rezervirano za smeh 21.50 Inšpektor Maigret — serijski film, 22.40 TV ka-žipot, 23.00 Poročila (RTV Ljubljana)

Drugi spored

17.25 Poročila, 17.30 Kronika RTV Zagreb) — 17.45 Narodna glasba, 18.15 Mladinska igra, 19.15 S kamero po svetu (RTV Beograd) — 19.45 TV prospekt, 20.00 TV dnevnik (RTV Zagreb) — 20.30 Spored italijanske TV

NEDELJA — 31. avgusta

9.00 Kmetijska oddaja v madžarščini (RTV Beograd) — 9.25 Poročila, 9.30 Narodna glasba (RTV Zagreb) — 10.00 Kmetijska oddaja (RTV Beograd) — 10.45 Propagandna oddaja, 10.50 Disneyev svet, 11.40 TV kažipot (RTV Ljubljana) — 15.00 Moto-kros iz Karlovca (RTV Zagreb) — 18.05 Gospa ministrica — jugoslovanski film, 19.45 Cikcak (RTV Ljubljana) — 20.00 TV dnevnik (RTV Beograd), 20.30 Vijavaja (RTV Ljubljana) — 20.35 Humoreska (RTV Beograd) — 21.20 Videofon (RTV Zagreb) — 21.35 Športni pregled (JRT) — 22.05 TV dnevnik (RTV Beograd)

Drugi spored

20.00 TV dnevnik (RTV Zagreb) — 20.30 Spored italijanske TV

PONEDELJEK, 1. septembra

9.35 TV v šoli, 14.45 TV v šoli — ponovitev (RTV Zagreb) — 18.35 Tik tak (RTV Ljubljana) — 18.50 Človek ne jezi se (RTV Zagreb) — 19.20 Masni spektrometer Legoland, 19.45 Cikcak, 20.00 TV dnevnik, 20.30 Vijavaja, 20.35 Naši sinovi — beograjska TV drama, 22.40 Balada št. 2 — Chopin, 23.00 Poročila (RTV Ljubljana)

Drugi spored

17.30 Večerni zaslon (RTV Sarajevo) 17.45 TV vrtec, 18.00 Mali svet (RTV Zagreb) — 18.20 Znanost (RTV Beograd) — 18.50 Človek ne jezi se, 19.20 TV pošta, 19.45 TV prospekt, 20.00 TV dnevnik (RTV Zagreb) — 20.30 Spored italijanske TV

TOREK — 2. septembra

9.35 TV v šoli, 14.45 TV v šoli — ponovitev (RTV Zagreb) — 18.00 Grand variete, 18.20 Plesni orkester RTV Zagreb — Jazz festival v Ljubljani, 19.05 V deželi gora

ljani, 18.40 Risanka, 18.45 Po in smaragdno zelenih voda, 19.50 Cikcak, 20.00 TV dnevnik, 20.30 Vijavaja, 20.35 Muhasto poletje — češki film, 21.45 Slovo — izviren balet, 22.15 Poročila (RTV Ljubljana)

Drugi spored

17.30 Kronika, 17.45 Risanka (RTV Zagreb) — 18.00 Grand variete (RTV Ljubljana) — 18.20 Oddaja o prometu (RTV Zagreb) — 19.00 Narodna glasba (RTV Skopje) — 19.15 Reportaža, 19.45 TV prospekt, 20.00 TV dnevnik (RTV Zagreb) — 20.30 Spored italijanske TV

SREDA — 3. septembra

9.35 TV v šoli (RTV Zagreb) — 17.45 Rastimo — oddaja za otroke (RTV Beograd) — 18.30 Velika pustolovščina — serijski film, 19.00 Pisani trak (RTV Ljubljana) — 19.15 Popularna glasba (RTV Sarajevo) — 19.45 Cikcak, 20.00 TV dnevnik, 20.30 Vijavaja, 20.40 Sladko-slano-sladko iz cikla Dva kraja (RTV Ljubljana) — 21.35 Ekran na ekranu (RTV Zagreb) — 22.35 Poročila (RTV Ljubljana)

Drugi spored

17.30 Kronika (RTV Zagreb) — 17.45 Rastimo (RTV Beograd) — 18.30 Poljudno znanstveni film (RTV Zagreb) — 19.00 Enciklopedija (RTV Beograd) — 19.15 Popularna glasba (RTV Sarajevo) — 19.45 Cikcak (RTV Ljubljana) — 20.00 TV dnevnik — RTV Zagreb) — 20.30 Spored italijanske TV

ČETRTEK — 4. septembra

9.35 TV v šoli, 14.45 TV v šoli ponovitev (RTV Zagreb) — 17.45 Mesto zlata — oddaja za otroke 18.15 Naši zbori (RTV Ljubljana) — 18.45 Zabavna oddaja (RTV Zagreb) — 19.45 Cikcak, 20.00 TV dnevnik, 20.30 Vijavaja, 20.35 Vozniško dovoljenje, prosim, 21.15 Leonardo da Vinci, 21.55 Smart — serijski film, 22.25 Poročila (RTV Ljubljana)

Drugi spored

17.30 Kronika (RTV Zagreb) — 17.45 Daljnogled (RTV Beograd) — 18.15 Naši zbori (RTV Ljubljana) — 18.45 Zabavni spored, 19.45 TV prospekt, 20.00 TV dnevnik (RTV Zagreb) — 20.30 Spored italijanske TV

PETEK — 5. septembra

9.35 TV v šoli, 14.45 TV v šoli — ponovitev (RTV Zagreb) — 18.30 Lassie — serijski film, 19.00 Po Sloveniji, 19.20 Naš globus, 19.50 Cikcak, 20.00 TV dnevnik, 20.30 Vijavaja, 20.35 Poljubi me, Katka — ameriški film... Poletni quiz... Poročila (RTV Ljubljana)

Drugi spored

17.30 Kronika (RTV Zagreb) — 17.45 Oddaja za otroke (RTV Skopje) — 18.15 Glasbena oddaja (RTV Beograd) — 19.00 Mozaik (RTV Sarajevo), 19.50 TV prospekt, 20.00 TV dnevnik (RTV Zagreb) — 20.30 Spored italijanske TV

Kranj CENTER

30. avgusta italij. barv. CS film ZA DOLAR VEČ ob 15.20 in 17.40., amer. barv. CS film LJUBEZEN NA PESKU ob 20. uri, premiera amer. barv. CS filma OGNJENA KARAVANA ob 22. uri

31. avgusta amer. barv. CS film CRNE OSTROGE ob 9.30., amer. barv. CS film OGNJENA KARAVANA ob 13. uri, amer. barv. CS film HOMBRE ob 15. in 19. uri, amer. barv. CS film LJUBEZEN NA PESKU ob 17. uri, premiera franc. barv. filma po sistemu SUPER-PANORAMA 70 mm SEHEREZADA ob 21. uri

1. septembra amer. barv. CS film OGNJENA KARAVANA ob 16., 18. in 20. uri

2. septembra amer. barv. CS film OGNJENA KARAVANA ob 16., 18. in 20. uri

KINO

KINO CENTER

V nedeljo, 31. avgusta ob 21. uri

PREMIERA

francoskega barvnega filma

ŠEHEREZADA

filmska tehnika

SUPER PANORAMA 70 mm.

Vstopnice v predprodaji

od 28. 8. dalje.

Kranj STORŽIČ

30. avgusta amer. barv. CS film PROPAD HIŠE USHER ob 18. uri, italij. barv. CS film ZA DOLAR VEČ ob 20. uri

31. avgusta amer. barv. CS film OPERACIJA STRELA ob 13.40., italij. barv. CS film ZA DOLAR VEČ ob 15.40 in 18. uri, amer. barv. CS film PROPAD HIŠE USHER ob 20.20.

1. september italij. barv. VV film OPERACIJA SAN GENARO ob 16. in 20. uri, amer. barv. CS film PROPAD HIŠE USHER ob 18. uri

2. septembra amer. barv. CS film OPERACIJA STRELA ob 16., 18. in 20. uri

Tržič

30. avgusta amer. barv. CS film VELIKI POBEG ob 20. uri

31. avgusta amer. barv. CS film VELIKI POBEG ob 16. in 19. uri

2. septembra amer. barv. CS film ALAVAREZ KELLY ob 18. in 20. uri

Kamnik DOM

1. septembra angl. barv. film LJUBEZEN IN BOLNICARKE ob 18. in 20. uri

Kamnik DUPLICA

30. avgusta nemški barv. film PIRATI MISISIPIJA ob 20. uri

31. avgusta nemški barv. film PIRATI MISISIPIJA ob 15., 17. in 19. uri

Skofja Loka SORA

30. avgusta franc. barv. film TAT IZ PARIZA ob 18. in 20.30.

31. avgusta franc. barv. film TAT IZ PARIZA ob 17. in 20. uri

2. septembra franc. barv. film LEPOTICA DNEVA ob 20. uri

Jesenice RADIO

30.—31. avgusta amer. barv. film SIMFONIJA HEROJEV

Dovje-Mojstrana

30. avgusta angl. barv. CS film VRNITEV IZ PEPELA 31. avgusta italij.-nemški barv. CS film MOJE IME JE PECOS

Kranjska gora

30. avgusta amer. barv. CS film ZADNJI VLAK IZ KATANGE

31. avgusta amer. barv. film PUSTOLOVEC IZ TEKSASA

Radovljica

30. avgusta amer. film VIJA ZAPATA ob 18. uri, amer.-italij. barv. film PAS NEDOLŽNOSTI ob 20. uri

31. avgusta amer. barv. film DAN REVOLVERASA ob 16. uri, amer.-italij. barv. film PAS NEDOLŽNOSTI ob 18. uri, amer. film VIVA ZAPATA ob 20. uri

2. septembra amer. barv. film STO EN DALMATINEC ob 20. uri

Prodaj

Prodaj vodno črpalko z medeninastimi navoji, primerna za vikend, in razne dele KUHINJSKEGA POHISTVA. Repnje 47, Vodice nad Ljubljano 3946

Prodaj MOSKO IN OTROSKO KOLO, razne dele POHISTVA in levi STEDILNIK. Kranj, Tekstilna 4 4035

Prodaj 2500 kosov rabljene strešne OPEKE SPICAKOV. Modic, Huje 11, Kranj 4074

Ugodno prodaj CISTILNIK ZA ŽITO (šer radovljica), Zupan, Mošnje 24, Radovljica 4075

Prodaj ZAZIDLJIVO PARCELO za dvojčka v Cirčah. Voda in elektrika na parceli. Naslov v oglasnem oddelku 4076

Prodaj dva SOBNA KAMINA — nizkega in visokega — ter dvodelno rabljeno OKNO 140 x 85. Kranj, Stražiška 4 4077

Prodaj PRASICA, 60 kg težkega. Bukovica 20, Vodice nad Ljubljano 4078

Ugodno prodaj italijanski kombinirani VOZICEK (150,0). Frančiča Soštar, Skofja Loka, Trnje 15 — Stara Loka 4079

Prodaj STEDILNIK gorenje na drva. Suha 43, Kranj 4080

KAVČ, MIZO in 4 STOLE poceni prodaj. Pogačnik, nebotičnik, stanovanje 14, Kranj 4081

Poceni prodaj rabljeno KMECKO PEC 125 x 125 rjavne barve, rabljen STEDILNIK tobi na trdo gorivo, li-toželesno PEC na trdo gorivo. Franc Potočnik, Mošnje 48, Radovljica 4082

Ugodno prodaj polavtomatski PRALNI STROJ znamke EM Maribor, tip A 04 za 4 kg. Naslov v oglasnem oddelku. 4083

Prodaj skoraj nov 800 litrski SOD in GNOJNICNO CRPALKO. Voglje 28, Senčur 4084

K
R
A
N
J

Napad na radovljiškega miličnika pred sodiščem

»Nož ni za klanje ljudi,«

je v obrazložitvi sodbe dejal sodnik Miroslav Šujica — Čuden zagovor obtoženca: »Bežal sem iz strahu pred miličnikom, preplašen sem mahal z nožem, ker sem se bal miličnika, iz strahu sem ga tudi zabodel z nožem.«

17. julija so se ob enajsti uri zvečer zaprla vrata gostilne Triglav v Radovljici. Proti Cankarjevi cesti so dobro razpoloženi stopali Ferid Kovačević, Rasim Pajić in Ibrahim Hadžić. Alkohol je opravil svoje. Glasno prerekanje, vrisk sredi noči in preveč glasno govornje so bili očitno znamenje, da so na cesti kalilci nočnega miru.

Tistega večera se je ob enajsti uri miličnik Peter Zula vračal z avtomobilom z rednega obhoda proti Cankarjevi cesti. Miličnik Zula je bil na obhodu po vaseh od Radovljice proti Begunjam. V Dragi je prisedel v avtomobil k Stanku Pogačniku. Zula se je z avtomobilom skozi Lesce vračal proti Radovljici. Ze prej so bili na postaji milice večkrat opozorjeni, da neznanci na Cankarjevi cesti često kršijo nočni red in mir.

»Ustavi avto,« je velel Zula šoferju. Skozi okno avtomobila je opozoril tri moške na cesti, naj ne bodo preglasni in naj se razidejo. Dva sta poslušala nasvet in mirno odšla proti stanovanju. Verjetno sta danes zelo srečna, da sta poslušala miličnika. Ferid Kovačević, star 27 let, doma iz Cazina v Bosni, pa je izzivalno zaklel: »Šta češ ti...« Kaj je še dejal, ne morem zapisati, bralci si lahko mislijo. Miličnik Zula je

izstopil iz avtomobila, si nataknil kapo in rekel Kovačeviću: »Počakaj!« Miličnik je nameraval identificirati ljudi, ki so kalili nočni mir. Kovačević pa ni čakal miličnika, temveč je začel bežati. Ze po petnajstih metrih ga je miličnik dohitel in prijel za ramo. Tedaj se je Kovačević sunko-

Ferid Kovačević

vito obrnil in zabodel 21 cm dolg nož med noge v stegno miličnika. Rana je bila globoka in sila nevarna, kot je kasneje ugotovil izvedenec dr. Jože Hafer. To se je dogodilo 15 metrov stran od ceste, kjer je bilo temno in miličnik sploh ni videl zamaha, niti noža. Šele kasneje so ugotovili, da je obtoženec pri mahanju z dolgim nožem v temni noči prebodel miličniku kapo, je pa tudi rez na rokavu srajce. »Kri je brizgala kot reka,« je povedal miličnik Zula.

Stanko Pogačnik je ranjenega miličnika hitro odpeljal najprej do postaje milice v Radovljici, nato pa v jeseniško bolnišnico. Nekaj minut po polnoči je dr. Jože Hafner z operacijo rešil življenje miličniku.

Nasilnika so miličniki takoj dobili v njegovem stanovanju, kjer so dobili tudi okrvavljen nož, krvavo brisačo in boksar.

»To je bilo prvič, da sem imel nož s seboj,« se je zagovarjal obtoženec na sodišču. Doma sem iz Cazina. V Sloveniji so ulice osvetljene, pri nas pa ne. Ko sem bil maja doma, sem kupil ta nož.«

»Pa zakaj ga uporabljate?« ga je vprašal tožilec Boris Šetina.

»Za malico. Za rezanje para-
dižnika, kruha itn.« je hladno-
krvno odgovoril Kovačević, ki

Miličnik Peter Zula

sploh ni kazal znamenja kesanja za hudo dejanje.

»Zakaj ste bežali pred miličnikom?« je ponovno vprašal tožilec.

»Ker se jih bojim,« je odgovoril Kovačević.

»So vas kdaj topli, zaprli, napadali, zmerjali,« je spraševal tožilec Šetina.

»Ne, nikoli,« je priznal Kovačević in s tem potrdil, da sploh ni imel razloga za napad na miličnika.

Sojenju sta prisostvovala tudi miličnikova žena in sin.

Miličnikova izpoved na sodišču je bila pretresljiva slika usode naših miličnikov, ki so često tarča nasilnikov.

»To je že drugi primer, da so me napadli,« je povedal Zula. »Pri milici sem na Gorenjskem v službi že 21 let. Vse zadeve vedno skušam čim bolj mirno urediti. Sotovariši miličniki mi očitajo, da sem preveč miren. Res je, če bi delal po zakonu, potem bi bil Kovačević danes že v grobu. Imam družino in vem, da ima tudi Kovačević starše oziroma sorodnike. Zato nisem uporabil orožja. Ko sem hitel za Kovačevićem nisem imel v rokah nobenega predmeta (to izjavo je potrdil tudi obtoženec).«

Javni tožilec Boris Šetina je v zaključnem govoru opozoril sodišče na vse čišče napade na miličnike. Lani je bilo v Jugoslaviji 915 napadov na uradne osebe. Po podatkih organov za notranje zadeve so bili lani pri opravljanju svojih nalog miličniki v Sloveniji 215-krat napadeni z orožjem, orodjem ali fizično silo.

Tožilec Šetina je še enkrat poudaril, da je krivda obtoženca dokazana in da je »obtoženec nosil s seboj nož kot hladno orožje, ne pa za rezanje paražnika.«

Ferid Kovačević je bil obsodjen na 18 mesecev zapora, miličniku Zuli mora povrniti stroške v znesku 1.050.000 S din in povrniti vse sodne stroške. V civilni pravni tožbi bo Zula zahteval odškodnino v znesku več milijonov S din.

J. Vidic

Zahvala

Vsem, ki ste našega nepozabnega moža, očeta, deda in pradedu ter strica

Franceta Poljanca

Štantarjevega ata iz Sebenj

spremili k zadnjemu počitku, darovali vence in cvetje ter nam izrekli pismeno in ustno sožalje, iskrena hvala. Posebno zahvalo dolgujemo dr. Martinčiču iz Tržiča za dolgoletno zdravljenje, g. duhovniku za pogrebne obrede, kriškim pevcem, nosačem ter Pernetovim, ki so nam ob dnevih žalosti nesebično pomagali.

Zaljuoči: žena, sin, hčere in drugo sorodstvo

Sebenje, Ziganja vas, Koroška Bela, Kropa, Medvode, Ljubljana

Zahvala

Ob prerani izgubi naše drage žene, mame, sestre, stare mame in tete

Ančke Švab

rojene Bečan

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, znancem, sosedom in prijateljem, ki so ji poklonili cvetje in jo spremili na zadnji poti ter nam ustno in pismeno izrazili sožalje. Posebno zahvalo smo dolžni dr. Andreju Robiču, krajevni organizaciji ZB Tržič, delovnemu kolektivu BPT in skupščini občini Tržič.

Vsem prav iskrena hvala.

Zaljuoči: mož Jaka, hčerka Janki z možem, sinova Jaka in Viktor z družinama in drugo sorodstvo

Tržič, 26. 8. 1969

Zahvala

Vsem, ki ste nam stali ob strani, ko je trpela in dotrpela hčerka, sestra, teta, svakinja in sestrična

Mici Podobnik

upokojenka iz Lesce

Še posebna hvala tov. dr. primariju Brandstetterju, vsem ostalim tovarišem zdravnikom in zdravstvenemu osebju bolnišnice Jesenice, dr. Černetu, tovarišici Bulovec Mariji, sodelavcem tovarne Gorenjka, sostanovalcem iz Radovljice, Cankarjeva 5, sorodnikom in znancem ter vsem, ki ste ji poklonili cvetje in jo spremili na zadnji poti.

žaljuoči domači

Lesce, 28. 8. 1969

Zahvala

Ob nenadni izgubi dobre mame, babice, sestre, tete in svakinje

Pavle Mežnar

rojene Marchel

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, kolektivu Iskre Otoče, kolektivu poklicnih gasilcev Kranj, gasilskemu društvu Ljubno-Otoče za izrečeno sožalje in podarjeno cvetje.

Vsem, ki ste jo spremili na zadnji poti, iskrena hvala.

Zaljuoči: sinova Jože in Lojze z družinama, hčerki Pavla in Minka z družinama ter drugo sorodstvo.

Otoče, 25. avgusta 1969

Obisk pri naših telesnovzgojnih organizacijah

Težki pogoji za strelce v Kranju

Vse dni preteklega tedna je bilo na strelišču v kanjonu Kokre zelo živahno. Kranjski strelci so tekmovali z MK puškami za naslove občinskih prvakov in za dosego norme, ki bi jim omogočila nastop na republiškem prvenstvu.

Udeležba je bila zadovoljliva, saj je tekmovalo 31 članov, 19 mladincev in 3 mladinke ter 1 članica. Tega pa ne moremo trditi za dosežene rezultate. Vzrok za to moramo iskati v predolgi sezoni tekmovalj z značno puško in v težkih pogojih vadbe. Iz leta v leto spoznavajo prireditelji prvenstev, da postaja položaj kranjskih strelcev nemogoč. Nimajo skupnega strelišča, zato so obsojeni na neprestano prenašanje orožja od družinskih skladišč na tekmovalna strelišča in nazaj. Lahko rečemo, da so med kranjskimi športniki prav strelci na najslabšem, kar je bilo omenjeno tudi že na nedavnem sprejemu amberskih strelcev pri podpredsedniku skupščine občine Kranj.

Pred kranjskimi strelci je republiško prvenstvo. Če upoštevamo zadnje rezultate, lahko sklepamo, da imajo kaj malo možnosti za boljše uvrstitve. Mogoče bodo uspeli nekateri rutinirani tekmovalci. Kaj pa mladinci in mladinke? Njim ne bo pomagalo prav nobeno navdušenje, če ne bodo imeli vsaj najosnovnejših možnosti za kvalitetno vadbo. Vsakomur mora biti razumljivo, da na mokrem peščenem ležišču, ki je pokrito z mivko in šopi trave, ni niti zdravo streljati, še manj je to koristno za orožje. Zaradi pomanjkanja kapacitet pa je treba raztegniti tekmovalje na ves teden.

Občinski prvaki so postali — člani (puška serijske izdelave): Peternel (Sava), člani (standardna puška): Lombar (Tugo), člani (olimpijski match): Zagar (S. Kovačič), mladinci (puška serijske izdelave): Rozman (Iskra), mladinke (puška serijske izdelave): Jenko (Iskra).

B. Malovrh

Ljubljanska conska rokometna liga

Medvode ponovno v SRL

V nedeljo se je pričelo tekmovalje v ljubljanski conski rokometni ligi. V tej konkurenci so samo v prvem kolu nastopili tudi igralci Medvod. V sredo (27. avgusta) so bile namreč kvalifikacije za 12. člana slovenske rokometne lige, ki so se ga udeležile tri drugovrščene ekipe ter Medvode, ki so v pretekli sezoni izpadle iz republiške lige. Letos bi tako morali nastopiti v nižjerazrednem tekmovalju, vendar so bili na kvalifikacijah najboljši, saj so vse svoje nasprotnike premagali z visokim rezultatom. Tako bodo tudi v sezoni 1969/70 igrali v republiški ligi. Kvalifikacije so bile potrebne zaradi tega, ker je ekipa Ormoža odstopila od nadaljnega tekmovalja.

V preostalih srečanjih LCRL so Duplje premagale solidno ekipo Radovljice. Tekma je bila na igrišču v Križah, ker igrišče Partizana še ni asfaltirano. Najuspešnejši igralec je bil Marinšek (Duplje), ki je dosegel 9 golov.

Rokometaši Križ so gostovali v Smartnem, kjer so nepričakovano izgubili proti istoimenskemu moštvu, ki letos prvič nastopa v tej konkurenci. Na igrišču v Kranju pa je bilo v nedeljo sre-

čanje dveh novincev, ekipe Veteranov iz Kranja in gostujočega Mokerca. Po slabi igri so zmagali domačini z dvema goloma prednosti.

Rezultati 1. kola — Medvode : St. Vid 21:13 (11:4), Grosuplje : Radeče 14:15 (10:7), Smartno : Križe 15:13 (5:8), Duplje : Radovljica 19:14 (11:7), Hrastnik : Krmelj 10:18 (5:10), Veterani : Mokerca 22:20 (15:11).

J. Kuhar

Namizni tenis

V Murski Soboti bo danes in v nedeljo I. republiški mladinski in pionirski turnir. Tekmovalje bo zanimivo predvsem zato, ker bodo na njem določili slovensko zastopstvo (štiri mladince in pet mladink) za I. zvezni pozivni turnir, ki bo sredi prihodnjega meseca.

Na tekmovalju bo nastopil tudi igralec Triglava Stare, ki je eden izmed kandidatov za nastop na zveznem turnirju.

M. K.

Ilirija pred Triglavom

V Vevčah se je v četrtek končalo ekipno prvenstvo Slovenije v plavanju, Kranjski Triglav, ki je bil zadnja leta nesporno najboljši slovenski plavalni kolektiv, je tokrat izgubil prvenstvo. Glavni vzrok za to pa ni slabša kvaliteta kranjskih plavalcev, pač pa nepravilen postopek prijavljanja oziroma zamenjave tekmovalcev. Kot smo zvedeli od predstavnikov Triglava, je vodja ekipe Sašo Košnik napačno razumel prepozicije tekmovalja. Ker je zbolel Milan Klemenčič, ki bi moral plavati na progi 400 m kravlj, je Košnik želel na svojo progo (400 m mešano) prijaviti Milovanoviča, sam pa bi nastopil le v disciplini 400 m kravlj. Organizator tekmovalja je menil, da s tem Košnik sploh ne bo nastopil, zato mu je razveljavil vse dosežene točke, ki jih

je nabral. Triglav je tako izgubil 1956 točk, Košniku pa so prepovedali startati v preostalih disciplinah, za katere je bil še prijavljen. S tem so kranjski plavalci ob kon-

cu prvenstva zasedli samo drugo mesto, medtem ko je naslov slovenskega ekipnega prvaka pripadel predstavnikom Ilirije (Ljubljana).

M. K.

Tenis

Dež ovira igralce

V sredo dopoldne so člani teniškega kluba Triglav uradno pričeli s tekmovaljem za letošnje prvenstvo Kranja. Zaradi slabega vremena pa imajo požrtvovalni organizatorji precej težav. V

pogovoru s tehničnim vodjem Andrejem Polencem smo zvedeli, da bodo finalni dvojboji članov predvidoma končani šele v torek, čeprav bi morali prvenstvo zaključiti že v nedeljo.

M. K.

Nogomet

NK Triglav v novem okolju

Kakor se godi marsikje v nogometu, tako se je zgodilo letos tudi enajsterici predstavnikov nogometa v Kranju, da je morala po 35-letnem stalnem članstvu zapustiti tekmovalje v najvišjem slovenskem tekmovalnem razredu in se vključiti v nižji razred.

Vsako nazadovanje v športu ima svoje vzroke, subjektivne in objektivne, spreminjajo pa ga, naravno, določene negativne posledice, med katerimi so navadno najresnejše malodušje, upad discipline, opuščanje treningov in odhajanje zlasti dobrih igralcev drugam.

Če je med vzroki neuspehov brezbriznost in nezanimanje mladine za športno panogo, potem je seveda obnova izredno težka, če pa je težnja po udejstvovanju kljub neuspehu ostala neokrnjena, živa in zdrava, potem je vredno lotiti se dela znova. Lotiti se ga je treba s podvojenimi močmi, kajti predvsem je treba temeljito odstraniti vzroke, ki so dovedli do neuspeha, poleg tega pa znova vzpostaviti red.

Če je neuspeh privedel do spoznanja, da smo nekaj zakrivil, da smo morda problem nogometa v Kranju doslej je preveč omalovaževali in smo to spoznanje voljni tudi praktično uveljaviti in pomeni tedaj neuspeh prelomnico v naših odnosih do tega problema, potem smo nedvomno na pravi poti.

Bistveno in nujno je najti ne le za življenje, temveč tudi za napredek nogometa v Kranju nujno potrebni denar, kajti mnogo prepričali dohodki, ob katerih je doslej živel NK Triglav, so ključni problem in glavni vzrok nazadovanja.

V dokaz, da je to res tako, samo nekaj najbolj značilnih podatkov.

NK Triglav je izredno krepka športna organizacija, tako številčno, do pred nekaj leti pa tudi kvalitetno, nedvomno med najmočnejšimi v Sloveniji. Pred nekaj leti je imela pet enajsteric v raznih tekmovalnih razredih in ima danes še vedno štiri.

Za vzdrževanje in opremljanje tega kadra, za prevoze na tekmovalja, za skromno nagrajevanje amaterskih trenerjev itd. je prejemal klub pred leti 40.000 N din, kar brez nabitranja miloščine s strani raznih odbornikov ne bi zadostovalo niti za životarjenje. Če pomislimo, da so se v zadnjih letih na eni strani rapidno in stalno zviševale cene vsem proizvodom (žoge, čevlji, dresi itd.), da se je cena prevozom v tem času domala podvojila, da se na drugi strani dotacija ni zvišala ali ostala vsaj na prvotni višini, temveč se je celo znižala skoro za celo četrtino (8.000 din) in se šele v zadnjem letu nekoliko zvišala, da znaša zdaj 35.000 N din, potem stoji problem povsem odkrit pred nami. Kako ga bomo rešili, pa je odvisno samo od naše dobre volje, možnosti za ugodno rešitev v Kranju menda ne manjka.

Intenzivno delo odbora, predvsem pa odločna volja igralcev, starih in novih, ki prihajajo z raznih strani z namenom, da bi pomagali, je domala že odstranilo negativne posledice — nerešen pa ostaja le še ključni problem. Brez njegove povoljne rešitve pa bi vse delo utegnilo biti jalovo.

Jutri ob 16,30 bo novostavljeno moštvo NK Triglava nastopilo prvič v novem okolju v prvenstveni tekmi proti NK Zagorju. Napovedati izid tekme vnaprej, bi ne bilo oportuno, saj je nasprotnik povsem neznan, vsekakor pa so rudarji trdi in odločni borci, na drugi strani pa znani kot dobri športniki. Zanimanje za tekmo je precejšnje, saj bo že radovednost, kako se bo predstavilo novo moštvo, prignalo na stadion marsikoga, prepričani pa smo, da tudi stari prijatelji ne bodo zapustili kluba v težkih časih. V predtekmi ob 15. uri igrajo pionirji s tovariši iz Preddvora. Kdo.

19. mednarodno prvenstvo Kranja v namiznem tenisu

Namiznoteniški klub Triglav bo letos organiziral tradicionalni mednarodni turnir, že devetnajsti po vrsti 6. in 7. septembra. V tekmovalju bodo iz tujine nastopile naslednje ekipe: Gliwice (Poljska), Neuner (Celovec), in Bor (Trst). Poleg tega pa bodo nastopili s svojimi najmočnejšimi tekmovalci in tekmovalkami tudi slovenski klubi. Prvi dan bo ekipno tekmovalje za pokal mesta Kranja, v nedeljo pa se bodo pomerili udeleženci devetnajstega mednarodnega turnirja v namiznem tenisu še v posamični konkurenci. Turnir bo v dvorani občinske skupščine Kranj.

J. J.

Nogomet

**Tržič : LTH
4 : 1 (2 : 0)**

V prijateljski tekmi za trening sta se pred dnevi v Tržiču pomerili enajsterici Tržiča in LTH iz Skofje Loke.

Po zanimivi in lepi igri so presenetljivo zmagali domačini, kar daje upanje, da bodo letos Tržičani igrali vidno vlogo v prvi gorenjski nogometni ligi in se potegovali za naslov gorenjskega prvaka.

Za domače moštvo sta bila uspešna Majcen 3 in J. Zupan 1, edini zadetek za goste pa je dosegel z avtogolom A. Zupan. Zanimivo je omeniti, da je vrata tržiškega moštva odlično čuval bivši rokometas Polde Hladnik.

Ni še povsem gotovo, ali bo k NK Tržiču prestopil bivši vratar NK Koprna Mojmir Mitič. Toda Tržičani upajo, da se bodo pogovori o prestopu uspešno končali, saj bi bila to velika okrepitev za domače moštvo.

Prevozi za dijake in študente

Krepka polovica dijakov kranjskih srednjih šol se vozi v šolo z avtobusom. Prav tako otroci iz okoliških vasi, kateri obiskujejo v Kranju osnovno šolo. Razen tega se veliko dijakov in študentov med šolskim letom vsak dan vozi v Ljubljano, bodisi na srednje ali visoke šole. Iz

kranjske občine so le redki tisti, ki se med šolanjem preselijo v Ljubljano in občasno hodijo domov. Zakaj? Avtobusne zveze med Kranjem in Ljubljano so kolikor toliko ugodne in ne predstavljajo večjih težav, pa tudi zveza s podeželskimi vasmi ni več

tako problematična. Zato ostaja avtobus za večino šolarjev, ki niso iz mesta ali kraja, kjer šola je, najbolj ugodno prometno sredstvo. Avtobusna podjetja so že pred leti uvedla posebne dijaške karte, seveda s popustom.

Avtobusno podjetje Creina iz Kranja bo tudi letos poskrbelo za posebne dijaške ali študentske avtobusne karte za smeri proti Ljubljani ali okoliškim vasem, tja, kamor avtobus vozi. Podjetje bo dalo letos pri dijaških in študentskih kartah 25 odstotkov popusta, uporabnik karte bo plačal 35 odstotkov vozne cene, ostalih 40 odstotkov pa bo plačala Temeljna izobraževalna skupnost. Mesečna dijaška karta za smer proti Ljubljani in nazaj bo veljala 5425 dinarjev. Vsak »vozač« bo moral pri Creini, ki mu bo karto izdala, predložiti potrdilo o šolanju, kot je bilo v navadi že pretekla leta. Uvedli pa so nekaj novega. In interesantno bo moral prinesiti tudi fotografijo. Za dijake in študente bo veljal potniški kilometer 10 par, za ostale potnike pa 12 par. Proti Ljubljani bosta peljala vsak dan dva posebna avtobusa, namenjena samo študentom in dijakom, v katerem bodo dovoljena tudi stojišča. Iz Kranja bosta odšla ob šesti in sedmi uri, vračala pa se bosta ob dveh oziroma šestih popoldne.

Solarji se bodo lahko vozili tudi z ostalimi rednimi avtobusi, le da se bodo morali ravnati po obstoječih predpisih, ki veljajo v avtobusnem prometu. Avtobusi bodo sprejeli toliko ljudi, kolikor je sedežev.

Čas odhodov teh avtobusov iz Kranja proti Ljubljani:

6,20 (preko Mavčič), 7,25, 7,30, 7,50, 9,55, 10,25, 10,35, 10,40, 11,10, 11,20, 12,25, 12,55, 13,05, 14,05, 14,10, 14,27, 14,40, 16,05, 16,40, 16,55, 18,25, 18,40, 19,20.

Odhodi iz Ljubljane proti Kranju:

7, 7,45, 8,15, 8,30, 8,45, 10,30, 10,45, 11, 11,15, 12,05, 12,15, 12,30, 13,45, 14,30, 14,50, 15,05, 16,45, 17,45, 18,30, 18,50, 19,45, 20,15, 20,30, 20,45, 21, 21,30, 21,45, 22,15 in 23.

J. Košnjek

Sindikalne športne igre

V okviru tretjih letnih sindikalnih športnih iger v Kranju so se v sredo popoldne na pomožnem nogometnem igrišču v športnem parku pomerile v malem nogometu naslednje ekipe sindikalnih organizacij: IBI : Iskra B 0:1 (0:0), Projekt A : Elektrotehnično podjetje 2:2 (1:0), Tekstilni center : LIK 0:3 (brez borbe), Tekstilindus B : Iskra A 1:4 (0:1).

Danes (sobota) popoldne se bodo pomerile ekipe Tekstilindusa A : Elektro, Sava : Exoterm, Kovinsko podjetje : Projekt in Iskra A : Tekstilni center.

V ponedeljek popoldne pa bodo tekmovali LIK : Projekt A, Projekt B : IBI, Tekstilindus A : Iskra B in Exoterm : Kovinsko podjetje.

A. Z.

Plavanje

Prvenstvo pionirjev bo v Krškem

Kranjski plavalni klub Triglav je odpovedal organizacijo letošnjega državnega prvenstva za starejše pionirje. Tekmovanje za državne naslove mora biti izvedeno v 50-metrskem bazenu. V Kranju pa je zaradi deževja in mraza voda prehladna, tekmovalje v zimskem bazenu pa ni možno. Organizacijo

prvenstva so takoj prevzeli plavalni delavci v Krškem, kjer imajo tudi v zunanjem bazenu ogrevano vodo.

Vzporedno s prvenstvom pionirjev bo v Splitu tekmovalje za mlajše pionirje. Kranjski Triglav bo na obe prvenstvi poslal svoje predstavnike.

M. K.

Jeseničani in Radovljičani na srečanje gorenjskih aktivistov

Izvršni odbor občinske konference SZDL v Radovljici je sklenil, da bo prihodnjega nedeljo, 7. septembra, odšlo na prvo srečanje gorenjskih aktivistov v železnike velike aktivistov tudi iz radovljiške občine. Na proslavo, ki bo ob 14. uri pred plavžem v železnikih, se bodo iz Radovljice odpejali s tremi avtobusi. Pred tem pa bodo ob 11. uri

dopolodne na Lipniški planini na Jelovici z žalno komemoracijo počastili obletnico smrti narodnega heroja Jožeta Gregorčiča in njegovih 24 med vojno padlih tovarišev.

Žalne komemoracije na Lipniški planini in proslave v železnikih pa se bo udeležilo tudi več aktivistov iz jeseniške občine.

A. Z.

Naši izseljenci na brniškem letališču — Foto: F. Perdan

»Še bomo prišli«

»Ko sem odšla v tujino, ni bilo takega slovesa. Komaj se še spominjam Gorenjca v narodni noši in še s harmoniko povrh. Nisem pričakovala takega sprejema. Obljubim vam, da bomo še prišli.«

Mladinci so se vrnili iz La Ciotata

Včeraj se je vrnila iz pobratenežnega mesta La Ciotat skupina tridesetih kranjskih mladink in mladincev, ki so tri tedne preživeli v prijateljskem provansalskem mestu ob Sredozemskem morju. Več o njihovih vtisih bomo še pisali.

J. K.

Uspela demonstracija kmetijskih strojev

Zabrnica, 29. avgusta — Kmetijski inštitut Slovenije je v sodelovanju z Živilsko-veterinarskim zavodom in kmetijsko zadrugo Sloga danes pripravil uspešen prikaz strojev za izkop krompirja. Na demonstraciji so prikazali deset vrst kmetijskih strojev za izkopavanje krompirja.

vg

Trans turist Trans turist Trans turist Trans turist

RAZPISUJE:

- Stidnevni izlet v Padovo — Bologno — Firenze — San Marino — Rimini — Ravenna.

Za kadilce je Tobačna tovarna pripravila prijetno presenečenje.

- Tridnevni izlet v München na »Oktoberfest«
- Enodnevni izlet na Ankogel (3252 m) Mallnitz

PRIJAVE:

- v tur. poslovalnicah: Skofja Loka Ljubljana — Subičeva 1 Radovljica Bled, Bohinj

